Mr. M.ČULITIS
47 Fulton Ave
Toronto

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
62—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

27./152. n-rs SESTDIEN, 1953. G. 11. APRĪLĪ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

MĪKLAINIE NOTIKUMI KREMLĪ

MASKAVĀ REHABILITĒTI 15 APCIETINĀTIE ĀRSTI

ŠAUBĀS PAR MASKAVAS VALDNIEKA DABISKO NĀVI

MAĻENKOVS VARU PĀRŅĒMIS JAU PIRMS STAĻINA NĀVES

Padomju Savienības jaunās valdības liberālā nostāja apcietināto Maskavas ārstu jautājumā rada pamatotas šaubas, vai Staļins miris dabiskā nāvē jeb vai viņam kāds piepalīdzējis.

Londonā. Nesaprašanas pilnām acīm Rietumi vēro pašreizējos Padomju Savienības valdības kūleņus, no kuriem pats varenākais ir 15 apcietināto ārstu atbrīvošana, kas it kā esot bijuši nepatiesi apvainoti.

Lielu pārsteigumu sagādāja Pravdas ziņa, ka apcietināts valsts drošības ministra vietnieks un ka arī pats ministrs saņēmis stingru rājienu sakarā ar ārstu nepatieso apcietināšanu.

Otrkārt, arī Rumānija, sekojot Padomju Savienības pēdās, ir izsludinājusi lielu kriminālnoziedznieku amnestiju, tā kā atliek tikai gaidīt un skatīties, vai līdzīgi rīkosies arī pārējās satelītu valstis.

Rietumu diplomāti nevar vienoties par kopēju teoriju, kas spētu loģiski izskaidrot ārstu pēkšņo atbrīvošanu. Amerikāņi domā, ka ārstu atbrīvošana ir tikai jauns pierādījums, ka cīņa Kremlī par varu vēl nav beigusies, bet angļu prese tam pretojas un saka, ka viņi tur nesaredz nekā kopēja. Amerikāņi savā teorijā jau aiziet tik tālu, ka gandrīz vai ņemas apgalvot, ka Staļins nebūt nav miris dabiskā nāvē, bet gan kritis par upuri iekšējām Kremļa intrigām.

Ģenerālmēģinājums

Tagad sāk noskaidroties, ka Maļenkovs valdīšanu Padomju Savienībā pārņēmis jau dažas dienas pirms Staļina nāves. Staļins bija paredzējis sadalīt Maļenkova uzbūvēto kominformu. Bet 24. februārī, tikai nedēļu pirms Staļina slimības sākuma, pēkšņi tika sasaukta kominforma pilnsapulce Bukarestā. Sapulci turēja vislielākā slepenībā, un pasaule par to neko nezināja.. Arī tagad par to ir ļoti maz ziņu, bet domā, ka pilnsapulces dalībnieki tad informēti par to, kas notiks Padomju Savienībā un satelītu zemēs pēc Staļina nāves.

MINĒJUMI PAR DIKTĀTORA NĀVI

Notikumu attīstība pašreiz atspoguļojas apmēram šādi:

Sešas nedēļas no vietas padomju prese un radio denucēja apcietinātos ārstus, saucot viņus par sabotieriem, slepkavām un valsts nodevējiem. Tā kā daļa no viņiem bija žīdi, tad viņu apcietināšana iezvanīja jaunu žīdu tīrīšanu sākumu Padomju Savienībā un tās satelītu zemēs, īsi pirms Staļina nāves komūnistu prese bija it kā izrakstījusies un ārstu jautājums vairs netika cilāts. Un tagad, pēkšņi, no zila gaisa padomju valdība paziņo, ka visi ārsti nevainīgi un no apcietinājuma atbrīvoti un ka viņu vietā tagad cietumā sēd visi tie, kas liecinājuši pret viņiem.

Kāds tad ir šīs lietas loģiskais izskaidrojams? Lai to atrastu, jāpalūkojas atpakaļ pagātnē. To darot, reizbēgami ir jāsaduras ar Kremļa intrigām un intrigu lielmeistariem — tēraudacaino un auksto aprēķinātāju Maļenkovu un drošības policijas caru Beriju.

Komūnistu dižvīri Padomju Savienībā ir slaveni ar savu noslēpumainību un neuzticību pret pārējiem. Viss, kas tiek darīts, tiek darīts lielā slepenībā. Bet 1953. gada 14. februārī lietas strauji mainījās un pieņēma pavisam citu virzienu, kura īstais iemesls nav vēl atminēts.

Š. g. 14. februārī mira Ļevs Meklis, kādreizējais Padomju Savienības valsts kontroles vadītājs, viens no vecajiem boļševikiem. Meklis bija padots tieši Berijam. Meklja nāve netika noklusēta. To aprakstīja visos sīkumos: kur un kā viņš miris, kādi ārsti viņu ārstējuši u. t. t. Staļinam mirstot, tas viss atkārtojās, tā paverot ceļu dibinātām aizdomām, vai Meklja daudzkrāsainā nāves reportāža nav bijusi tikai ģenerālmēģinājums paša Staļina aiziešanai.

Ja nu Maļenkovs un Berija patiesi palīdzēja Staļinam nomirt, vai vismaz paātrināja viņa nāvi, tad apcietinātie ārsti viņiem bija droša aizmugure. Gadījumā, ja Staļins nebūtu nomiris pēc viņu vēlēšanās vai ja viņu nedarbiņš būtu atklājies, tad jau viņiem priekšā būtu grēkāžu pilns cietums.

Padomju prese apcietinātos ārstus saukāja par visu laiku netīrākajiem noziedzniekiem. Viņus apvainoja kādreizējā Maļenkova sāncenša Ždanova nogalināšanā 1948. gadā, tāpat viņiem pārmeta vēl vairāku citu komūnistu varas vīru priekšlaicīgu nāvi. Tātad, ja Staļina nāve nebūtu izdevusies, tad varētu mierīgi apvainot apcietinātos ārstus.

Bet vai tagadējā ārstu atbrīvošana un attaisnošana nozīmē, ka viņi nav vainīgi Ždanova nāvē? Jeb tā ir Maļenkova pateicība par viņa spēcīgākā sāncenša likvidēšanu? — Staļins bija palicis pēdējais šķēršlis Maļenkova ceļā un viņu varbūt uztrauca Staļina labā veselība. Varbūt, ka Staļina garais mūžs pārsteidza Maļenkovu mazliet nepaciešus. Bet lai nu kā, iznākums ir viens un tas pats. Staļins ir miris, un vismaz pagaidām cīņa Padomju Savienības varas dēļ ir beigusies ar Maļenkova un Berijas uzvaru.

Baltu patvaisa par melnu

Pirms Staļina līķis tika izstādīts tautas apskatei Arodbiedrības nama zālē Maskavā, viņa mati tika nokrāsoti gandrīz melni — lai apslēptu matos ieviesušos sirmumu. Iemesls — visas pēdējā laikā publicētās Staļina fotogrāfijas rāda viņu tumšmatainu, bez sirmuma pazīmēm, jo viņš fotografēts pirms vairākiem gadiem. Tagad, lai tautai noslēptu šo mazo viltībiņu, bijis jānāk talkā frizieriem.

SŪTŅA J. FELDMANA RADIORUNA

Neatkarīgās Latvijas sūtnis Vašingtonā J. Feldmans Lieldienās teicis radiorunu tautiešiem okupētajā Latvijā.

Sūtnis izteicis cerības, ka sakarā ar Staļina nāvi un pārmaiņām Padomijā pastiprināsies izredzes apspiesto tautu atbrīvošanai.

Sūtnis starp citu uzsver, ka Savienoto Valstu jaunais prezidents Eizenhauers savā valdības deklarācijā paziņoja, ka viņa valdība atzīst par savu pienākumu panākt brīvības atgūšanu tautām, kas to zaudējušas.

Tālāk sūtnis aizrāda, ka Dienvidslavijas komūnisti, kas neklausa Maskavai, atzinuši kolchozu sistēmu par nederīgu un tagad tur spaidu kārtā nevienu zemnieku nevar iesaistīt kolchozā.

Sūtnis beigās izsaka cerību, ka komūnisma aģērnā rīcība nepastāvēs mūžīgi ne Latvijā, ne citur. Jo pārmērīgāk komūnisti rīkosies, jo drīzāk viņiem pienāks gals."

PRASA GENOSIDA APTURĒŠANU BALTIJAS VALSTĪS

APVIENOTĀM NĀCIJAM JĀUZSĀK IZMEKLĒŠANA

NYT ievietots plašāks raksts, kuru parakstījuši Komiteju Latvijas, Lietuvas un Igaunijas brīvībai priekšsēdētāji, un kurā apskatīta tautu iznīcināšanas politika, kādu piekopj padomju okupanti Baltijas valstīs.

Baltijas valstīs ir daudzas Katiņas, kur atrasti NKVD upuru masu kapi. Pēc otrreizējās okupācijas komūnisti atkal uzsāka masu deportācijas, lai salauztu latviešu, igauņu un lietuviešu pretestību. Kopš 1945. g. par Latviju, Igauniju un Lietuvu vēlušies seši masu deportācijas viļņi. Piespiedu kolektivizācijas laikā 1948./49. gadā vien aizvesti vairāk kā 150.000 zemnieku un viņu ģimenes locekļu.

Genosida nozieguma, ko komūnisti pastrādā Baltijas valstīs masu slepkavību un masu deportāciju veidā, apdraud latviešu, igauņu un lietuviešu tautu eksistenci.

Parakstot Apvienoto Nāciju un Cilvēka tiesību deklarāciju Kremļa valdnieki ir uzņēmušies zināmas saistības iepretim iedzīvotājiem, kas atrodas zem viņu varas. Līdz ar to Padomju Savienībai ir pienākums ievērot Latvijas, Igaunijas un Lietuvas pilsoņu tiesības. Visi padomju verdzināto tautu trimdinieki apsveiktu starptautiskās komitejas radīšanu AN paspārnē, kas sakopotu komūnistu noziegumu pierādījumus, nopratinātu liecinieku un iesniegtu priekšlikumus AN, lai darītu galu Kremļa valdnieku necilvēcīgai rīcībai Baltijas valstīs.

Kad ASV ratificēs genosida konvenciju?

Amerikas poļu organizācijas nosūtījušas telegrammu prezidentam Eizenhaueram ar lūgumu panākt genosida konvencijas ratificēšanu ASV Senātā. Telegrammu parakstījuši Amerikas Poļu kongresa, Poļu nacionālās apvienības, Poļu armijas veterānu apvienības un Polijas dēļu savienības pārstāvji.

BALTIJAS SŪTŅI DIPLOMĀTU PIEŅEMŠANĀ VAŠINGTONĀ

Sakarā ar Rietumvācijas kanclera Adenauera viesošanos Amerikā Rietumvācijas diplomātiskais pārstāvis Vašingtonā Dr. Krekelers rīkoja pieņemšanu 9. aprīlī, kurā bija ielūgti arī Baltijas valstu sūtņi.

Tanī pašā dienā Beļģijas un Luksemburgas sūtniecība Vašingtonā rīkoja pieņemšanu Luksemburgas prinča un Beļģijas princeses Žozefines — Šarlotes kāzu gadījumā. Arī šinī pieņemšanā bija ielūgti Baltijas valstu sūtņi.

ATOMBUMBAS MĒĢINĀJUMS NEVADĀ

Savienoto Valstu atompētnieciības izmēģinājumu laukos Nevādas tuksnesī 6. aprīlī uzspridzināja vienu no lielākajām amerikāņu atombumbām. Bumba sprāga 5000 pēdu augstumā, kas līdz šim ir lielākais augstums. Otrā kara laikā virs Nagasaki un Hirošimas bumbas eksplodēja 2000 pēdu augstumā un kādā nesenā izmēģinājumā 3500 pēdas virs zemes. Sprādziens bija tik spēcīgs, ka 75 jūdžu attālajā Las Vegas pilsētā izsisti vairāki logi.

Sacelšanās Japānā?

Hirošimā. — Japānas tieslietu ministrs Kans Inukai izteicies, ka viņam esot informācija, kas norādot, ka komūnisti lielā steigā veicot nepieciešamos sagatavošanās priekšdarbus, lai sāktu bruņotu sacelšanos Japānā.

Nekādi sīkāki paskaidrojumi vēl līdz šim nav pieejami.

Adenauers prasa brīvas vēlēšanas Vācijā

Vašingtonā. — Rietumvācijas kanclers Konrads Adenauers, viesodamies Sav. Valstīs, aicināja Padomju Savienību atļaut brīvas vēlēšanas visas Vācijas mērogā un atbrīvot 300.000 vācu gūstekņu, lai tā darbos pierādītu maiņu padomju politikā.

"Līdz šim," sacīja Adenauers, "es vēl neesmu redzējis nekādu pārmaiņu Pad. Savienības ārpolitikā." Runājot par Vācijas politiku, K. Adenauers uzsvēra, ka vācieši grib brīvību, nīst komūnismu un darīs visu iespējamo, lai savu nākotni saistītu pēc iespējas cieši ar Rietumu demokratijām.

Runas turpinājumā Rietumvācijas kanclers pareģoja Vācijas apvienošanos ar pārējām Eiropas valstīm. Pēc viņa domām Eiropas armijas līgums drīzi tiks ratificets arī citās zemēs, un Vācija varēs atkal brunoties.

Pieminot Pad. Savienību, Adenauers izteica domu, ka Staļina nāve noteikti esot radījusi valdība sajukumu, vēl lielāku nekā mirstot Ļeņinam un ka krimināInoziedznieku amnestija un cenu pazemināšana esot tikai jaunās valdības mēģinājums mazināt nemieru Krievijas iekšienē.

NOGRIMUSI TURKU ZEMŪDENE

No Istanbulas ziņo, ka zudušas visas cerības izglābt kādu no tiem 81 jūrniekiem, kas nogrima kopā ar savu zemūdeni Dunlupinar.

Pagājušo sestdien, 3 jūdzes ziemeļos no turku cietokšņa pilsētas Kenakkāles, Dardaneļu dienvidus galā, 4.000 to zviedru tirdzniecības kuģis Naboland sadūrās ar 1526 to turku zemūdeni Dunlupinar, izraudams zemūdenes sānos lielu robu, kādēļ tā momentāni nogrima.

Nelaimes gadījuma brīdī zemūdene atradās virs ūdens, un 5 komandas locekļi, to skaitā arī zemūdenes kapteinis, kas bija uz komandtilta, tika ieskaloti ūdenī un izglābās. Pārējie apkalpes locekļi dabūjuši galu. To skaitā 7 virsnieki, 35 apakšvirsnieki un 39 matroži.

Zemūdene nogrimusi 228 pēdas dziļā vietā. Lielā dziluma un slikto laika apstākļu dēļ glābšanas darbi noritēja ļoti lēni, un naktij iestājoties bija pat jāpārtrauc. Turcijas aizsardzības ministrija tagad atmetusi cerības, ka kāds no jūrniekiem vēl varētu būt dzīvs.

SARUNAS PAR GŪSTEKŅU APMAIŅU KOREJĀ

Panmundžomā. Komūnisti beidzot pievienojušies slimo un ievainoto kara gūstekņu apmaiņai. Apmaiņa būs brīvprātīga, un nevienu, kas negribēs, nespiedīs atgriezties. Tā ir lielākā komūnistu piekāpšanās kopš Korejas pamiera sarunu sākuma pirms diviem gadiem un var novest pie Korejas kara ātrām beigām. Ja vien komūnisti būtu ar mieru apmainīt visus kara gūstekņus uz līdzīgiem noteikumiem, tad būtu pārvarēts lielākais kavēklis ceļā starp karu un mieru.

Komūnisti apsolīja paziņot tuko dienu laikā, cik liels gūstekņu skaits apmaiņai paredzēts. Apmaiņa varētu sākties vienu nedēļu pēc plānu izstrādāšanas un notiktu Panmundžomā.

Optimiski noskaņotie sabiedroto sakarvirsnieki paţ izteica cerību, ka apmaināmo kara gūstekņu starpā var būt arī ziemeļkorejiešu gūstā esošie civilisti.

Visi tie ievainotie un slimie kara gūstekņi, kas nevēlas atgriezties mājās, nosūtāmi uz kādu neitrālu valsti.

AKMENS RITENĪ

No Munsānas ziņo, ka sabiedroto sakarvirsnieki Korejā izteikuši cerību, ka slimo un ievainoto kara gūstekņu apmaiņa varēs sākties tuvāko 10 dienu laikā.

Sabiedroto pārstāvji mudināja komūnistus rīkoties ar plašāku vērienu un atbrīvot vairāk nekā tikai tos 600 gūstekņus, ko komūnisti paredzējuši apmaiņai un kas gandrīz visi ir dienvidkorejieši.

Šai jautājumā komūnisti sabiedrotajiem vēl nav atbildējuši, kaut arī pēdējie apmaiņai paredzējuši 5800 ziemeļkorejiešu un ķīniešu karavīru.

Mēs paliksim Korejā

„Kaut arī nolīgtu mieru, mēs tomēr paliksim Korejā," saka ģen. Eizenhauers.

No Vašingtonas ziņo, ka ASV prezidents ģen. Eizenhauers esot izteicies, ka ja arī Korejā iestātos miers, amerikāņu un viņu sabiedroto karaspēku vienībām tomēr būtu jāpaliek Korejā vēl labu laiku.

„Pamiera panākšana un miera nolīgšana ir ļoti sarežģītas lietas," sacīja prezidents ģen. Eizenhauers, „tādēļ, mieru panākot, mums ir jābūt pilnīgi drošiem, ka tas ir paliekams."

MĪĻĀ MIERA DĒĻ

AN, Nujorkā. — Pad. Savienība lūdza Sav. Valstis atsaukt savu prasību izmeklēšanas ievadīšanai pret komūnistu apvainojumiem bakterioloģiskā kara vešanā Korejā.

Pad. Savienības pārstāvis Valerians Zorins paskaidroja Apv. Nāciju 60 valstu politiskajai komitejai, ka pašreizējos apstākļos nav nekādas nozīmes iedziļināties sīkumos. Zorins vienīgi mudināja Sav. Valstis ratificēt Ženēvas konvenciju pret bakterioloģisko karu un norādīja, ka ar šādu lēmumu Pad. Savienības acīs šis starpgadījums būtu izbeigts.

KO PASAULEI NESIS MIERS KOREJĀ?

Vai komūnisti patiesi grib mieru? — Korejas karam beidzoties, komūnisti sava aukstā kara taktiku turpinās, paredz sabiedrotie

Maskava ar saviem solījumiem un labas gribas apliecinājumiem tik bieži ir pievīluši Rietumus, ka viņiem neviens vairs lāgā netic.

Pašreiz liekas, ka komūnistu navigācijas spējas pasaules politikas ūdeņos ir pārākas par Rietumiem; jo miera piedāvāšanai komūnisti ir izvēlējušies sev visizdevīgāko un Sav. Valstīm visneizdevīgāko laiku. Maskavā pie varas ir jauna valdība. Runājot par mieru, tā sevi nostāda labā gaismā ne tikai pārējās pasaules priekšā, bet mazina bailes un saspīlējumu arī savas zemes iekšienē.

Arī Vašingtonā ir jauna valdība. Tās nākotnes politika vēl joprojām atrodas sagatavošanās stadijā. Tāpat nesagatavoti vēl ir plāni militārai un saimnieciskai palīdzībai Eiropai un pārējām brīvām pasaules valstīm nākošajā gadā. Bez tam Sav. Valstīm jārēķinās ar saviem sabiedrotajiem. 23.aprīlī tiks sasaukta Ziemeļatlantijas organizācijas pilnsapulce, kur pārrunās organizācijas turpmāko darbību. Lai izvairītos no izšķirīgu soļu speršanas Eiropas armijas un Vācijas apbruņošanas jautājumos, Francijas valdība atkal vilcinās pieņemt jebkādu lēmumu, tagad savu vilcināšanos izskaidrojot ar spožajām cerībām par komūnistu „apsolīto mieru virs zemes un cilvēku labo prātu."

Kādas pārmaiņas var pasaule sagaidīt pēc Korejas kara beigām?

KOREJĀ

Gandrīz jau nepārtraukti trīs gadus no vietas lidmašīnu bumbas un artilerijas granātas dragā un ārda Korejas pussalu. Pamieram vai mieram iestājoties, vismaz tiktu apturēta tālāka iznīcība. Miera līguma parakstīšana gan nav nekāda garantija, ka komūnisti nesavelk jaunus spēkus un karu atkal neturpina. Tādēļ ir nopietni jāpadomā. Ieročiem apklustot, komūnistu fabrikas Ziemeļkorejā varēs strādāt sabiedroto lidmašīnu un kara flotes netraucētas. Tādēļ nemaz nevar sappot par tūlītēju Apvienoto Nāciju spēku atvilkšanu no Korejas. Protams, Dienvidkorejas armija, arvienu vēl izveidodamās un paplašinādamās, ar laiku atbrīvos daļu Apvienoto Nāciju spēku, bet ne visus. Vienalga — pamiers, miers vai neaktīvs ierakumu karš, komūnisti vienmēr iegūst vairāk kā sabiedrotie. Pamieram iestājoties, komūnistu papildspēku piegāde var būt daudz ātrāka un daudz plašākā mērogā nekā Apvienotām Nācijām. Tādēļ nav jaizmirst, ka komūnisti, ja tie gribēs karu turpināt, viņi to varēs darīt ar svaigiem spēkiem.

JAPĀNĀ

Āzijas tirgi. Āzijas jālvielas, komūnistu propagandas karš un pastāvīgās bailes no Padomju Savienības spēkiem Kuriļu salās, Kamčatkā un Sibirijā var izvērsties par sekmīgiem krievu aukstā kara ieročiem, lai aizkavētu Japānas bruņošanos.

INDOĶĪNA UN FORMOZA

Franči baidās no pamiera Korejā, jo tādā gadījumā atbrīvotos tur piesaistītās komūnistu vienības, un tās varētu sviest kaujās Indoķīnas frontē, lai tā pastiprinātu Ho Či Mina komūnistu partizānus.

No militārā viedokļa raugoties, pamieram iestājoties, samazinātos arī Čangkaišeka nozīme pret Ķīnas komūnistiem, jo, atbrīvojot daļu savas armijas Korejā, viņiem rastos iespēja apsargāt savu jūras flanku daudz pamatīgāk kā līdz šim.

MALAJĀ, INDONĒZIJĀ, FILIPĪNU SALĀS

Miers Korejā neietekmētu komūnistu partizānu darbību šajās zemēs, ja vien Maskava nedos rīkojumu cīņas pārtraukt, lai visā pasaulē pierādītu komūnistu labo gribu un ilgas pēc miera.

VIDĒJIE AUSTRUMI

No militārā viedokļa miers Korejā Vidējos Austrumus neietekmē. Politiski tas gan varētu radīt konsekvences, ja vien Padomju Savienība atzītu par vajadzīgu mainīt savu pretžīdisko, arabiem labvēlīgo nostāju. Militārās aizsardzības ziņā Vidējie Austrumi ir pilnīgs vakums, jo atskaitot Turciju, nav nevienas citas armijas, kas būtu modernā karā kauju spējīgas. Tai pašā laikā krieviem Kaukaza apgabalā vien ir 30 labi apbruņotas, kaujai gatavas divīzijas, kuru ģeografiskais stāvoklis vien ir pietiekams, lai apdraudētu Vidējo Austrumu drošību.

AUSTRIJĀ

Padomju okupācijas spēki Austrijā, Rumānijā un Ungārijā dotu komūnistiem zināmas priekšrocības Austrijas miera līguma parakstīšanā, līdz ar to palielinot komūnistu spiedienu Rietumeiropā. Bet nav jaunuma bez sava labuma. Dienvidslavijas draudzīgās attieksmes ar Rietumiem, Albānijas attālums no Padomju Savienības un Turcijas, Grieķijas, Dienvidslavijas savstarpējais palīdzības līgums zināmā mērā līdzsvaro komūnistu un sabiedroto spēkus un ietekmju sfairas.

VĀCIJA UN BERLĪNE

Krievi ir izteikuši vēlēšanos atsākt sarunas Vācijas nākotnes izlemšanai. Austrumvācijā vēl joprojām atrodas spēcīga Padomju Savienības armija un pašu austrumvāciešu spēki jau sasnieguši 3 divīziju stiprumu un vēl nepārtraukti aug, tā izvēršoties par nopietnu ieroci austrumvāciešu domāšanas ievirzīšanai komūnistiem labvēlīgā virzienā.

Berlīne atrodas pastāvīgā komūnistu spiediena varā, un pēdējie to pēc savas vēlēšanās var pamazināt vai palielināt. Vācijā vislielāko uzvaru komūnisti var gūt tieši psiholoģiskā karā, jo, nolīgstot Korejā pamieru, var tikt kavēta Eiropas armijas dibināšana un Vācijas apbruņošana.

4 LIELIE BERLĪNĒ

No Berlīnes ziņo, ka pirmoreiz pēdējo divu gadu laikā visu četru lielvalstu pārstāvji atkal sēdēja pie viena galda.

Pagājušo nedēļu divas sanāksmes notika tikai angļu un krievu starpā, pēc kam apspriedes tika pārtrauktas sakarā ar krievu priekšlikumu pieaicināt arī Sav. Valstu un Francijas pārstāvjus, lai kopēji pārrunātu gaisa ceļu jautājumus virs Vācijas un izvairītos no nelaimes gadījumiem, kā, piem., 12. martā, kad divi komūnistu iznīcinātāji uzbruka kādam angļu bumbvedējam, nogalinot septiņus lidotājus.

Komūnistu prese Berlīnes konferencei veltī garus rakstus, pastāstot, ka sarunas Vācijā esot lielās komūnistu miera ofensīvas sākums, kas sniegšoties no Berlīnes līdz Panmundžomai un izbeigšot auksto karu.

Berlīnē bez pārmaiņām

Berlīnē sanāca 4 lielvalstu pārstāvji, lai pārrunātu gaisa ceļu stāvokli virs padomju okupētās Vācijas. Krievi no savas puses nekādus priekšlikumus nepiedāvāja, vienīgi aizrādīja, ka nesaskaņas varētu tikt samazinātas, ja vien uzlabotos sabiedroto lidotāju navigācija.

Sarunu lielākā daļa bija veltīta abpusējiem uzbrukumiem. Sabiedrotie vainoja komūnistus pēdējo mēnešu sadursmēs gaisā un komūnisti savukārt sabiedrotos. Sanāksme beidzās bez jebkādu lēmumu pieņemšanas. Nākošā sanāksmes diena vēl nav paziņota.

Pirmdien, pl. 10 vakarā . . .

Kanadas DV Informācijas nozarē jauna rosība

DV Informācijas nozare energiskā nozares vad. A. Sprūdža ierosmē pēdējā laikā uzrādījusi lielu aktīvitāti. Kā galvenais panākums būtu minams radio raidījumu noorganizēšana no St. Katerinas raidītāja. Pēc pirmā raidījuma, kas notika jau 30. martā, kārtējā raidījumu virkne sāksies 20. aprīlī, pl. 10 vakarā, un notiks minētā laikā katru pirmdienu. Informācijas nozare paredzējusi arī izkārt plakātus, kas ziņotu par šiem raidījumiem, lielākajās fabrikās un arodbiedrību mītnēs.

Pirmdien, 20. aprīlī, raidījumā paredzēts inženiera E. Saksa referāts par ikdienu boļševiku pārvaldītā fabrikā. Vēl paredzēti šādi temati: Izglītība un darbs Pad. Savienības skolās, Taisnība un tiesa. Cilvēka loma valsts un pašvaldības vad. organizācijās, Sieviete boļševistiskā pasaulē, Boļševisms lauksaimniecībā, u. c.

ORGANIZĀCIJU SANĀKSME

Toronto latviešu organizāciju pārstāvju sanāksme tiek sasaukta š. g. 26. aprīlī, plkst. 14.00, DV namā, 123 Huron St., Toronto.

Darba kārtība: Sanāksmes vadības vēlēšanas; iepriekšējo sanāksmju protokola nolasīšana; latviešu stenda iekārtošana KNI (CNE); kopējo sarīkojumu izkārtošana; dažādi jautājumi.

Pamats: 16. marta sanāksmes lēmums.

Atsevišķi uzaicinājumi netiks izsūtīti. **DV Toronto nod.**

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Politisko partiju rēgs

Līdz ar jautājumu par Vispasaules Latviešu Apvienības radīšanu, mūsu priekšā atkal nostājies politisko partiju rēgs, no kura mūsu trimdas saime visu laiku velti centusies atkratīties. Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centrs, atbildot uz Amerikas Latviešu Apvienības ierosinājumu, paziņojis savu viedokli, ka Vispasaules Apvienībā blakus vēlētiem pārstāvjiem uzņemami arī politisko partiju pārstāvji, kas nav ievēlumi. Pārsteigums ir Eiropas Centra motivācija, ka politisko partiju piesaistīšana esot vajadzīga, lai aizkavētu kādas citas apvienības rašanos, kura saistāvētu no politiskām partijām vien. No tā var secināt, ka šāda iespēja ir apsvērta, un politiskās partijas Eiropā jau jūtas pietiekami stiprus varas pārņemšanai.

Paldies Dievam, Amerikas latviešu saime ir saglabājusi savu neatkarību no politiskām partijām. Līdz ar to Amerikas latviešu dzīve nav iesligusi savstarpējās apkaņošanās, denunciāciju un intrigu zankā, lomēr arī šeit politikāņu aktīvilāte ir jūtama.

Politisko partiju darbība neizbēgami rada ap seri naida un savstarpējās apkaņošanās atmosfairu. Politikāņiem tauta nav kaut kas viengabalains, viena nedalāma vienība. Par saviem draugiem tie uzskata tikai savas partijas piekritējus, bet visi pārējie tautieši viņiem ir pretinieki. Politiskās partijas ir vienmēr kara stāvoklī ar citādi domājošiem savas tautas locekļiem. Bet lauda ilgojas pēc miera un grib aprienot visus spēkus cīņai pret ārējo ienaidnieku.

Ir bieži pārrunāts jautājums, vai politiskās partijas trimdā ir vajadzīgas. Visas mūsu domas un visa mūsu darbība ir vērsta uz Latvijas neatkarības atgūšanu. Vai šī mērķa sasniegšanai ir vajadzīgas partijas? Vai tā sasniegšanai jāpieturas pie Zemnieku Savienības vai pie sociāldemokratu programmas? Mums vajadzīga tikai viena, visiem kopīga programma. Izraugot savus trimdas dzīves vadītājus, mums nav jāskatās, vai viņi pieder pie kādas partijas, bet jānorērtē viņu spējas un godīgums.

Kādi ir argumenti, ar kuŗ m politiskās partijas cenšas attaisnot savu eksistenci? Pirmais arguments ir, ka demokratija bez partijām nevar funkcionēt. Kad mēs būsim atguvuši demokratisku Latviju, tad mums būs arī politiskās partijas, kas veidos valsts dzīvi, bet mēs droši varam teikt, ka tās vairs nebūs vecās politiskās partijas. Trimdas dzīvē taisni politiskās partijas ir tās, kas uzstājas prel demokratisko principu, prasot ser vietas centrālās organizācijās bez vēlēšanām. Šo prasību politiskās partijas pamato ar apgalvojumu, ka tām esot tiesības reprezentēt tautu, kas palikusi dzimtenē, jo pirms 20 gadiem vēlētāji esot par tām nobalsojuši. Bet toreiz vēlētāji pilnvaroja partijas pārstāvēt tos tikai trīs gadus ilgā periodā. Bez tam nav nekādas garantijas, ka toreizējie vēlētāji, cik no tiem vēl palikuši dzīvi, arī šodien nodotu savas balsis par tiem pašiem kandidātiem. Šo politiku pilnvaras ir sen notecējušas un nav nekādas pārliecības, ka tās viņiem atkal liks kādreiz dotas, tomēr tie grib braukt tālāk ar veco tramvaja biļeti.

Latviešu trimdinieku masa ir ārkārtīgi jūtīga, varētu teikt pārkuirināta, pret iekšējām cīņām un savstarpējo apkarošanos. Trimdinieku izmocītajai dvēselei tas sagādā nepiadzīvigas ciešanas un noved pat līdz izmisumam un bezcerībai. Nav mazums mūsu starpā tādu, kas sarūgtinājumā aizgājuši no sabiedriskās dzīves un negrib vairs nekā dzirdēt par savstarpējo „plēšanos" un „politiku," kas viņu acīs ir viens un tas pats. Ar šādu tautas noskaņojumu ir jārēķinās. Neviena organizācija, kurā noritēs partiju politiskās cīņas, nevar rēķināties ar trimdinieku masas atbalstu. Šāda organizācija paliks izolēta un varēs vārīties pati savā mērcē. Trimdas saime noraida dažādo partiju politikas, bet atzīst likai vienu Latvijas atbrīvošanas politiku. *U-s*

AIZVESTO PIEMIŅAS AKTS NOTIKS MESEJA ZĀLĒ

Mūsu laikraksta līdzstrādniekam šajās dienās bija saruna ar Baltijas Tautu Federācijas prezidentu Kanadā, māc. Arnoldu Lūsi. Par B.T.F. turpmākiem nodomiem māc. A. Lūsis sniedza šādu paskaidrojumu:

„Baltijas Tautu Federācija Kanadā pastāv jau ceturto gadu. Cik man zināms, tad līdzīgs institūts vēl radies arī Zviedrijā. Domāju, ka igauņiem, latviešiem un lietuviešiem vajadzētu meklēt ceļu uz ciešāku sadarbību arī citos kontinentos. Mums visiem ir kopēja pagātne — un — jādomā, būs arī kopēja nākotne.

Loti svarīgs Federācijas nodoms ir tuvākā nākotnē noskaidrot galvenos vilcienos tās problēmas, kas pagātnē neļāva mūsu ministriem nosēsties pie viena galda un nedeva visai pārliecinošus rezultātus mūsu sadarbībai. Tāpat tīri akadēmisku diskusiju ceļā mēs gribētu meklēt iespējas, kā šādus šķēršļus novērst, vai vismaz daļēji nolīdzināt nākotnē. Lietuviešu pārstāvis B.T.F. prezidijā Dr. Anysas izrāda lielu interesi par šiem jautājumiem, un pēdējā prezidija sēdē mēs lūdzām viņu nākt ar attiecīgiem ierosinājumiem, kas būtu larāms augstāk minētā mērķa sasniegšanā.

Galvenais B.T.F. uzdevums Kanadā ir veicināt draudzīgu sadarbību igauņu, latviešu un lietuviešu vidū, lai mēs labāk mācītos viens otru pazīt, viens otru attiecīgā situācijā atbalstīt. Šai sadarbības plāksnē būtu daudz, ko vēlēties. Mēs vēl stāvam diezgan tālu viens no otra.

Lai šo sadarbību veicinātu, būtu vēlams uz B.T.F. statūtu pamata arī citās Kanadas pilsētās dibināt B.T.F. nodaļas. To darbs varētu izpausties nevien kopēji atzīmējot Aizvesto Piemiņas dienu, kā tas līdz šim ir noticis, bet arī kopēju sarīkojumu organizēšanā. Koncertus, neatkarīgi no izpildošo mākslinieku tautības, mēs it labi varam sarīkot visām trim tautībām kopējī. Tas būtu izdevīgi gan rīkotājiem, gan mākslinieklem. To pašu varam teikt par izstādēm, draudzības vakariem u. t. t. Tapšanas stādijā B,T,F, nodaļa pašlaik ir Ottavā; laba sadarbības griba vērojama arī citur, piem., Londonā un Hamiltonā.

Aizvesto piemiņas sarīkojums ar izmeklētu koncertprogrammu un mūsu labāko mākslinieku piedalīšanos," turpina māc. A. Lūsis, „Toronto šogad notiks Massey Hallē, svētdien, 14. jūnijā, plkst. 7 vakarā. Tas būs kopējs visām trim Baltijas tautām, un, cerams, ka latviešu piedalīšanās sarīkojumā šogad būs atsaucīga.

Kopējus Aizvesto Piemiņas dienas sarīkojumus ieteicams rīkot arī citās pilsētās. Attiecīgi propagandas izdevumi angļu valodā būs dabūjami no B.T.F. prezidija, kas stājies pie tādu sagatavošanas."

Vai ar Baltijas Tautu Federāciju rēķinās arī Kanadas valdība un tās locekļi?

Uz šo jautājumu māc. A. Lūsis sniedz šādu atbildi: „Ierosinājums izveidot ciešāku sadarbību Baltijas tautu starpā, īpaši pēdējā laikā, vairākkārt nācis no tādu kanadiešu puses, kas vēl mums labu un ienem redzamu vietu kanadiešu sabiedrībā. Domāju, ka šādam norādījumam ir sava jēga un nozīme. Vēl kāds cits zīmīgs gadījums. Iepriekšējais B.T.F. prezidents, Igaunijas konsuls Markus, vairākkārt kārtojot kādu speciālu jautājumu, griezies kādā Ontario ministrijā. Paša ministra parakstītu atbildi viņš saņēmis tikai uz to savu vēstuli, kō nosūtījis kā B.T.F. prezidents. Uz visām citām atbildējis tikai ministra sekretārs. Protams, šādai vēstuļu izmaiņai var būt arī gadījuma raksturs. Tomēr, ir jautājumi, kur triju balss ir svarīgāka kā viena balss, piemēram, kad jānovērš kāda tautiēši deportācijas draudi, kas pēdējā laikā sāk aizvien biežāki atkārtoties.

Beidzot gribas norādīt, ka B.T.F. Kanadā negrib būt un nav vēl kāda „jumta organizācija" bez jau pastāvošām, nacionālām centrālorganizācijām. B.T.F. darbojas šo centrālo organizāciju nozīmētie pārstāvji, kas savu darbu veltī trim Baltijas valstīm kopēju jautājumu pētīšanai. Pie B.T.F. darbojas arī Baltijas Sieviešu Padome, kas uzrāda loti teicamu aktīvitāti. Ar gandarījumu jāatzīmē, ka šogad B. S. Padomes prezidente ir latviete I. Švanka. Cerams, ka abiem institūtiem sadarbojoties, mēs iesim kaut soli tālāk to mērķu radīšanā, kādu sasniegšanai dibināta mūsu organizācija." L.

Kirkland Lake baznīcā, 1953. g. 1. martā māc. A. Kušils iesvētīja jauniešus. No kriesās: Viola Gremze, Margita Ramiņa, māc. Harijs Kušils, Ingrida Ramiņa un Frederiks Brummers.

DIŽDANCIS 10. APRĪLĪ DEVIES TURNEJĀ UZ AMERIKAS SAVIENOTĀM VALSTĪM

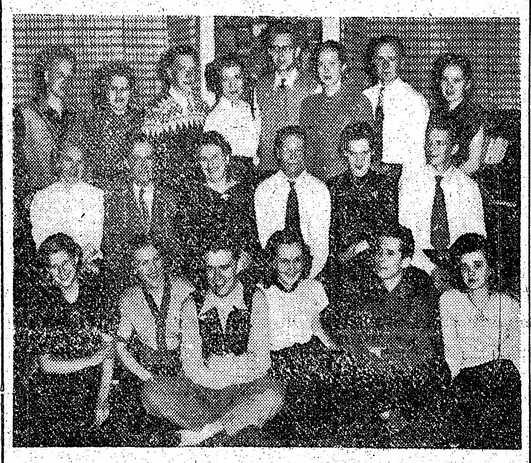

No kreisās 1. rindā: M. Asmus, V. Krēmane, A. Freibergs, G. Brode, Z. Miezītis, B. Neimane; 2. rindā: A. Sauemagi, koncertpianists C. Robinsons, E. Krēmane, Diždanča vadītājs F. Aigars, dziedātāja B. Zuniņa, E. Pukītis; stāv: G. Kārkliņš, dziedātāja Imanta Spēlīte, A. Paeglis, dziedātāja J. Zalāne, V. Adlers, dziedātāja R. Zirne, I. Černenoka. **Foto H. Kliģeris**

UZAICINĀJUMS

Sakarā ar savu 15. marta lēmumu, Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā valde uzaicina visas organizācijas, biedrības, kopas un draudzes, kuru statūtos vai darbības plānā ir paredzēts arī informācijas un propagandas darbs, vai kuŗām ir interese aktīvi piedalīties šinī darbā, sūtīt savus pārstāvjus uz apspriedi 12. aprīlī Sv. Andreja baznīcā, Jarvis un Carlton ielu stūrī. Apspriedes sākums plkst 10 no rīta.

Saskaņā ar noteikumu, projektu apspriedē var piedalīties bez oficiāliem organizāciju pārstāvjiem arī citas gan organizācijās sastāvošas, gan arī ārpus tām esošas personas, pie kam arī šīs personas bauda pasīvās vēlēšanu tiesības. Aktīvās vēlēšanu tiesības turpretim bauda tikai organizāciju oficiālie pārstāvji, pie kam katrai organizācijai piekrīt viena balss. Pasīvās vēlēšanu tiesības bauda arī apspriedē klāt neesošas personas, ja tās savai kandidātūrai ir devušas rakstveida piekrišanu.

Organizācijas un personas, kas nav saņēmušas noteikumu projektu un uzaicinājumu uz apspriedi, tos var saņemt LNAK birojā pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 7 - 9 vakarā, kā arī pieprasīt izsūtīt tos pa pastu. Adrese: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A". Toronto, Ont.

Apspriedes darba kārtībā paredzēts: 1) Sapulces vadītāja, protokolista un balsu skaitītāju vēlēšanas, 2) Informācijas darba organizēšana 1953. gadam, 3) Dažādi jautājumi.

LNAK valde

ATVADU VĀRDI ĢEN. AUZĀNAM

23. martā Anglijā slēdzis acis uz mūžu ģenerālis Andrejs Auzāns, kam pieder tik lieli nopelni strēlnieku varonības celšanā. Ja Auzāns palika bez Lāčplēša kara ordeņa, tad tikai politisku intrigu dēļ.

Auzāns 1916. gadā uzņēmās 7. Bauskas latviešu strēlnieku bataljona komandu. Pēc jūlija kaujām pie Katriņmuižas 12. armijas komandieris uzdeva Auzānam komandēt latviešu apvienoto brigādi. Armijas komandieris viņam personīgi uzdeva izstrādāt plānu par dziļu iebrukuma izvešanu Ložmetēju kalna rajonā. Tās bija lielās Ziemassvētku kaujas, kad Auzāns ieguva varonības laurus. Ceļš uz Jelgavu bija brīvs, bet krievu vadība nemācēja to izmantot. Tomēr Auzānu apbalvoja ar sev. Jura ordeni. 1917. g., īsi pēc marta revolūcijas, 28.apr. viņu ievēlēja par kara topografu korpusa komandieri un ģen. Auzāns pārgāja jaunā darbā uz Pēterpili. Šī amata dēļ krievi aizkavēja par dažiem gadiem viņa atgriešanos atbrīvotajā dzimtenē. Tā ilgus gadus viņš vadīja topografijas un ģeodēzijas daļu galv. stābā un lasīja lekcijas par kara topografiju militārajās mācības iestādēs.

Auzāns dzīvi sekoja līdzi izdodamās grāmatas —Latviešu strēlnieki mūžības gaismā — veidošanas darbiem. Dažas nedēļas pirms nāves viņš atsūtīja grāmatai savu pamatīgo rakstu.

Pēc Auzāna Latviešu veco strēlnieku biedrības valdē paliek pēdējā strēlnieku sapulcē Rīgā ievēlētie: J. Goldmanis, Edv. Mednis, V. Maizītis un J. Dzenis.

Ciņa vēl nav galā un nebeigsies, līdz atkal Latvija brīva kļūs. — Tādu solījumu un zīņu Auzāns varēs aiznest no šīs zemes dzīves tiem zvaigžņu pulkiem, kas pirms viņa tur aizgājuši. **J. Goldmanis**

BĒGĻU PATEICĪBA

4 latvieši, kas zvejas kuterī izbēga no Liepājas, piesūtījuši šādu pateicību:

Latviešu Palīdzības Komitejas Zviedrijā priekšsēdis J. Breikšs, nododot Jūsu izgādāto lielo atbalstu mums, pastāstīja mums par Komitejas Latvijas brīvībai sastāvu, darbību un uzdevumiem, tāpat par Komitejas Eiropas Brīvībai cēliem mērķiem un uzdevumiem, ko veic un atbalsta cēlā amerikāņu tauta. Būdami sevišķi iepriecināti par mums piešķirto materiālo atbalstu, uzsākot jaunu dzīvi brīvajā pasaulē, izsakām Jums personīgi, visiem Komitejas Latvijas Brīvībai locekļiem, kā arī Komitejai Eiropas Brīvībai savu vissirsnīgāko paldies par lielo materiālo un morālo atbalstu mums no smagas verdzības izkļuvušajiem brīvībā, un no visas sirds vēlam Jums visiem jo ātrāk atrast iespēju mūsu mīļo dzimteni un mūsu verdzinātos brāļus un māsas celt brīvības saulītē.

Paraksti: L. Nīce, A. Kairis, Ž. Nīcis un E. Čukurs.

Stokholmā, 1953. g. 17. martā.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

18. aprīlī — N. Valdovskas koncerts DV sarīkojumā.

25. aprīlī, sestdien, plkst. 8.00 vak. Sv. Andreja b-cas lielajā zālē, pianista komponista Volfganga Dārziņa klavieru vakars. Programmā: Skarlati, Bēthovena, Šopēna un Dārziņa darbi. Steinveja flīģelis.

9. maijā Rietumvācijas Oldenburgas operas saprānes Paulas Brīvkalnes koncerts Kanadas turnejas ietvaros, LNAK protektorātā. Eatona auditorijā, pl. 8.45. Pie klavierēm Vera Ļeinvēbere.

17. maijā, svētdien, plkst. 6.00 vak. Sv. Andreja b-cas lielajā zālē, T. Ķeniņa klavieru studijas gada noslēguma — atklāts audzēkņu vakars.

31. maijā, svētdien, plkst. 6.00 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, I. Kajakas-Ķeniņas Ritmoplastikas skolas gada noslēguma audzēkņu vakars piedaloties visu vecumu grupām. Dalkroza metodes demonstrējumi, solo un grupu dejas. Pie klavierēm Irma Kajak-Ķeniņa un Tālivaldis Ķeniņš.

6. jūnijā — Sv. Andreja baznīcā operdziedoņa Jāņa Niedras un Alfreda Poriņa ASV turnejas noslēguma koncerts. Pie klavierēm Verena Stelpe.

7. jūnijā, svētdien, plkst. 18.00 brīvmākslinieces M. Tūteres audzēkņu vakars Toronto sv. Trīsvienības baznīcā.

CITI SARĪKOJUMI

11. aprīlī, plkst. 19.00 sv. Andreja baznīcā disputa vakars. Tema: reliģija, filozofija, zinātne.

17. aprīlī, plkst. 8.00 DV Toronto nodaļas Dāmu komitejas sarīkojums DV namā — Pie meldermeitiņas.

17. aprīlī, plkst. 20.00, Pūt, vējiņi otrā izrāde. TLNT izr.

24. aprīlī Jurģu balle DVsarīkojumā.

1. maijā TLB Drāmatiskā ansambļa „Maija balle", 62 Claremont St., Toronto.

8. maijā — Tradicionālā Studentu Ziedu balle Kolumbus zālē.

9. maijā, sv. Andreja baznīcā plkst. 11.30 rītā TLB Sestdienas skola rīko Gimenes dienu. (Tūlīt pēc dievkalpojuma).

15. maijā tradicionālā DV maija balle.

5. jūnijā balle ar mākslinieciskiem priekšnesumiem, DV sarīkojumā.

6. jūnijā solistu koncerts.

19. jūnijā DV Jāņu sarīkojums kopīgi ar Dainas kori.

DAUGAVAS VANAGI

DV TORONTO NODAĻAS

ārkārtējā pilnsapulce notiks š. g. 3. maijā, plkst. 14.00, 123 Huron St.

Darba kārtībā: 1) Sapulces vadības vēlēšanās; 2) Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana; 3) Ziņojumi; 4) Delegātu vēlēšanas DV Kanadas nodaļu delegātu sanāksmei; 5) Sarīkojumu saskaņošana un sadarbība ar pārējām Toronto latv. organizācijām; 6) DV nama apsaimniekošana; 7) Dažādi jautājumi.

Ja noteiktā laikā nesanāks statūtos paredzētais biedru skaits, tad pilnsapulce plkst. 14.30 būs pilnlīesīga pie katra biedru skaita.

IZĪRĒJAMAS TELPAS

Telpas ar virtuves lietošanu un traukiem izdod viesīt-ām un sarīkojumiem DV Toronto nodaļas namā, 123 Huron St. Pieprasīt pa tel. — EM 8-1205.

ADRESES MAIŅA

Bostonas DV apv. pr. V. Antiņš mainījis dzīvokli un viņa jaunā adrese ir: 620 Beech St., Roslindale, Mass., USA.

SARĪKOJUMS

Saviesīgu dzīvi pie Meldermeitiņas ar bufeti, atspirdzinājumiem, deju un raibu programmu š. g. 17. aprīlī, plkst. 20.00, DV Namā, 123 Huron ielā rīko DV Toronto nodaļas dāmu komiteja. Atlikums grūtdieņu aprūpei Vācijā.

Visi torontieši laipni ielūgti.

DV DETROITĀ

Detroitas Daugavas Vanagu Apvienības pilnsapulce notika 15. martā Internacionālā institūta telpās. To atklāja valdes priekšsēdis J. Bērziņš, pēc kam A. Breža nolasīja referātu — „Leģions un DV diena".

Sākot ziņojumus, valdes pr-dis J. Bērziņš uzsvēra, ka pirmais darbības gads apvienītai bijis cela meklēšanas gads, kad galvenā vērība pievērsta darbības pareizai izveidošanai un sadarbības iespēju meklēšanai ar citām Detroitas latviešu organizācijām. Ziņojumu par DDVA darbību nolasīja sekretārs C. Galītis, bet pārskatu par apvienības financiālo stāvokli sniedza kasieris P. Pētersons. Aprūpei ienemts $394,84 (ieskaitot $158.74 invalidu nama iegādei un $102 — tā iekārtošanas fondam), kas visi nosūtīti DV Pārstāvībai Ņujorkā. Valdes pr-dis J. Bērziņš ziņoja pilnsapulcē arī par DV Centrālās valdes (Vācijā) rakstu un tam sekojošās izmeklēšanas rezultātiem attiecībā uz t. s. „Detroitas koalicijas" dalībnieku ārdošo iespaidu DV darbībā.

Pilnsapulce nolēma pārstāvi uz ALA's kongresu Grand Rapidos 17.. 18. un 19. aprīlī nesūtīt, jo trūka pārstāvja sūtīšanai nepieciešamo 25 ALA's biedru.

DDVA valde konstruējās šādi: valdes priekšsēdis J. Bērziņš (ievēlēts pilnsapulcē), sekretārs A. Dravnieks, kasieris P. Pētersons, biedrzinis—mantzinis V. Lenšs.

Revīzijas komisija konstruējās šādi: priekšsēdis A. Līgotnis, sekretārs V. Ķikulis, loceklis A. Ūdenāns. Vanadzēs no sava vidus izvēlēja DDVA Dāmu komiteju šādā sastāvā: priekšniece Alise Zariņa, viņas vietniece Velta Līgotne, sekretāre Ilona Lūkina un kasiere Robella Mazjāne.

Apvienībā pašreiz ir 75 biedri, no tiem 26 biedri — veicinātāji.

A. D.

KANADĀ

MONTREĀLĀ

Montreālas latviešu katoļu draudzes dievkalpojums notiks svētdien, 12. aprīlī, plkst. 10,30, 1180 Bleury St. (Kollēdžas telpās). prāv. J. Grauda vadībā.

Pēc dievkalpojuma notiks Katoļu Kultūras centra Montreālas nod. gadskārtējā pilnsapulce, kurā bez amatpersonu ziņojumiem par līdzšinējo darbību paredzētas arī valdes un rev. komisijas vēlēšanas. Prāv. J. Grauds iepazīstinās sapulces dalībniekus par baznīcai nodoto ziedojumu atrēķināšanu no ienākuma nodokļa.

Montreālas latviešu skautu vienības „Talsi" un gaidu vienības „Abava" darbības atklāšanas sarīkojums notiks sestdien, 25. aprīlī, 1220 Mountain St. (skolas zālē). Sākums plkst. 6,30 vakarā.

Programmā: svinīgs akts, skautu, gaidu priekšnesumi, tautiskās dejas un rotaļas.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Visus laipni ielūdz skautu un gaidu saime.

Montreālas latviešu skautu un gaidu vecāku labvēļu sanāksme notiks pirmdien, 13. aprīlī, plkst. 7,30 vakarā, 5550 Park Ave, YMCA's telpās.

Dienas kārtībā: sanāksmes atklāšana, vecāku—labvēļu iepazīstināšana ar skautu un gaidu vienību līdzšinējo darbību, vecāku—labvēļu padomes prezidija vēlēšanas, dažādi jautājumi.

Sanāksmē lūgti piedalīties skautu un gaidu vecāki, bijušie skauti un gaidu oragnizācijas darbinieki, kā arī ikviens tautietis, kam ir tuva šīs organizācijas darbība un mērķi. **O. K.**

Kas noticis un kas notiks Montreālā

Šī gada pavasara sezona Montreālā ir bijusi varen bagāta sarīkojumiem un arī ictādā ziņā nesusi sabiedriskā dzīvē vienu otru jaunumu.

Pēdējais sarīkojums notika pag. sestdien, kad vietējā DV nodaļa rīkoja latviešu leģiona atceres brīdi. Pats vērtīgākais šai vakarā bija bij. leģionāra un tagadējā DV nodaļas priekšnieka Dr. J. Zariņa loti interesantais priekšlasījums par latviešu cīņām Otrā Pasaules karā.

Klausītāji tika iepazīstināti ar daudziem faktiem un skaitļu materiālu, kas vēl nav bijuši nekur publicēti, kādēļ referātam ir arī diezgan nopietna vēsturiska nozīme. Tikai nedaudzi zināja, ka 1941. gada jūlijā pie vācu militārām iestādēm brīvprātīgi pieteicās ap 130.000 cīņas spējīgu latviešu, kuŗus vācieši noraidīja. Tāpat daudzi nezināja, ka 1943. g. bija jāizdod stingra mobilizācijas pavēle, lai varētu uzstādīt tikai dažus bataljonus. Ka visam tam pamatā ir gaužam neprātīgā vācu austrumpolitika, ir skaidrs ikvienam, kas tanī laikā dzīvoja Latvijā u. c. Austrumeiropas valstīs. Bet ja nu latvietis bija iesaistījies kādā karaspēka vienībā, tad viņš arī cīnījās. Šī cīņa pieņēma jau leģendāru veidu Kurzemes cietoksnī 1944.-45. g. ziemā. Vācu virspavēlniecības ziņojumos latviešu leģions ir ticis pieminēts ap 60 reižu. Mums nav jākaunas, sacīja referents, ka esam cīnījušies vācu sabiedrībā, jo cīnījāmies par savas zemes un savas tautas brīvību. Vēstures priekšā kādreiz kaunēsies tie, kas mūsu leģionārus spīdzināja pa gūstekņu nometnēm vai izdeva mūsu ienaidniekiem. Arī latvju sieviete nebija pasargāta no iesaukšanas karaspēka palīgvienībās. Gaisa aizsardzības un ziņu dienestā tika iesauktas ap 10.000 latvietes. Sakopojot skaitļus par latviešu piedalīšanos Otrā Pasaules karā cīnā pret komūnismu, mēs iegūstam šādu diezgan drūmu bilanci: policijas bataljonos. leģionā, būvpulkos un gaisa izpalīgos ir piedalījušies 234.000 latviešu, kas ir 4/5 no 1939. g. latviešu karavīru skaita, ja tie būtu iesaukti. Cīņām noslēdzoties, ir krituši vai pazuduši bez vēsts 31.257, kara invalidi ir kluvuši 8791 un vieglāk ievainoto skaits ir ap 58.000. Apbalvoto skaits ar dažādām goda zīmēm sasniedz 42.375. Šie skaitļi patiešām ir ievērības cienīgi un tie rāda, ka latvju tauta ir gatava cīnīties un upurus nest, ja to apdraud ienaidnieks. Tā cīnīsies atkal un upurus nesīs, lai reiz atkrīvotu to mazo zemes stūri pie Daugavas un Baltijas jūras krastos un lai reiz mājās varētu nākt visi tie, kas tagad izkaisīti pasaulē vai iet vergu gaitās.

Pēc referāta vakara dalībnieki pakavējās vecajās atmiņās par bijušajām cīņu gaitām, skandinot pa starpām arī populārās leģionāru dziesmas. Raksturīgi atzīmēt, ka šis svarīgais notikums — leģionāru atceres vakars, nebija pulcējis daudz svētku viesu.

28. martā Montreālas latviešu skola sarīkoja teātŗa izrādi, kuŗas atlikums paredzēts bērnu vasaras kolonijas ierīkošanai. Žēl, ka Montreālas latviešu teātris varēja sniegt tikai Pētersona komēdijas „Pieklīdušais kaķēns" izrādes atkārtojumu, jo šī luga nespēj saistīt lielāku skatītāju pulku. Tādēļ arī labi domātais pasākums diezin vai nesīs cerētos panākumus. Citādi ikvienam latvietim būtu jāpabalsta skolas vadības pūles tik svētīga mērķa, kā latviešu bērnu vasaras kolonijas ierīkošanā. Nevajadzētu, liekas, atturēties un kūtrākos tautiešus apciemot mājās ar ziedojumu vākšanas listi.

Abu lielāko latviešu sabiedrisko organizāciju — Montreālas latviešu palīdzības biedrības un vietējās DV nodaļas tālākā sarīkojumu programma ir šāda: 11. aprīlī notiks pirmais rakstnieku vakars Montreālā, 220 Pine Ave. kuŗā savu dalību ir apsolījušas šādas mūsu latviešu rakstnieces: Angelika Gailīte, Irma Grebzde, Velta Toma un Ingrida Vīksna. Ieeja rakstnieku vakarā pret labprātīgiem ziedojumiem. lai tā dotu iespēju piedalīties šai kultūrālajā sarīkojumā ikvienam Montreālas latvietim. Sevišķi šai vakarā sirsnīgi aicināta mūsu jaunatne. lai vaigā skatītu šīs mūsu latviešu rakstu mākslinieces. Pēc sarīkojuma paredzētas kopējas vakariņas (dalības nauda $1.—).

Eventuālais sarīkojuma atlikums paredzēts MLPB bibliotēkas paplašināšanai. Šo bibliotēku ir paredzēts izveidot tādos apmēros. lai tur netrūktu neviens iesniests darbs latviešu valodā, neizslēdzot arī periodiskos izdevumus.

18. aprīlī notiks MLPB filatelistu sekcijas Latvijas pastmarku izstāde YMCA's telpās, 5550 Park Ave. Arī šis notikums ir jāuzskata par savā ziņā vienreizīgu, jo filatelisti ansolījuši parādīt visas Latvijas brīvvalsts laika pastmarkas. Neesam dzirdējuši, ka trimdas latviešu saime kaut kur citur jau būtu tādu izstādi sarīkojusi.

Tā paša mēneša 25. aprīlī notiks jaunorganizēto latviešu skautu un gaidu sarīkojums.

O. Kr.

A. Siņķis

CERĪBU ZEMES PĒDĒJIE AIZSTĀVJI

LATVIEŠU LEĢIONĀRU IZMISĪGĀS CĪŅAS KURZEMĒ 1944.—45. G.

ZIEMASSVĒTKU IESKAŅA UN KRIEVU LIELUZBRUKUMS

VI

26. decembrī pēc pārgrupēšanās 19. divīzijas stāvoklis bija šāds: — labajā spārnā no Saulītēm līdz Birškēpiem 6. pulks; centrā, no Stāvaiņiem līdz mežam austrumos no Birzniekiem, 2. pulks ar piedalīto fizelieru bataljonu; kreisajā spārnā, purva malā rietumos no Vanagiem — 1. pulks.

Varoņīgā virsleitnanta Ancāna grupa šai dienā saņēma pavēli izlauzties no ielenkuma. Kaut gan tā bija sadalīta divās daļās un sarukusi līdz nepazīšanai, grupa tomēr izlauzās. Iznīcības viesulī no 180 vīriem pāri bija palikuši 35, kas arī atgriezās pie savējiem. Daļu kritušo un ievainoto izvāca ar trieciendesantlielgabalu palīdzību. Ancāns un Krūmiņš iedvesmoja cīņai Dirbu un Rumbas rajonā divas ielenktās rotas.. Abi varoņi bija jau ievainoti, bet tas viņus netraucēja cīnīties jo niknāk. Beidzot visām citām likstām un nelaimēm klāt vēl nāca tanki. Kad parādījās tērauda milzeņi, atskanēja saucieni: „Šurp dūres!" No virsleitnanta šāviņa krita viens, bet Krūmiņam laimējās veseli četri. Līdz pirmajam bija jālien 100 m., bet pārējie kolosi paši rāpoja virsū. Četri T34 bija arī Jāņa Avotiņa loms. Lai aizsargātu savu ielenkto bateriju, ar tanku dūrēm bruņojies, viņš trīs reizes līda preti briesmīgajiem rāpuļiem. Lieliski tēmēja un šāva Zirnekļa baterija — tā sašāva trīs tērauda milzeņus.

Neiedomājami grūta šī diena bija kapteiņa Laumaņa bataljonam, kas aizstāvēja Rumbu mājas, kur krievi neatlaidīgi uzbruka. Niknos uzbrukumos un prettriecienos bieži nonākot līdz sīvām tuvcīņām. Rumbas vairākkārt gāja no rokas rokā un tikai vakarā virsleitnanta P. rotai izdodās tās atgūt. Pats rotas komandieris zaudēja vienas acs gaismu. Laumaniešiem iznākums bija labvēlīgs, jo rotas sastāvā radās tikai daži viegli ievainoti. Kapteinis Laumanis un viņa vīri godam veica uzdevumus, turot godā veco strēlnieku nemirstīgo slavu. Laumanieši Ziemsvētku kaujās vienu nakti pavadīja ielenkumā Rumbu māju gruvekļu kaudzēs.

KRIEVU GALVENAIS SPIEDIENS

26. decembrī krievu galvenais spiediens vērsās pret 1. pulku, kurš aizstāvēja Zvejnieku augstieni, kas ienaidniekam bija ļoti svarīga tālāko uzbrukumu attīstīšanai Jāņakroga šaurumā. Pulkvežleitnanta Galdiņa vīri Zvejniekus zaudēja un vairs neatguva arī turpmākajās dienās.

2. pulks gar Temju — Jāņukroga ceļu savas pozicijas noturēja pret atkārtotiem un asiņainiem krievu uzbrukumiem. Tumsai sabiezējot pār Kurzemes cīņu laukiem, ap pl. 21 ienaidnieks negaidīti iebruka 2. pulka A. bat. iecirknī, izklīdinot aizstāvjus, kuri nepārtrauktajās kaujās bija pārguruši un nespēja nakts tumsā pretoties krievu milzīgajām masām. Ienaidnieks ieņēma augstieni 73.0 un Stāvainus. Augstienē tai pašā brīdī bija ieradies 100. krievu korpusa komandieris ģenerālmajors Dmitrovs ar savu štābu. Pēc tam īsā laikā sekoja vairāki citi iebrukumi Upmalu un Tiltiņu virzienā. Abas mājas krievi arī ieņēma. Stāvoklis šeit kļuva ļoti kritisks, jo šis krievu trieciena grupējums, sasniedzot purva malu pie Upmaļiem un Tiltiņiem, radīja 2 km platu spraugu starp 6. un 2. pulku. Ienaidnieka spraigā uzbrukuma attīstīšanu mūsu frontes dziļumā nedrīkstēja pielaist nekādā ziņā, jo tad būtu apdraudēts 6. p. kreisais spārns un visa aizmugure. Taču vēl bīstamāka šī situācija varēja izveidoties, ja ienaidnieks straujā tempā spiestos uz Jāņukrogu un sagrābtu šo ļoti svarīgo ceļu krustojumu savās rokās. Tādā gadījumā paralizēta un apdraudēta būtu visa 19. divīzijas aizmugure. Tādēļ šīs bīstamās situācijas glābšanai bija jādara viss, lai ienaidnieku nosprostotu.

2. pulka labajā spārnā atradās ltn. Baumaņa rota, kura pēc savu ierakumu atstāšanas sapulcējās pie Makšķām, kur tieši šai laikā bija apmeties 6. pulka 1. bat. komandpunkts.

2. pulka komandieris plkv.-ltn. Osis informēja 6. pulka komandieri plkv.-ltn. Kociņu par pēkšņajiem notikumiem un stāvokli, kāds radies 2. pulka 1. bat. iecirknī. Tieši tajā pašā brīdī 6. pulka 1. bat. komandieris kapteinis Prauliņš pa tālruni paziņoja 6. pulka štābam jaunradušos situāciju. Plkv. ltn. Kociņš pavēlēja 1. bat. steidzīgi izsūtīt izlūku vienību, lai konstatētu, vai ienaidnieks iebrukuma vietā neieplūdina jaunus spēkus un vai augstienē 73.0 atrodas ienaidnieks. Otrkārt, 1. bat. kapteiņa Prauliņa rīcībā nosūtīja pulka rezervi — 6. rotu, ko komandēja varonīgais kapteinis Ādamsons, un velosipedistu vadu ar ltn. N. Šai vienībai uzdevums bija uzbrukt augstienes 73.0 virzienā, ar labo spārnu virzoties gar mūsu tiešo kaujas līniju. 2. rotas komandierim ltn. Baumanim ar savu rotu un salasītiem 2. pulka 1. bat. viriem uzdeva steidzīgi uzbrukt Mākiku — Tiltiņu māju virzienā un ieņemt Upmaļus un Tiltiņus. Plkv. ltn. Galdiņš paziņoja 6. pulka komandierim, ka viņš noorganizējis pretuzbrukumu Arāju — Tempju māju virzienā. Uzbrukuma sākumu abi pulku komandieri noteica pl. 23,15. Vēl pretuzbrukums nebija sācies, kad 6. pulka komandieris saņēma ziņojumu, ka 1. bat. izsūtītā izlūku kaujas vienība pārsteigusi ienaidnieku augstienē 73.0, uzbrukusi tam straujā virzienā no aizmugures un padzinusi. Krievi steigā atkāpušies, pametot ievainotos, kritušos un automatiskos ieročus. Šo pakalpojumu stāvokļa glābšanai uz paša ierosmi veica 6. pulka 3. rotas vada komandieris virsn. vietn. Ansons.

Noteiktā laikā sākās noorganizētais pretuzbrukums, un ap pl. 1 naktī iepriekšējais stāvoklis visā 2. pulka 1. bat. iecirknī bija atjaunots. Plkv.ltn. Kociņš varonīgā kapteiņa Ādamsona 6. rotu un velosipedistu vadu no jauna nolika pierezervē. Šajā dienā lielu varonību pierādīja kpt. Ādamsons un virsn. vietn. Ansons. Pēdējais par šīs dienas izcilajiem panākumiem un varonību tika apbalvots ar Bruņinieku pakāpes dzelzs krustu.

Sīvas naktscīņas risinājās 6. pulka labajā spārnā pie Anneniekiem, kur fanātiski aizstāvējās „Lāča kepas banda". Bērzes upes atzarojumā desmitām reižu niknos prettriecienos kauja nonāca līdz asiņainām nakts tuvcīņām. Un tikai uz rīta pusi, krievu triecienam atslābstot, izdevās šai līcī nostiprināties.

Gaismai austot, virsn. vietn. A. Šiņķa vadītā brīvprātīgo izlūku patruļa starp 6. pulka labo spārnu un vācu 93. div. kreiso spārnu sadūrās ar krievu tanku smaili. Vairākkārt radās kritiski momenti, kuru likvidēšanu katrreiz prasīja milzīgu pašaizliedzību un aukstasinību. Bija jāstājās preti T34 tankiem ar tanku dūrēm.

Virsn. vietn. Šiņķa izlūku grupa izklīdināja krievu uzbrukumu ar tuvcīņas līdzekļiem, iznīcinot trīs tankus. Virsn. vietn. Šiņķis, d.-kar. Dzenītis un d.-kar. Urpēns katrs iznīcināja vienu tanku.

Kāda krievu izlūku patruļa mēģināja krustot „Lāča kepas banda" atceļu, bet sabruka mūsu mašīnpistoļu ugunī. Mūsu zaudējumi bija divi viegli ievainoti.

(Turpinājums sekos).

ZVIEDRIJAS LATVIEŠI GATAVOJAS VĒLĒŠANĀM

VĒSTULE NO STOKHOLMAS

Mierīgi un paļāvīgi strādā 15. februāra latviešu delegātu ievēlētā Zviedrijas Latviešu Centrālās Padomes Vēlēšanu komisija: vēlēšanu instrukcija izstrādāta un publicēta, visā Zviedrijā noorganizētas 28 vēlētāju reģistrācijas pārstāvniecības, kuras jau ziņo par saviem pirmiem panākumiem vēlētāju apzināšanā un viņu pieteikumu kartiņu izpildīšanā.

Ziņas ienāk ļoti labvēlīgas un atņem katru pamatu politisko partiju uztaisītās „Nacionālās padomes" bieži atkārtotam argumentam, ka vēlēšanas izmaksās pārāk dārgi, un tas nav vērts, ka tādas sarīko, jo piedalīšanās būs ļoti — nieciga... Šīs vecpartijnieku „gaišreģu spējas" pavisam neliekas, ka attaisnosies, un paredzama tiešām visai aktīva un ļoti nopietni apsvērta vēlētāju piedalīšanās, ko liecina Zviedrijas latviešu izrādītā interese, apmeklējot vēlēšanām domātās sapulces, rakstot vēstules redakcijām, vēlēšanu komisijai u. tml. Tieši šo parādību var ar prieku konstatēt kā visai pozitīvu, kas liecina, ka drūmā prognoze, ka drīz par Latvijas atbrīvošanu būs jādomā tikai atsevišķiem cilvēkiem un pavisam mazām grupām, nav pamatota. Šajā gadījumā šiem paredzējumiem arī nav visai objektīvs nolūks: pavisam otrādi, tas bija tikai arguments — pret vispārējām vēlēšanām, lai jaudis noticētu partiju izdomātai kombinācijai: bez vēlēšanām nosēsties un pateikt: mēs esam tie vienīgie, kam — „saknes dzimtenē" un no dzimtenes līdzi dots jau gatavs mandāts. Šis arguments par saknēm dzimtenē ir politiski ļoti negudrs, tieši tas arī Zviedrijas latviešus visvairāk sarūgtinājis: it kā bēgļu saime sastāvētu no kādiem nejaušiem radījumiem, kam ar dzimteni nekādu dārgāku un dziļāku saišu vairs nebūtu un ka tādas vairs ir tikai — vecajiem politiķiem, kuri astoņus gadus ir darījuši tikai vienu: runājuši un runājuši vienīgi par to, cik kuram vietu būs izfantazētā „trimdas valdībā".

Acīmredzot, partiju vīri, pārāk aizsapņojušies par savām saknēm dzimtenē un par savu vienīgo valdītāju tiesībām, nebija nopietni tīcējuši, ka bēgļu organizāciju darbinieki vēlēšanu sagatavošanā parādīs tādu tehnisku manu un tik pozitīvu, lietišķu un veselīgu atmosfairu savā darbā, kas tad arī izpaužas labvēlīgos rezultātos. Nu, šos panākumus redzēdami, partijnieki izdomājuši jaunu jaukšanas taktiku: viņu diženajie meklē satikšanos ar Vēlēšanu komisijas apdotos veiksmīgi un apmeklētāji aizietu no šī gadskārtējā sarīkojuma apmierināti. Visi laipni aicināti.

⓫ Zentas Mauriņas Fonds rīko sestdien, 25. aprīlī, pl. 8 vakarā, „Hull House", 800 S. Halsted St. lekciju.

Mācītājs Gustavs Straumanis runās par temu „Dostojevskis — Dieva meklētājs un cilvēku draugs".

Lekcijas centrā pārdomas un ieskati par Zentas Mauriņas jaunāko grāmatu „Dostojevskis". (Izdevis Ditricha apgāds Vācijā, 1952. gadā).

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 99 centiem. Jaunatnei ieeja brīva. Vecāki, jaunatnes audzinātāji un pati jaunatne, kā arī visa Čikāgas latviešu sabiedrība, apmeklējiet šo svētvakara pārdomas stundu, kas veltīta dzīves jēgas ieskatīšanai un cilvēku attieksmju problēmām.

Visus vakara ienākumus nosūtīs rakstniecei Zentai Mauriņai.

Apmeklēt lūdz

Zentas Mauriņas Fonds.

● Viens no mūsu pazīstamākajiem dziedoņiem Jānis Niedra ar tenoru Alb. Poriņu savā ASV turnejā apmeklēs arī čikāgiešus. Viņu koncertu rīko Otto Krolla Mākslas aģentūra svētdien, 26. aprīlī, plkst. 7 vak., 800 S. Halsted St. Atcerēsimies J. Niedras lieliskās ārijas Oņegina, Martas u. c. operās. Neizdzēsamā atmiņā palikusi viņa „Tenku ārija" un latviešu dziesmas. Lai atceramies arī Poriņu, kas mūs sajūsminājis ne vien ar latviešu dziesmām, bet arī ar operu ārijām, piem., Ziedu āriju Karmenā.

Klavieru pavadījumus veiks pazīstamais pianists V. Treimanis.

Ieejas maksa, iesk. nodokli, — $1.50, skolēniem $0.50.

Pēc koncerta Niedra dosies atpakaļ uz Kanadu, un nezinām, kad viņš atkal mūs iepriecinās ar savām dziesmām, kādēļ nepalaidīsim garām izdevību viņu dzirdēt.

Skats profesora K. Kundziņa ikdienā

Ja mēs būtu mājās — jā; ja būtu, Latvijas Augstskolas organizācijas komitejas locekļa, profesora Dr. theol. Kārļa Kundziņa septiņdesmitajos gada svētkos lauri greznotu mūsu Universitātes aulu, pie ieejas portrāla plīvotu valsts karogi. Un gribas ticēt, ka 12. aprīlī būtu mierīgs un saulains laiks, sniegs nokusis, būtu pavasaris. Šis logats kā pašsaprotama nepieciešamība aptvertu godinājuma sarīkojumu latviešu dižajam vīram — profesoram, teologam, paidagogam, sabiedriskam darbiniekam, cilvēkam, kas nedara un nejūt jauna.

Lielās Rīgas vietā profesora Kārļa Kundziņa soļi tagad min mazās Longvjū pilsētiņas ielas. Tā nav Valdemāra iela, pa kuru slaidais vīrs, vienmēr drusku steidzīgs, dodas uz 2. pilsētas ģimnaziju, Latvijas Universitāti, Bērnu Palīdzības savienību vai savu Akadēmisko draudzi. Tagad viņa soļi skan Floridas ielā, un atkal tie ved uz skolu — Longvjū latviešu skoliņu, kur profesors māca ticības mācību, uz baznīcu, kur latviešu dievkalpojumi.

Beidzoties mācības spēka darbam Parklandes luterāņu kolledžā pie Takomas, kur profesors K. Kundziņš aizstāja saslimušu skolotāju, viņu dzīves ceļš noveda Longvjū, dēla Alfa mājā. Longvjū ir maza pilsētiņa, bet ap to mežiem apauguši pakalni un pāri tiem pret debesīm paceļas Svētās Helēnas kalna sniegotā cepure.

Ja jautātu profesoram Kundziņam, kā viņam patīk dzīve Klusā okeana piekrastē, viņš par Longvjū tāpat kā par Takomu un katru vietu, kur Dievs viņam lēmis laiku vadīt, teiktu: „Tiešām, te ir jauki, daudz patiesi sirsnīgu un mīļu latviešu ļaužu!" Un šī sirsnība un mīlestība ir abpusēja, tā kātrā vietā ir tiekusies arī uz profesoru pašu, kā skolotāju, tā mācītāju un cildenu sabiedrisku darbinieku.

Profesors Kundziņš var justies laimīgs, jo savu dzīves ceļu viņš sojojis tā, ka kāja aiz neglītām grumbām nav aizķērusies. Viņam ir iespēja dzīvot un strādāt kā savai tautai vajadzīgam darbiniekam. Pie tam viņš vienmēr ir bijis pilnīgi atklāts, pat savu tīri personisko viedokli uzsverot. Takomā viņš kādā sapulcē teica: „Lūdzu mani valdē nevēlēt, jo jūtu, ka nevarēšu būt tik darbīgs, kā tas pašlaik nepieciešams." Un Vācijas trimdas laikā, sniedzot pārskatu par kādu savu sabiedriskā darba posmu, viņam radās šādi vienkārši vārdi: „Apzinos, ka esmu 6 nedēļas atrāvies no man uzdotā darba, bet katram mums ir mīļi sieva un bērni, es braucu viņus meklēt, un, gods Dievam, arī atradu."

Pēc kapitulācijas nokļuvis Vācijas ziemeļos, profesors Kundziņš ar pussmago automašīnu devās garā ceļojumā, savu saimi kopā turēdams. Viņa ceļš veda uz Sudetiju, Tīringu un Bavāriju. Bet tas bija nervozs laiks, jo pāri aizvadītam karam un pasaules uzskatu pretešķībām roku viens otram sniedza boļševiks un kultūras cilvēks, viens otru par sabiedroto un draugu dēvēdami. Meklētie gan kājām, gan vācu zirgos jau bija glābušies paši, tos, Bavārijas bēgļu barakās atradis, profesors atveda Flensburgā, kur Mirvikas nometnē vēl pēc mēneša, galīgi pārgurusi, ieradās mājastēvs. Visvairāk par profesora dzīves laiku Longvjū ir priecīgi Māris un Baiba. Alfa jaunā paaudze, jo viņiem vakaros nenoklausīties vecātēva stāstos par Latviju, par senajām labajām dienām, un šie stāsti pagaidām iet secen kā Ilzītei Dūcei, tā Ievai un Andrim Lazdiņiem. Dienu, īpaši vasarā, kad draudzes un sabiedriskie pienākumi paveikti, profesors ir dēla dārza kopējs.

Longvjū ir arī profesora Kārļa Kundziņa jaunākās grāmatas Laiki un likteņi dzimtene. Doma par atmiņu grāmatu saistīja profesoru jau gadus trīs, četrus. Dažas grāmatas nodaļas, īpaši pirmās, ir radušās jau agrāk. Bet īsto dzenuli steidzināt grāmatas gaitas radīja atmiņu stāsti mierīgos ģimenes vakaros. Kādreiz, pēc pastaigas garā pa Valdemāra ielu un atceres par Teodoru Ūderu, vēl ilgi profesora istabā klaudzēja rakstāmmašīnas taustiņi: tapa nodaļa par Ūderu un Valmieru. Un citu vakaru tai sekoja citas.

Radās grāmatas, kas rāda un stāsta, bet arī vērtē mūsu dzīvi. Tāpat kā profesors Kundziņš pats, tā neuzbāzīgi, bet nenoraidāmi atspulgo īsto, pareizo, tīro dzīves ceļu. Lai kādi būtu laiki un cilvēku likteņi.

Miers, labums un gaiša nākotne lai pavada profesoru Kārli Kundziņu vēl daudzus gadus!

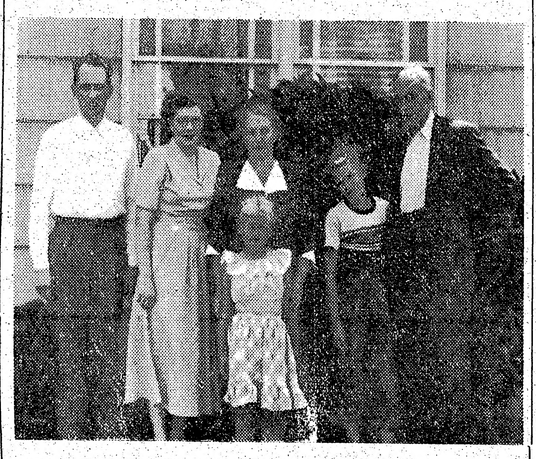

Prof. K. Kundziņš dēla Alfa ģimenē. No kr.: dēls Alfs, vedekla Ella, prof. kundze Ebba ar mazbērniem Baibu un Māri un prof. K. Kundziņš

SASKAŅOTU ĀRĒJO INFORMĀCIJU!

Mēs, kas esam nokļuvuši Kanadā, brīvā zemē, un esam izglābušies no komūnisma jūga, mēs lielā steigā un sīvā darbā cenšamies sasniegt tādu pašu materiālu labklājību, kāda ir veckanadiešiem.

Taču mūsu dzimtene, Latvija, mūsu radi un draugi vēl vienmēr smok smagā jūgā. Komūnisms ir pārņēmis pat plašāku zemes lodes daļu nekā tad, kad atstājām Latviju, un neatlaidīgi kā ķirmis grauž ikvienas zemes, arī Kanadas, sadzīves ēku, un vai tiem, kas gulēs un nejaudīs briesmu!

Tādēļ nedrīkst aprimt mūsu trimdas galvenais uzdevums — cīņa pret komūnismu, kas reizē ir arī cīņa par Latvijas atbrīvošanu. Nepietiek, ka Kanadas, Savienoto Valstu un citas valdības sāk pazīt komūnismu. Demokratiskās zemes valdības nedaris nekā tāda, kam nebūs tautas atbalsta, un šo zemju tautas — mūsu ikdienas kaimiņu pareizā noskaņošana — tas ir uzdevums, ko mēs varam veikt un kas mums ir jāveic!

Tā ir tā saucamā ārējā informācija, kuras paplašināšanu šai zemē Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā ir spraudusi par vienu no savas darbības svarīgākiem mērķiem. Pagājušā gadā LNAK Informācijas nozare ir izdevusi un izplatījusi 63.500 skrejlapu un brošūru, sagatavojusi referātus, kas nolasīti 59 dažādās pilsētās Kanadā un Savienotās Valstīs un 7 radiofonos, un visos tajos arī Latvija ir atgādināta. Turpināts izplatīt arī agrāk ar citu organizāciju atbalstu izdotais pārstrādātais Baigā gada izdevums, informētas šīs zemes vadošās personas...

Taču viss tas ir bijis piliens jūrā, jo šī zeme ir plaša, un vietējie komūnisti izplata simtām reižu vairāk savu aģitācijas materiālu un visādiem līdzekļiem cenšas ievilkt savos tīklos šejieniešus.

LNAK apzinās, ka viņa viena pati nevar veikt visu ārējās informācijas darbu, — tanī ir jāpieda ās ikvienai organizācijai, ikvienam latvietim. Ar atzinību LNAK var atzīmēt, ka vairākas organizācijas un atsevišķi tautieši ir nākuši talkā šai darbā, vai arī to veikuši neatkarīgi, jau kopš savas ierašanās Kanadā: gan ar priekšlasījumiem baznīcās, klubos, biedrībās un radiofonos, gan lasītāju vēstulēm avīzēs, gan it īpaši ar savu darba biedru iepazīstināšanu ar to, ko mēs esam pieredzējuši Baigajā gadā. Taču šim darbam reizēm ir trūcis saskaņotības, dažs labs referāts ir aizslīdējis garām šejieniešu ausīm, jo ir bijis nepierasts viņu domāšanas veidam, un bieži nevaļas vai citu iemeslu dēļ esam palaiduši garām labu izdevību mūsu domas paušanai.

Tādēļ, lai paplašinātu, aktīvizētu un saskaņotu ārējo informāciju, LNAK valde sasauc 12. aprīlī plkst. 10 rītā visu latviešu organizāciju apspriedi sv. Andreja baznīcas telpās, Jarvis un Carlton ielu st.

Latviešu organizācijas un ikviens latvietis, arī ārpus organizācijām esošie, kam dārga ir mūsu dzimtenes atbrīvošana un sava personīgā brīvība — nāciet talkā ārējās informācijas darbā un piedalieties aktīvi 12. aprīļa apspriedē!

Prof. A. DREIMANIS,
LNAK Padomes priekšsēdis

PAZIŅOJUMS SV. JĀŅA DRAUDZES BĒRU KASES DALĪBNIEKIEM

Sakarā ar mūsu kases dalībnieces Antonijas Zaķes nāvi visiem kases dalībniekiem, vecākiem par 16 gadiem, jāiemaksā bēru kasē $1.00 līdz š. g. 20. aprīlim.

Iemaksas nosūtāmas kasierim A. Dobelim, 64 Ashbourne Dr. Islington, Ont.

sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzes bēru kases valde

LŪDZ ATSAUKTIES

Lūdz atsaukties tālbraucēju kapteini JĀNI ŠMITU Ed. Dzenim, 233 Lake Shore dr., New Toronto. Tālr.: CL 9-1835.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

⓫ Čikāgas ev.-lut. Jāņa draudzes dāmu komiteja rīko draudzes bazāru svētdien, 1953. g. 19. aprīlī, plkst. 2 p. p. „Hull Houses" lielajā zālē, 800 S. Halsted St. „Bowen Hall" (ieeja no Park ielas).

Bazārā paredzētas dažādas loterijas, laimes aka, mērķi šaušana, atspirdzinājumu galdi u. t. t.

Skaidrs atlikums nāks par labu bēgļu palīdzībai.

Draudzes dāmu komiteja daudz pūlējusies, lai arī šogad bazārs izdotos veiksmīgi un apmeklētāji aizietu no šī gadskārtējā sarīkojuma apmierināti. Visi laipni aicināti.

⓫ Zentas Mauriņas Fonds rīko sestdien, 25. aprīlī, pl. 8 vakarā, „Hull House", 800 S. Halsted St. lekciju.

Mācītājs Gustavs Straumanis runās par temu „Dostojevskis — Dieva meklētājs un cilvēku draugs".

Lekcijas centrā pārdomas un ieskati par Zentas Mauriņas jaunāko grāmatu „Dostojevskis". (Izdevis Ditricha apgāds Vācijā, 1952. gadā).

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 99 centiem. Jaunatnei ieeja brīva. Vecāki, jaunatnes audzinātāji un pati jaunatne, kā arī visa Čikāgas latviešu sabiedrība, apmeklējiet šo svētvakara pārdomas stundu, kas veltīta dzīves jēgas ieskatīšanai un cilvēku attieksmju problēmām.

Visus vakara ienākumus nosūtīs rakstniecei Zentai Mauriņai.

Apmeklēt lūdz

Zentas Mauriņas Fonds.

● Viens no mūsu pazīstamākajiem dziedoņiem Jānis Niedra ar tenoru Alb. Poriņu savā ASV turnejā apmeklēs arī čikāgiešus. Viņu koncertu rīko Otto Krolla Mākslas aģentūra svētdien, 26. aprīlī, plkst. 7 vak., 800 S. Halsted St. Atcerēsimies J. Niedras lieliskās ārijas Oņegina, Martas u. c. operās. Neizdzēsamā atmiņā palikusi viņa „Tenku ārija" un latviešu dziesmas. Lai atceramies arī Poriņu, kas mūs sajūsminājis ne vien ar latviešu dziesmām, bet arī ar operu ārijām, piem., Ziedu āriju Karmenā.

Klavieru pavadījumus veiks pazīstamais pianists V. Treimanis.

Ieejas maksa, iesk. nodokli, — $1.50, skolēniem $0.50.

Pēc koncerta Niedra dosies atpakaļ uz Kanadu, un nezinām, kad viņš atkal mūs iepriecinās ar savām dziesmām, kādēļ nepalaidīsim garām izdevību viņu dzirdēt.

SAULAINES PĀRVALDES AICINĀJUMS

SAULAINĒ SĀKAS PAVASARA ROSĪBA

Toronto sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes locekļi, kā arī pārējie tautieši, kas vēlas šogad pavadīt atvaļinājumu draudzes lauku īpašumā Saulainē, lūgti iesniegt rakstveida pieprasījumu, piešķirt tiem telpas, uzrādot vārdu, uzvārdu, adresi, laiku — kad un cik ilgi tie vēlas Saulainē uzturēties, personu skaitu, kas piedalīsies istabas izmantošanā (pieaugušos un bērnus) kā arī — vadoties ar zemāk sniegto paskaidrojumu — to, kādas telpas (par kādu īres naudu) tie vēlētos īrēt vasaras kolonijā.

Pieprasījumi iesūtāmi līdz š. g. 15. maijam un adresējami māc. A. Lūsim — 50 Dewson St., Toronto.

Draudzes pārvalde 1953. g. Saulainē noteikusi šādas īres likmes:

1. Lielā ēkā — katra istaba vienai pieaugušai personai maksā 80c diennaktī. Katrs pieaugušais, kas papildus piedalās istabas izmantošanā (piem. nedēļas nogalēs) maksā papildus $0.60 diennaktī.

2. Vidējā ēkā apakšējā stāvā istabas un mazā koka mājā apakšējās istabas maksā vienai personai 60c diennaktī. Katrs nākošais pieaugušais, kas piedalās istabas izmantošanā, maksā 60 c papildus.

3. Vidējā mājā augšējās istabas un mazā koka mājiņā augšējās istabas maksā 1 personai 50c diennaktī. Katrs nākošais pieaugušais, kas piedalās istabas izmantošanā, maksā 50c vairāk. Telpu sadalē pēc iespējas tiks ievērota pieprasītāja vēlēšanās.

Bērni līdz 16 g. v., kas dzīvo kopā ar vecākiem, telpu īres naudu nemaksā.

Saulaines izmantotāji, kas nav sv. Jāņa draudzes locekļi, maksā par telpām visās mājās diennaktī 40c no personas vairāk, kā to nosaka augstāk minētās likmes.

Privātu telšu celšanai nometnes territorijā maksā $2.00 nedēļā.

Tautiešiem, kam apstākļi to atļauj — ieteicams izmantot Saulaini atpūtai jau maijā vai jūnija mēnešos — kad nometne nav pārslogota, skaista, plaukstoša daba sola tīkamu atpūtu. Šis laiks ir ļoti piemērots arī makšķerniecības sporta cienītājiem, kad Notavasaga sola labus foreļu un sakeru lomus.

Bērnu un jauniešu nometni Saulainē atklās jūlija sākumā. Draudzes pārvalde daris visu iespējamo, lai nometnes iemītniekiem sagādātu patīkamu vasaru. Lai varētu kaut aptuveni zināt Bērnu un jauniešu nometnes apmeklētāju skaitu un sakarā ar to kalkulēt nometnes dalībnieku maksas, draudzes pārvalde būtu pateicīga bērnu vecākiem, ja tie jau tagad pieteiktu bērnus, ko domā sūtīt nometnē. Pieteikumi adresējami māc. A. Lūsim 50 Dewson St., Toronto. Piezīmējam, ka nometnes dalībnieku maksas nepārniegs pagājušā gada likmes.

Saulaines pārvalde

CEĻA VĀRDI

Tikai mūsu kļūdu un muļķīgo paradumu dēļ mēs kļūstam smieklīgi un nīstami, tātad — nelaimīgi. Goete.

Kurš domā, ka ir veicis jau visus savus dzīves uzdevumus, pats ir jau pieveikts. U. Vailds.

Tici pats savām domām! Emersons.

Es neprasu nekādas žēlastības, bet arī katram, kas man uzbruks nepatiesi, atbildēšu nežēlīgi — vienalga, kas tas arī būtu. Lichtenbergs.

SESTDIEN, 25. APRĪLĪ, PLKST. 8.00 VAKARĀ, SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ, TORONTO

IEVĒROJAMĀ LATVIEŠU PIANISTA-KOMPONISTA

VOLFGANGA DĀRZIŅA

KLAVIERU VAKARS

PROGRAMMĀ: SKARLATI, BĒTHOVENS, ŠŪMANS, ŠOPĒNS U. C.

Ieejas kartes ā $1.50

Iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā un Latvija Amerikā redakcijā, sākot ar 18. aprīli

STEINVEJA KONCERTFLĪĢELIS

DV KANADAS VALDE

Aiz dzelzs aizkara

SUDRABKALNS SĒRO PAR STAĻINU

Staļina sēru „Cīņas" numurā zem parastās „Cīņas" galvas seko ar melnu apmali: „Josifs Visarionovičs Staļins". Sēru ievadrakstu rakstījis J.Sudrabkalns. Virsraksts: „Mūžam dzīvos Staļins". Rakstā teikts: „Kā sena mītoloģisko pasaku koks, partija aptver saviem zariem visu pasauli... un tā vairs nav nekāda mītoloģiska teika, bet gan reāla īstenība, ka uz biedra Staļina aicinājumu partijas 19 kongresā pacelt buržuāzijas nomesto nacionālās brīvības karogu, atsaucās tautas visās pasaules daļās."

Komponists Skulte Rīgas radiofonā: „Ar lielu saviļņojumu un radošu pacēlumu esmu strādājis pie darbiem, kuros mēģināju attēlot neaizmirstamā latviešu tautas tēva un skolotāja biedra Staļina tēlu..."

Nesen mirušās Bertas Rūmnieces piemiņas rakstā teikts, ka fašistiskās Latvijas gados viņa nav pielaista pie regulāra darba teātrī. Pēc kara Rūmniece tēlojusi lomas, kas audzinājušas „jauno padomju cilvēku". B. Rūmniece, starp citu, apbalvota arī ar ordeni „Par varonīgu darbu Lielā Tēvijas kara laikā".

KRIEVU CILVĒKA „GODĪGUMS"

Šogad Konservatorijas teātra fakultātē būs pirmais režisoru izlaidums. Režisors Kārlis Pamža strādājot pie sava diplomdarba — Ostrovska lugas „Mežs" iestudēšanas. Rīgas radiofons 16. III komentēja: „Izrādē izcelsies ticība godīgam krievu cilvēkam".

PAR CIK KRIEVU VĒSTURNIEKI MELOS?

Zinātņu akadēmijas Vēstures un materiālās kultūras institūts Krastiņa vadībā sastādījis Latvijas PSR vēstures 2. sējuma maketu, kurā rakstīts arī par „buržujiskās latviešu nācijas attīstību". Aprīlī darba makets tiks apspriests ar PSRS zinātniekiem — tā ziņoja Rīgas radiofons 18. III. Tātad krievu „zinātnieki" izšķirs to, kas rakstāms par Latvijas neatkarības laiku. Tikai pēc šīs apspriedes darbu iespiedīs. Latviešu komūnistu cenzūrai vien uzticēties nevar. Pagājušā gadā beigās publicēšanai ticis nodots Jansona darbs par latviešu tautas dziesmām, kuru ieteicis iespiešanai pats Kompartijas CK sekretārs Pelše. Bet... šajā darbā bijušas daudzas nepareizības, piem. apgalvojums, ka līdz vācu iebrukšanai nekāda ekspluatācija Senlatvijā neesot bijusi. Tikai modri komūnisti spiestuvē šīs nepareizības atklājuši.

STRĀDNIEKIEM BŪVNIECĪBĀ BEZDARBS

Cīņa Nr. 42 raksta: „ Jau pagājušajos gados mūsu kantorim trūka būvmateriālu, sevišķi kokmateriālu. Kad pēc ilgākiem pārtraukumiem tos sagādāja, plankas, dēļi un sijas nebija izžāvēti. Tādus materiālus iebūvējot ēkās, ļoti mazinājās darba kvalitāte — ieliktie logu rāmji, durvis, grīdas, vēlāk žūstot, sarāvās, radās lielas spraugas. Par šo brāķi pamatoti sūdzas iedzīvotāji... Tā kā trūkst būvmateriālu, kantora strādniekiem pašlaik nav darba... Lai gan tuvojas pavasaris, kantoris vēl nav sagādājis nevienu kubikmetru lietas koku... Tagad bieži vien gadās, ka rūpniecības kombināta gateri nevar izmantot un tāpēc būvbalkus aptēš ar cirvjiem."

ATKLĀTS CĪŅAS VĀRDS PAR LATVIJAS IZLAUPĪŠANU

Cīņa 15. martā ir raksts: „Atbildot Dārgās Partijas Aicinājumam". „Diendienā no fabrikas pievedceļiem uz Maskavu, Ļeņingradu, Ukrainu, Urāliem, kā arī uz citiem mūsu plašās dzimtenes rajoniem un pilsētām dodas vagoni ar gatavu produkciju. Desmitiem vagonu krāsaina šifera fabrika nosūtījusi lielajām celtnēm."

GATAVOJAS UPJU SATIKSMES ATJAUNOŠANAI

Velkonis „Lāčplēsis" lauž ledu Daugavā. Sagatavoti kuģi pontontilta izņemšanai. Jelgavā pēc kapitālremonta sagatavots kuģniecībai pasažieru tvaikonis „Zibens".

KAS GATAVO JAUNOS KAROGUS?

Rīgas radiofons 22. martā ziņoja, ka Rīgas tekstilkombināts „Rīgas Audums" pašlaik jau ķeries pie „goda pilna pasūtinājuma — padomju Latvijas valsts karogiem".

Rīgā atklāta Dabas Mūzeja pad. Latvijas mežiem veltīta izstāde.

Jaungulbenē darbojas mēchanizācijas skola, kur mācās 41 nākošās traktoristes. Rīgas radiofons 18. martā ziņoja, ka republikā aizvien pieaug sieviešu—traktoristu skaits.

Jaunjelgavas rajona kolchozā „Padomju Latvija" pērn lielas lauku platības palikušas neuzartas. Tādēļ šogad... traktoriem jāstrādā vienkopus; tas veicina sacensību un atvieglina kontroli."

SPORTS

Rīgas radiofons 22. martā noraidīja reportāžu no Vissavienības basketbola sacīkšu atklāšanas, kas notikušas Rīgā, Staļina rajona kultūras namā — Ziemeļblāzmā. Vissavienības un starptautiskās kategorijas tiesnesis Ramans ziņoja ministru padomes priekšsēdētāja vietn. Litvinovam krievu valodā, ka sacensību laukumā nostādītas 33 spēlētāju komandas.

IKDIENAS SĪKUMI OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

„Cīņā" publicētajos rakstos atrodam bieži ikdienas dzīves sīkumu tēlojumus, no kuriem, atņemot propagandas masku, atklājas viena otra raksturīga parādība.

KĀ IZSAIMNIEKOTA DREILIŅU B-BAS BUFETE

Dreiliņu patērētāju b-bas priekšnieks un kolchoza „Cīņa" partijas pirmorganizācijas sekretārs Augusts Rogenbaums apprecējis Hertu Lapsu, kurai „pūrā līdzi bijis" 25 g. v. dēls Ignats Kārkliņš. „Cīņa" raksta: „Dikdienis un dzērājs Ignāts kā draudošs mākonis aptumšoja jaunlaulāto ģimenes laimi. Ko lai ar viņu iesāk? Reiz pie vakariņu galda patēvs iesāk ar viņu nopietnas saurnas:

— Pietiek tev blandīties bez darba, neesi vairs maziņais. Saki, kas tevi visvairāk velk?

Ignats uzmeta glāstošu skatienu šņabja pudelei, kas stāvēja uz galda, un kaunīgi nodūra acis...

Patēvs iecēla Ignātu par Dreiliņu patērētāju b-bas bufetes vadītāju. Ignāts varējis turpināt dzert, protams, tagad uz valsts rēķina. Arī revīzijas komisijas vīri — Engelberts, Ligers un Golmeistars — apdzirdīti, un savos revīzijas aktos atzīmējuši tikai „sīkus iztrūkumus". Kad tomēr par šiem „sīkiem iztrūkumiem" uztraucies Rīgas rajona patērētāju b-bas savienības priekšsēdētājs Grabovskis, Rogenbaums, pārbraucis no Rīgas, teicis sievai (seko citāts no „Cīņas"):

„Mīlulīt, tavs dēls dara palaidnības. Viņam nepieciešama mātes uzraudzība. Iecelu tevi par oficianti bufetē."

„Dārgumiņ," maigi čukstēja Herta, „cik tu bezgala labs un gādīgs!"

Tā māte kļuva par sava netiklā dēla labo roku. Ignāts ik dienas vairāk nodevās dzeršanai, bet Herta, lai kaut kā segtu iztrūkumus, nekaunīgi apkrāpa apmeklētājus. Gramu skaits pārstāja atbilst samaksātajai naudai, bet grādi — uz pudeles etiķetes atzīmētajam skaitlim." (Tiktāl „Cīņas" citāts).

Ieradusies komisija no Rīgas un atklājusi, ka izšķērdēti 10.900 rubļi un 42 kapeikas.

„Cīņā" bieži redzami arī citi raksti par dzeršanu okupētajā Latvijā.

KOMŪNISTS AUDZINA PAGRABĀ CŪKAS

Kā zināms, pilsētās aizliegta cūku audzināšana. To tomēr uzdrošinājies darīt komūnists, pie tam varas vīrs Rīgas Maskavas rajonā, biedrs Kozlovs, kas dzīvo Dzirnavu ielā 169. „Cīņa" raksta: „Puse pagraba pārvērsta par cūku un vistu kūti, bet otrā pusē glabājas vairāku nama iedzīvotāju pārtikas produkti. Dienu un nakti pagrabā deg elektriskā spuldze, acīmredzot, lai rukši labāk justos un vistas vairāk dētu. Strāvas patēriņu reģistrē skaitītājs un namu pārvaldes rēķinā aug lēni, bet nemitīgi patērēto kilovatu stundu skaits... Biedrs Kazlovs kompromitē ne tikai sevi, bet arī met ēnu uz citu padomju darbinieku godu, kā arī aizmirsis vienu no vissvarīgākajiem padomju darbinieka pienākumiem — būt par priekšzīmi citiem, kā dzīvē, tā darbā."

KREMĻA PASAULES POLITIKA UN BALTIJAS JŪRA

VĒSTULE NO STOKHOLMAS

Zviedru lielais dienas laikraksts „Stockholms Tidningen" sniedz no Hamburgas viņam sūtītu ziņu ar sensācionālu virsrakstu pirmajā lappusē: „Padomju Savienība grib iemainīt Viborgu (Viipuri) pret apgabalu pie Zviedrijas robežām," t. i. apgabalu Ziemeļu Somijā augšpus 68. platuma gr., ieskaitot zemes strēmeli, kas iespiežas starp Zviedrijas un Norvēģijas robežām. Līdz ar to boļševistiskā Krievija nonāk tiešās robežās ar Zviedriju, kas ietelp padomju valsts aizsardzības stratēģijā, gadījumā, ja amerikāņu aviācijas bāzes būtu celtas Norvēģijā, kādā gadījumā Pad. Savienība pārņemtu Somijas ziemeļu daļas rietumu robežu savā aizsardzībā, rēķinoties ar Rietumu sabiedroto iebrukumu šajā apgabalā. Tādā gadījumā Somija būtu pilnīgi ieslēgta padomju varas sfairā, un Zviedrija, ko Somija uzskata par savas muguras segumu, būtu savas kustības brīvībā visai jūtami ierobežota, jo sarkanarmija tad stāvētu gar Muonio upes krastu, tiešā kaimiņu stāvoklī ar Kirūnu un Rūdas kalnu.

KRIEVI RAUGĀS PĀRI UZ ZVIEDRIJU

„Stockholms Tidningen" piemin-nētie avoti šādu padomju valsts soli ved tiešā sakarā ar skaidri saredzamo Maskavas nolūku: pārvērst Baltijas jūru par savas valsts iekšējo jūru. Kopš Rietumu lielvalstis sākušas veidot savu aliansi, Baltijas jūrai tiek piešķirta arvien lielāka nozīme Padomju Krievijas „aizsardzības stratēģijā".

Visa Baltijas jūras krasta dienvidu daļa, no Ļeņingradas līdz Svinemindei, tiek izbūvēta par vienu vienīgu aizsardzības bāzi, kas izmaksā tādas summas, ka Hitlera Atlantikas valnis paliek pavisam ēnā. Kronštates jūras bāze lielāko tiesu ir pārcelta uz Tallinu. Ap Murmansku celti aerodromi ar 5 līdz 10 klm starptelpu. No Aanislinna (Petrovskaja) uz Murmansku tiek būvēta četru ceļu autostrāde, ar šķērsotājiem ceļiem abās pusēs, un ar 2 līdz 3 jūdžu starptelpu. Neviens nezina, kurp šie ceļi ved. Liepāja tiek izbūvēta par padomju valsts vislielāko virsūdens flotes bāzi. Neviens tirdzniecības kuģis, arī ne pašu krievu, tur nedrīkst iebraukt bez sevišķas atļaujas.

Pazemes angāri. Klaipēda (Mēmele) izbūvēta par lielāko zemūdeņu atbalsta punktu. Pašā pēdējā laikā izbūvētas vēl jaunas zemūdeņu bāzes visgarām Baltijas jūras krastam. Sešus kilometrus no krasta sabūvēti pazemes zemūdeņu angāri, tieši pēc tā paša parauga, kā Vācija bija izbūvējusi Brestā. Šo angāru aizsardzībai izbūvēta pazemes tīklu sistēma.

Ventspils un Baltišports (Baltijskij) izveidoti par palīgatbalsta punktu arī Rīgai. Šajos apgabalos novietotie krievu spēki gandrīz visi rekrūtējas no sibiriešiem un mongoļiem.

Baltišports pilnīgi iztīrīts no visiem igauņu iedzīvotājiem, tāpat apgabals uz austrumiem un uz vakariem no Tallinas. Te nometināti tikai krievi, lielāko tiesu no Krievijas iekšzemes apgabaliem, kuriem ļoti grūti nākt tiešā saskarē ar vietējiem iedzīvotājiem. Tādi paši ir apstākļi Austrumprūsijā.

Sāmsala un Dago, Roņu sala un Nargoe, vēl arī Mono, izbūvētas par raķešu bāzēm. Viss te izbūvēts zem zemes. 2 līdz 3 kilometrus radiusā visā Baltijā ap lidlaukiem vietējie iedzīvotāji evakuēti un ap šiem lidlaukiem sacelti kolchozi, kuros nometināti vienīgi krievu iedzīvotāji.

Austrumprūsija šobrīd ir ne tikai plaša aizsardzības baze, bet arī uzbrukuma baze. Šis apgabals ir pilnīgi izolēts. Visā Austrumprūsijā ierīkotas izpletņu lēcēju sagatavošanās vietas. Viss šis apgabals piebūvēts pilns lidlaukiem, kas lielāko tiesu no gaisa nesaredzami: angāri sabūvēti pazemē. Austrumu Prūsija ir arī raķešieroču centrs: tur izbūvētas vismaz 10 raķešu stacijas. Visā apgabalā nometināti tā sauktie „karam sagatavotie zemnieki", kas paņemti galvenokārt no kara flotes un drošības policijas daļām.

No karaļaučiem (Kaļiningradas) uz Stetini izbūvēts divsliežu dzelzceļš, kas kalpo vienīgi kara materiālu transportam.

No karaļaučiem līdz augšpus Ilbekai boļševiki izbūvējuši veselu tīklu lielāku, vidēji lielu un mazāku lidlauku, kas moderni apgādāti ar radara ierīcēm. Radara ierīču centrs ir Neu-Rupīne.

Sasnicas osta tā padziļināta, ka tajā var iebraukt arī lielāki kara kuģi. Arkona Rīgenes salā tiek izbūvēta par padomju Gibraltaru Baltijas jūrā, un ir apgādāta ar divām radara stacijām. No šejienes kontrolē visus jūras braucējus garām Trelleborgai un Lolandei.

Milzu apmēra radara tīkls tiek izbūvēts no Ļeņingradas pāri Murmanskai uz Špicbergenu, līdzīgs arī dienvidu virzienā. Tas padomju valstij var dot iespēju kontrolēt radara iedarbības no Špicbergenas līdz pat Rūras apgabalam.

Jautājums ir, cik lielā mērā šī izbūvētais militārais spēks nodērīgs aizsardzībai un cik — uzbrukumam. Aizsardzības ziņā tas ir milzu darbs, kas veikts lielāko tiesu ar Krievijā izmantotajiem vācu ziņātniekiem.

Šajā apgabalā notiek arī krievu izmēģinājumi ar stariem, kas 10 klm apkārtnē spētu panākt 4000 gradu milzu karstumu. Kopš 1947. gada krievi sabūvējuši pazemes starošanas bāzes no Baltijas jūras līdz Melnai jūrai, jo vispirms šie starojumi domāti Kaukaza naftas centru aizsardzībai pret iespējamiem gaisa uzbrukumiem.

Pēc speciālistu domām, padomju aviācija tomēr nav vēl sasniegusi modernās aviācijas augstumu. Tā nav vēl panākusi angļu aviācijas trieciena spēku, nerunājot par krievu avijācijas topografiskiem sniegumiem. Un šis apstāklis ir svarīgāks, nekā zemūdeņu skaita savairošana, jo zemūdenes spēj operēt tikai okeana ūdeņos un tikai ciešā un pilnīgā sadarbībā ar vismodernākām aviācijas vienībām.

Tik tālu „Stockholms Tidningen", kas šo ziņu nesniedza nebūt kā nekādu anonīmu sensāciju, bet ar pilnu sava līdzstrādnieka Hristera Jēderlunda parakstu. Pēc tam laikraksts gan ziņoja, ka no somu puses ziņa par Viborgas apmaiņu pret apgabaliem Zviedrijas kaimiņos tiekot atsaukta. Taču šobrīd ir zināms, ka šādu atsaukumu Somija nevar nepublicēt, jo Maskava to kategoriski pieprasa. Pietiek tikai acu uzmetiena uz kartes, lai pārliecinātos, cik ļoti ticama šāda Krievijas vēlēšanās un event. prasība. Bet Jēderlunda ziņojums ir ļoti svarīgs arī neatkarīgi no tā, cik konkrēts šobrīd ir krievu nodoms nokļūt še minētās robežās ar Zviedriju.

APKĀRT ZEMES LODEI

Sakarā ar kronēšanas svinībām Skotlend Jards ir ārkārtīgi pastiprinājis savu darbību un visur ar milzu enerģiju meklē pēc aizdomīgām personām, kuras varētu traucēt vai nelabvēlīgi ietekmēt kronēšanas svinību norisi vai Anglijā iebraukušos viesus.

Nupat policija nākusi uz pēdām tā saucamai „call-girls" grupai. Šīs meitenes, kuras nāk no modeļu aprindām, izsūtījušas savus foto uzņēmumus ar mugurpusē atzīmētu telefona numuru un „tuvākiem paskaidrojumiem". Šis īpatnais prostitūcijas veids ir guvis londoniešos dzīvu atsauksmi, bet tā kā meitenes bijušas diezgan „izvēlīgas" un viņu skaits bijis pavisam niecīgs, tad nekāds liela mēroga skandāls nav sagaidāms.

Ka ne katrreiz ar žēlsirdību var iegūt „debesu valstību", nācies piedzīvot kādam Londonas zaglim. Izdarījis veiksmīgu ielaušanās zādzību, tas ar savu laupījumu devās pa jumtiem mājup. Nelaimīgā kārtā zagli pamanīja kāds policists, kas sāka viņu gūstīt. Par sagūstīšanu gan maz bija jāraizējas, jo zaglis atradās pārāk tālu no vajātāja. Kad zaglis pirms došanās lejup atskatījās, viņš ieraudzīja, ka policists bija paklupis un pārkāries kādai jumta nokārei ap 15 metrus virs ietnes. Protams, ka zaglis atgriezās un uzvilka policistu augšā, tā izglābjot viņu no draudīgā kritiena. Policists pēc tam, protams, izpalīdzīgo zagli apcietināja.

Drīz vien lieta nonāca tiesā, un tiesnesis atzina, ka zagļa izpalīdzība vainu mīkstina un piespriedza tam tikai 1 gadu cietuma sodu. Tā Londonas kramplauzim par savu žēlsirdību nācās nokļūt aiz restēm, caur kurām viņš var netraucēti skatīties uz debesīm, kur reiz saņems pelnīto atmaksu.

Kāds līdz šim paz pazīstams Vīnes pilsonis Pachmanis bija iesniedzis tiesā prasību atzīt viņu par Habsburgu kronprinča Rūdolfa likumīgu dēlu. Tiesa caurskatījusi daudzus vecus archīvus un lietas izmeklēšanā iesaistījies arī Vīnes slavenais kriminologs profesors Grassbergers, kurš konstatējis, ka baznīcas grāmatās atrodamas pazīmes, kuras norāda, ka tur izdarīti labojumi — iespējams, lai noslēptu Pachmaņa īstā dēla nāves gadījumu. Prasības iesniedzējs apgalvo, ka viņš dzimis kronprinča Rūdolfa slepenā laulībā ar itaļu princesi Mariju Antuaneti no Toskanas. Īsi pēc piedzimšanas 1883. gadā viņš slepenībā aizvests uz Vīni, kur novietots kāda laulāta pāra Heinricha un Marijas Pachmaņu ģimenē. Pēdējie viņu vēlāk uzdevuši par savu īsto dēlu, kaut gan tas bijis jau miris. Sakarā ar to radušies arī labojumi baznīcas grāmatās. Ja Pachmaņa prasība tiktu atzīta, tad viņš varētu pretendēt uz Austrijas troni tāpat kā erchercogs Otto no Habsburgas.

UZMANĪBU DĀMAS!

Uzaču un skropstu krāsa HENNA atkal krājumā

DĀMU FRIZĒTAVA

AUSTRA ŠMITS

737 Bloor St., W., Toronto. Tel. LL 6792

LOTUS TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

854 BATHURST ST. TEL. KE 3884

- Krāšņas līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu gaumē.
- Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
- Latviski keramikas izstrādājumi.
- Telegrafiska ziedu pārsūtīšana uz citām pilsētām un valstīm

IGAUŅU KUNGU FRIZĒTAVA

VARIK'S

1261A St. Clair Ave W. Tel. KE 8820

Starp Dufferin un Lansdown atvērta no 9—7 pp.

Slēgta pirmdienās (231)

LATVIEŠUS LŪDZ APMEKLĒT

MĒBEĻU VEIKALS

Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle. Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām Sakarā ar atklāšanu speciāli pazeminātas cenas Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski Atvērts līdz pulksten 8 vakarā

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST., W., TORONTO, Ont. TEL. WA 6812 (496)

LIELĀKAIS JAUNKANADIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PIRKŠANAS-PĀRDOŠANAS BIROJS

S. DWORAK, Real Estate Broker

373 Roncesvalles Ave, Toronto

Jums palīdzēs tikt pie vispiemērotākā nekustamā īpašuma par iespējami zemākām cenām pie viszemākām iemaksām, un sagādās aizdevumus iemaksām

KAS GAN CITS SPĒJ SNIEGT JUMS LABĀKUS UN IZDEVĪGĀKUS PAKALPOJUMUS KĀ PAŠU JAUNKANADIEŠU BIROJS?

LEONIDS EICHE

MŪSU LATVIEŠU PĀRSTĀVIS,

Jums sniegs katrā laikā paskaidrojumus un izziņas

Tel. birojā: OL 3210, KE 3011, ME 3311

Mājās: MI 3343 «200»

PRET KLEPU UN IESNĀM

DIANA DROPS

Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchitu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā.

Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt!

Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.25

ULDIS BROKS, Iesācēju grupas audzēknis

VĒRAS KEIŠS

(Bij. Liepājas operas baletsoliste un paidagoģe)

Kanadā darbojas Nacionālā Baleta kompanijā

PIRMĀ LATVIEŠU BALETA SKOLA TORONTO

uzņem audzēkņus, meitenes un zēnus, sākot ar 4 g. v. Bērniem no 4 — 6 g. v. paredzēta speciāla grupa

SKOLA DARBOSIES NEPĀRTRAUKTI VISU VASARU

Pieteikšanās līdz š. g. 30. aprīlim, sv. Andreja baznīcas 2. stāvā, lielajā sarīk. zālē, pirmdienās un trešdienās no plkst. 5.30 — 7.30 vak. (424)

Mācības maksa $8.00 mēn. Baleta stunda 2 reiz nedēļā

FREEMAN'A

TĒRPU IZNOMĀŠANAS UZŅĒMUMS

iznomā

PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VĪRIEŠIEM UN SIEVIETĒM

Zemākās cenas visā pilsētā

256 College St., KI 0991, pie Wellesley

556 Yonge St., KI 3270 pie Spadina

Toronto

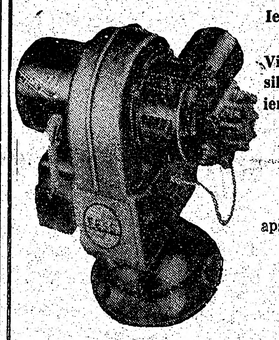

Ierīkoju un laboju visāda veida apsildīšanu un eļļas apkuri

Visplašāk pazīstamais eļļas apkures sildītājs (burners) FESS ar visu ierīkošanu izmaksā $360. Garantija vienu gadu.

BEZ STARPNIEKIEM, uz nomaksu 6%

Pārkārtojot uz eļļas apkuri, apsildīšanas pārtraukums ilgst tikai 4 stundas

A. LAGUNS

984A Bathurst St., Toronto, Tel. ME 6583

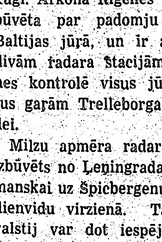

● ILGVIĻŅI
● KRĀSOŠANA — BALINĀSANA
● MANIKIRS

Uz vēlēšanos lieto vācu oriģinālpreparātus

LA VOGUE DAMENSALON

Īpašniece MARLIESE HASSLER

2235 BLOOR ST. W., TORONTO, (blakus Runnymede teātra mājai)

TEL. LY 6066

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai 9—9 vak., sestd. no 9—6 pp. (436)

Mājas dārziņš raksturo īpašnieka gaumi un intelliģenci

ROZES

visskaistākās krāsās un ziedu formās katram dārziņam

PUNDURĀBELĪTES,

kas sāk dot augstas kvalitātes augļus jau otrā gadā pēc stādīšanas un aizņem tikai dažas kv. pēdas zemes, piedāvā

MĀRTIŅŠ GRINBERGS HAMILTONĀ

68 LOCKE ST., N., tel. 7-7836

P.S. Ierīkoju košumdārziņus Hamiltonā un apkārtnē (187)

MODES SALONS

ELLENA PĒTERSONE

55 Melbourne Ave, tel. LO 7633

TORONTO

JAUNĀKIE PARĪZES MODEĻI: TĒRPI IKDIENAI UN VAKARAM. KATRAM PASŪTINĀJUMAM ZĪMĒJU VIENREIZĒJU, INDIVIDUĀLU MODELI (380)

Darbību paplašinot, esmu atvēris

APAVU DARBNĪCU 866 Broadview Ave

(1½ bloka ziemeļos no Danforth Ave)

LATVIEŠU AMATA MEISTARS K. RUĢELIS

Pagatavoju dāmu un kungu apavus un izdaru visus apavu labošanas darbus. Eiropas jaunākie apavu modes žurnāli. Rietumu daļā dzīv. tautieši kā līdz šim apavus var pasūtināt, labojamos var nodot un saņemt arī dzīvoklī ik dienas no plkst. 6 vakarā.

Toronto, 120 Russett Ave, tel. ME 3600 (420)

TORONTIEŠI GAIDA CIEMOS PAULU BRĪVKALNI

VAI SALOMI UZVEDĪS METROPOLITENA OPERĀ?

Sakarā ar ieejas karšu iepriekšpārdošanu Paulas Brīvkalnes koncertam Toronto, koncerta tehniskais vadītājs mūsu redakcijai paskaidro:

„Brīvkalnes koncertam Ītona auditorijā, kur vietu sadale saistīta ar visai komplicētu internacionālu shēmu, tiešās ieejas kartes sāks pārdot tikai desmit dienas pirms koncerta. Savlaicīgai vietu rezervēšanai izcilākiem koncertiem Ītona auditorijas administrācija praktizē apmaiņas (exchange) ieejas kartes, kas nodrošina vienīgi sēdvietu attiecīgā vietu sektorā. Šīs apmaiņas kartes, kas pašreiz ir jau pārdošanā, jāpārsūta aploksnē, pievienojot sev adresētu un apmarkotu aploksni un īsus norādījumus, aptuveni kādā vietu rindā koncerta apmeklētājs vēlas sev vietu.

29. aprīlī Ītona auditorijas administrācija sāks pārdot pārpalikušās ieejas kartes internacionālai publikai un latviešu pārdošanas punktus slēgs. Šīnī sakarā pastveida pieprasījumi jāizdara ar tādu aplēsi, lai Ītona auditorijas kasē (adrese: Box Office, Eaton Auditorium, College St., Toronto, Ont.) tie ienāktu laikā no 25. līdz 29. aprīlim. Pasta apmaiņas ceļā pieprasītās biļetes rezervēs kā pirmās, kas tautiešiem nodrošinās teicamākās vietas.

Biļešu apmaiņu un iegādi Ītona kasē no 29. aprīļa var izdarīt arī personiski. Ievērojot, ka P. Brīvkalne dzied vācu operā, viņas koncertam Toronto, kuram ir tikai 1200 sēdvietu, vācu klubs viens pats 29. aprīlim pieprasījis 500 ieejas kartes. Ja šo pieprasījumu nevarēs apmierināt, vācu klubs rīkos Brīvkalnes koncertu kādā darba dienā savai auditorijai. Arī kanadiešu dziesmu draugi Toronto sarīkojumam seko ar uzmanību, un jau tagad Ītona kasē pieprasa ieejas kartes. Kāds vadošs kanadiešu mūzikas mecenāts Toronto uzņēmies popularizēt Brīvkalnes koncertu kanadiešu vidū. Sakarā ar Metropolitena operas nodomiem uzvest operu Salome, informēts operas galvenais vadītājs R. Rings, kas, ja apstākļi atļaus, ieradīsies uz Brīvkalnes koncertu Toronto no Ņujorkas. Viņu visvairāk interesē Brīvkalnes panākumi Salomes operas titullomā.

Pašreiz P. Brīvkalne uzturas Itālijā, Neapolē, un piedalās Vāgnera operu festivālā San Karlo operas namā. Vācijā viņa ieradīsies īsi pirms došanās ceļā uz Kanadu un Toronto pavadīs vienu nedēļu pirms pirmā koncerta, it īpaši veltot laiku mēģinājumiem ar pianisti. Koncerti Kanadā notiks: Montreālā 2. maijā, DV un Latviešu biedrības kopējā sarīkojumā; Otavā 7. maijā, koncertu rīko ev.-lut. draudzes dāmu komiteja, izvēršot enerģisku propagandu diplomātiskā korpusā un Kanadas valdības aprindās. Hamiltonā 8. maijā koncertu rīko DV nodaļa. Pēdējais koncerts Kanadā notiks St. Katerīnā 15. maijā DV sarīkojumā, bet jau 16. maijā pirmais koncerts ASV, Klīvlandē (Klīvlandes latv. biedrība); 17. maijā Čikagā (Otto Krolla mākslas aģentūra); 22. maijā Grand Rapidos (Grand Rapidu latv. biedrība); 23. maijā Linkolnā (Nebraskas apkārtnes latv. apvienība); 24. maijā Minneapolisā (Jēkaba Verenieka mākslas dienasts); 30. maijā Bostonā (Jāņa Porieša latv. mākslas aģentūra); 31. maijā Vilmantikā (Vilmantikas latv. dr.); 5. jūnijā Filadelfijā un 6. jūnijā Ņujorkā (G. Šmita latv. mākslas aģentūra); 7. maijā Vašingtonā (ev. lut. draudze).

Vašingtonas koncertam sūtnis Feldmans sūtniecības reprezentācijas vajadzībām rezervējis lielāku skaitu ieejas biļešu. Koncertā lūgti amerikāņu valdības pārstāvji — latviešu draugi un Rietumvācijas diplomātiskās lietvedības personāls un akreditētie sūtņi, latviešu labvēļi. Brīvkalnes atvadkoncerts no ASV notiks 13. jūnijā Sirakūzās (Sirakūzu un apkārtnes latv. biedrība), bet 14. jūnijā māksliniece atstās Ņujorku atceļam uz Eiropu, kur viņu gaida tālāki panākumi un šīs vasaras Baireitas Vāgnera operu festivāls. Nākošā sesonā P. Brīvkalne darbosies Esenes operā, ar kuru latviešu operdziedātāja parakstījusi līgumu uz divi gadiem.

Kā P. Brīvkalne ziņo, viņa jau saņēmusi Trans- Canada Air Lines sabiedrības lidmašīnas biļeti un Kanadas vīzu, kas piešķirta jau savlaicīgi.

PAULA BRĪVKALNE TITULLOMĀS

Augšā: pa kreisi operā Hofmaņa stāsti kurtizāne Džuljeta, pa labi — Borisā Godunovā Marina. Apakšā operas Valkīra uzvedumā: no labās Richarda Vāgnera mazdēls Vilands un pa labi P. Brīvkalne Valkīras lomā.

PAR DARBA IESPĒJĀM ĀRSTIEM UN ZOBĀRSTIEM

LNAK valde ziņo tautiešiem, ka darbību atsākusi pie Kanadas Immigrācijas ministrijas pastāvošā Etniskā padome (Ethnic Council). Šīs padomes 24. marta sēdē piedalījās arī LNAK pārstāvji un šinī sēdē starp citu tika atkal ierosināts jautājums par immigrantu speciālistu nodarbināšanu savās speciālitātēs. Paziņojam, ka LNAK valde darīs visu iespējamo, lai tautiešiem sagādātu labākus darba apstākļus un lai tie varētu turpināt darbu savā speciālitātē Kanadā. Bet lai šis darbs būtu sekmīgs, LNAK valdei ir nepieciešamas ziņas: 1) Cik tautiešu — speciālisti līdz šim ir jau atraduši darbu savā speciālitātē un 2) cik tautiešu līdz šim nav vēl varējuši atrast darbu savā speciālitātē.

Ievērojot sacīto, LNAK valde laipni lūdz tautiešus speciālistus: zobārstus, ārstus, veterinārārstus, inženierus, architektus, juristus, tautsaimniekus u. c. speciālistus, kas jau strādā savā speciālitātē, kā arī tos, kas līdz šim vēl nav varējuši atrast darbu savā speciālitātē, uzdot LNAK valdei šādas ziņas: 1) vārds, uzvārds, dzimšanas laiks un adrese, 2) speciālitāte, 3) nodarbošanās Latvijā, 4) nodarbošanās Kanadā.

Ziņas iesūtāmas uz adresi: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. "A", Toronto, Ont. LNAK valde

ARODBIEDRĪBU BIEDRU SKAITS 1952. GADĀ

Kanadas arodbiedrību biedru skaits ir trīskārtīgi lielāks, nekā bija Otrā Pasaules kara sākumā.

Nesen iznākušais Kanadas strādnieku organizāciju gadskārtējais pārskats par 1952. gadu rāda, ka arodbiedrību biedru skaita pastāvīgais pieaugums uz 1952. g. 1. janvāri pacēlis biedru skaitu līdz 1.146.121. Tātad 1951. gadā tas pieaudzis par 93.250 biedriem.

Arodbiedrību biedri ir 30 proc. no visiem algotiem darbiniekiem ārpus lauksaimniecības darba.

Lielākais arodbiedrību biedru skaits dabiski atrodams apgabalos ar lielu iedzīvotāju skaitu un rūpniecības koncentrāciju. Tādā kārtā ap trīs ceturtdaļas no visiem arodbiedrību biedriem dzīvo trijās provincēs: Kvebekā, Ontario un Britu Kolumbijā.

Gandrīz puse arodbiedrību biedru nodarbināti rūpniecībā un tālākā ceturtdaļa — transportā, noliktavās un satiksmē. Transportam ir vislielākā proporcija arodorganizācijās apvienoto strādnieku, gandrīz divi trešdaļas, kamēr rūpniecībā tikai ap 40 procentu strādnieku apvienoti arodbiedrībās. Krietna daļa kokrūpniecības, raktuvju un būvniecības strādnieku arī apvienoti arodbiedrībās, bet samērā maz tirdzniecības, finanču un dažādu pakalpojumu uzņēmumu darbinieki iestājušies arodbiedrībās.

JAUNĀ AUDZE IR LEPNA MĀCĪTIES LATVIEŠU SKOLĀS

SEPTĪTAIS IZLAIDUMA AKTS AUGUSTDORFAS ĢIMNAZIJĀ

27. marta pievakarē — karogiem un ziediem krāšņi greznotajā JKS zālē pulcējās Augustdorfas ģimnazijas un tautskolas skolnieki, audzinātāji, vecāki, organizāciju un nometnes vadības pārstāvji un svētku viesi — skolas izlaiduma aktā.

Pēc īsa svētbrīža, ko noturēja māc. A. Abakuks, izlūgdamies Dieva svētību absolventu tālākajās dzīves gaitās, ģimnazijas direktors Ansis Dreimanis sniedza īsu pārskatu, minot grūtības, ar kādām jācīnās mūsu pēdējaiun vienīgajai latviešu skolai Vācijā. No kādreiz tik plašā skolu tīkla un skolnieku tūkstošiem vairs palikusi tikai viena ģimnazija un tautskola ar astoņiem skolotājiem un apm. 70 skolniekiem. Šogad ģimnaziju beidz 3 un tautskolu 3 abiturienti. Līdz ar gatavības apliecībām jaunieši saņēma arī daudz vērtīgu grāmatu, kuru dēļ veltes saņēmējus apskaustu ne viens vien skolu beigušais pat brīvās Latvijas laikā. Grāmatas bija ziedojis Kultūras fonds, Latviešu Centrālā Komiteja, L.A.B. Daugavas Vanagi, Augustdorfas nometnes latviešu komiteja un vietējā JKS nodaļa. Īpašu grāmatu veltīti ar plkv. V. Janumа starpniecību bija nodevusi Daugavas Vanagu Cikāgas nodaļa, bet latviešu skola Grand Havenā, Mich., ASV, bija atsūtījusi divas grāmatas, novēlot tās sekmīgākajiem skolniekiem Latvijas vēsturē un latviešu valodā: vienam zēnam un vienai meitenei. Tās saņēma ģimnazisti Raimonds Liepiņš un Mirdza Rubule. Dir. A. Dreimanis visiem ziedotājiem izteica sirsnīgu pateicību.

L.C.K. Izglītības daļas vadītājs prof. Hugo Lācis teica svētku runu, atgādinot, ka slāpes pēc izglītības ir būtiskas latviešu tautai. Tā 1939. g. Latvijā uz katriem 200 iedzīvotājiem bija 1 ar pabeigtu augstskolas izglītību, kas salīdzinājumā ar citām zemēm ir izcils sniegums. Arī trimdā ir daudz darīts skolu organizēšanā un izglītības sistēmas veidošanā. Laikā, kad latvju trimdinieku lielākā daļa vēl bija Vācijā, šeit bija ne tikai latviešu tautskolas, ģimnazijas un arodskolas, bet arī Baltijas Universitāte. No visa tā vairs palikusi tikai viena tautskola un ģimnazija. Bet tā ir latviešu skola, kura māca saviem audzēkņiem neaizmirst savu tēvu valodu, paražas un sirdsdegsmi savai dzimtenei. „Lai tāpēc latvju tauta visos kontinentos mācās šo skolu pienācīgi atzīt, novērtēt un atbalstīt, lai vecāki Vācijā ir lepni un laimīgi par doto iespēju sūtīt savus bērnus latviskā skolā!" teica runātājs.

L.C.K. un D.A.B. Daugavas Vanagu vārdā skolu beigušos sveica plkv. V. Janums. „Līdz pat šai dienai," runātājs starp citu teica, „jūs vēl esat auguši vecāku un audzinātāju aizvējā. Nākotnē pašiem būs jāmācās atšķirt labu no launa. Lai jūs dzīvē prastu izvēlēties — grāmatu, ko lasīt, prieku, kur rast izklaidēšanos un darbu, ko darīt. Tikai labi padarīts darbs dod prieku darītājam!"

Latviešu komitejas priekšsēdis V. Hazners, pats piederēdams pie audzei, kurai deniņus jau krāso sarma, atcerējās skolu izlaidumu aktus dzimtenē — ar ziediem, karogiem un sveču liesmām: „Tiesa, vienam otram no mums arī tagad trūkst tēva vai mātes, bet visiem kopā mumst rūkst mūsu mātes — Latvijas. Lai jūsu ceļi būtu laimīgāki kā mūsējie, lai jūsu vīru gadi jums nebūtu jāvada trimdā bet brīvā dzimtenē — mūsu Latvijā!"

DV Biļetēna redaktors Bruņis Rubess liecināja, ka skolas laiks šķietas jo jaukāks, jo tālāk tas nogrimst aiz gadu sliekšņa.

Bez ģimnazijas skolotājiem Ģ. Ārvalža un M.Tingura skolu beigušos vēl sveica nometnes administrācijas pārstāvis H. Ernst un JKS vietējās nod. uzdevumā K. Purkalītis.

Par apsveikumiem un novēlējumiem pateicās absolventi Egons Herndorfs un Pēteris Purmalis: — „Pateicībā visiem tautiešiem, kas sekmējuši mūsu gaitas šajā skolā, solāmies augt par krietniem latviešiem, par godu mūsu mātei — Latvijai!"

Svinīgā akta noslēgumā dir. A. Dreimanis nolasīja telegrafisku apsveikumu un dziļā pateicībā piemin.nēja latviešu iestādes un organizācijas, kas ar materiāliem pabalstiem sekmējušas skolas darbību.

Augustdorfas ģimnazijas septītajā izlaidumā skolu beidza: Guntis Gobiņš, Egons Herndorfs un Jolanda Sproģe, bet tautskolu: Maigonis Putniņš, Pēteris Purmalis un Rūta Sieceniece.

Visi trīs ģimnazijas absolventi ir nodomājuši turpināt izglītību un kārto uzņemšanas formalitātes vācu augstskolās: Jolanda Sproģe — Minsteras Universitātes zobārstniecības nodaļā, Egons Herndorfs Stutgartes Techn. Augstskolas architektūras fakultātē un Guntis Gobiņš — Āchenas Techn. Augstskolas inženierzinātņu fakultātē. Jāatzīmē, ka arī no iepriekšējiem izlaidumiem prāvs skaits absolventu ar ļoti labām sekmēm studē Vācijas un ASV Universitātēs.

Pēc pieteikumiem, kurus saņēmis ģimnazijas direktors, jācer uz skolnieku skaita pieaugumu nākamajā mācības gadā. Tā kā pie ģimnazijas nodibināts arī internāts ar samērā zemu dalības maksu — tikai DM 30 mēnesī — Augustdorfas latviešu skola var uzņemt skolniekus no attālākajiem Vācijas novadiem. Mēs nedrīkstam aizmirst, ka šis pēdējās latviešu skolas eksistence ir atkarīga ne tikai no materiālā pabalsta, bet vēl jo vairāk no skolnieku skaita tajā. Un var teikt, ka, vismaz šinī ziņā, skolas liktenis ir pašu latviešu trimdinieku — vecāku rokās.

Auseklis Zaļnieks

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronžo, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

DR. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.
Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE
no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. MICHAELS BALKANI
sieviešu ārsts, speciālists dzemdību palīdzībā (agrākais šefārsts Budapeštas slimn. un Minchenes slimnīcas sieviešu nod. vadītājs)
202 St. Clair Ave W, Toronto (pie Avenue Rd), RA 9632, HU 7841
Pieņem no 3—6 pēcpusd., trešd. no 3—8 pp. Pārējā laikā vienošanās pa telefonu (84)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notārināta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

AMERICAN TECHNICAL SOCIETY
pārstāvis Kanadā
BORISS KŪLIS
313 LAUDER AVE, tel. RE 7106, TORONTO
Sniedz paskaidrojumus dažādos izglītības un arodu iegūšanas jautājumos «458»

MEN WANTED AT ONCE
TO TRAIN IN
☐ Tool Making
☐ Mathematics
☐ Modern Shop Practice
☐ Production Supervision
☐ Machine Drafting
☐ Machine Trades Blueprint Reading
☐ Tool Design

There is a critical shortage of trained tool makers and designers in Toronto and Suburbs. Increased pay is waiting for those with above special skills and knowledge.
The Industrial Training Division of the American Technical Society of Chicago, a million-dollar institution chartered not for profit now offers to train men in Toronto and Suburbs in their spare time at home to help gain the trade related knowledge to become tool makers and designers, wich leads to increased pay. NO classes to attend. Texts furnished. Lessons come direct to your home. You progress as fast as your time and ability permit. Diploma awarded. Write today and you will be given complete information about how you may train to become a tool maker, designer or machinist. Check the work, in wich you are most interested and mail with your name and adress to Box BK 68 Industrial Training Division, American Technical Society, 850 East 58th Street, Chicago 37, Illinois. A postcard will do. (457)

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

OPERĀTORA UN ŠOFERA LICENCĒM
kursu beigušiem garantēju atlaujas
A. MASINGS
565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688 un RI 6661 (109)

L Ū D Z U!
Ja vēlaties pirkt jaunu FORDA auto — vieglo vai smago — stājieties sakaros ar mūsu firmas pārstāvi
V. PESECKA KUNGU
1638 BLOOR St., W., tel. OL 2371
(arī vakaros no plkst. 18—21 un sestdienās no plkst. 10—13)
FORD — MONARCH
PĀRSTĀVĪBA
CHURCH MOTORS Ltd.
1638 BLOOR St., W., tel. OL 2371

S. LOCĀNS
kpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

K. WILES
REAL ESTATE
Member
of Toronto Real Estate Board
Biroji Toronto:
173 DANFORTH
2725 YONGE ST.
1 ST. CLAIR AVE W.
3195 DANFORTH
1675 BLOOR W.
1338 LAKE SHORE RD.
PIEDĀVĀ:
$4.000 AVENUE RD.—DAVENPORT. 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, 2 garāžas. Pilna cena $13.500.
$13.500 MOUNT PLEASENT — EGLINTON. 6 istabu ķieģeļu māja, moderna virtuve, garāžas iespējas, skaisti remontēta.
$13.500 BROADVIEW — DANFORTH. 9 lielu istabu ķieģeļu māja, ūdens — ejlas apkure, cieta koka grīdas. Laba īrēšanai.
$14.900 BLOOR — WINDERMERE. 7 lielu istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, ūdens — ejlas apkure. Ļoti labā stāvoklī.
$13.500 BLOOR — CRAWFORD 8 ist. ķieģeļu māja, moderna virtuve, ejlas apkure, divas garāžas.
$14.900 PACIFIC — BLOOR 9 istabu ķieģeļu māja, moderna virtuve, divas vannas istabas, ar platu iebraucamo ceļu, divas mūra garāžas. Ļoti laba īrēšanai. (425)
Un daudz citu īpašumu visos pilsētas rajonos
PĀRSTĀVIS
ALFRĒDS MEIJERS
Active Associate Member
T.R.E.B.
1 ST. CLAIR AVE W
Tel. birojā PR 1197,
mājā MU 3031

M. Kovaļevska

PAVASARĪ

ATBILDE KĀDAI VĒSTULEI. — AR AUTORES ZĪMĒJUMIEM

II

Mēs izkāpjam otrā krastā. Mēs nekad šeit neesam bijušas, tādēļ ejam pa šauru ielu „uz labu laimi." Aizmugurē paliek Daugava, eksāmeni un viss.

Mēs ejam, ejam un atrodam Dzegužu kalnu. Dzegužu kalns! Tas skan kā pasakā. Kalns tiņas koku maigā zaļumā. Iezaļganas ēnas, iezaļganas gaismas. Tikai pašu dzegužu nava. Nu, bet — ir skaisti arī tā.

„Cik irreāli."

„Bet palūkojies lejā — tie daudzie jumti. Un tālumā Rīga. Un īpaši jumts ar dzelteno skursteni!"

„Nē, pārāk vienmuļi toņi. Drīzāk māju puduri pa kreisi, ar Daugavas fragmentu."

Anniņa un es, mēs klusējam. Mūsu acīm vajag vēl kā cita, mēs tikai ātrumā „šim citam" nevaram atrast vārdus. Bet tad mēs tos atrodam.

„Paskaties — sieva! Lakata trīsstūra laukums atdzīvina visu ainavu."

„Un kaza!" Nu arī es zinu, kā man vajag.

„Balta kaza, ragā uzdurtu sauli! Kukažiņa — vecenīte, lakatu kā puķi"!

Mēs iedziedamies. Bet neskan. Balsis tik niecīgi sīkas, debesis tik pārāk augstu. —

Mēs atsēžamies zālē. Sēžam, nerunājam — tikai nopūšamies. „Skaisti." Un ir tā — it kā apmums koki vēršas ābelēs, tūlīt raisīsies sārti ziedi, no ziediem izvelsies āboli — atlidos kāds putns... Zelta putns.

Mēs esam iesēdušās pasakā.

Tad ierunājās Grikīte: „Sopavasar modē mēteļi bez oderēm," un pakaļ kokā pērnās vasaras oderes mēteli. Te aizvējā ļoti silts.

„Mēteļis bez oderes kā palags uz muguras. Naktskrekls ar šķeltu priekšu!" Kāda cita atgulas ar seju saulē.

„Nu, zināms. Bet to diktē Parīzē. Un cik labi sēdēt ēnā. Man nepiestāv iedegums."

Es plūcu zāli — bet acīm priecājos par Anniņu. Apkārtnes zaļumā, saules apspīdēta, viņa ir tik koša. Virs tumšajām matu pinkām spilgti dzeltena berete. Gaišāis mēteļis atpogāts un rāda zemeņu sarkanu svīteri. Ko vairs labāku vēlēties paletei un audeklam?

Austriņa, vēl aizvien saliktām rokām, sīciņa un sakņupusi, pieslējusies tikpat tievam un vēju piešķiebtām kociņam: „Skaisti, skaisti..."

Dagne baltā blūzē, zīda svārkos ēd uz izklāta mēteļa ar konfekšu turzu klēpī.

Vēra pret māju jumtiņiem, žogiem un izkārtu veļu vēl ziemīgi zumši zila — bet izskatās lieliski!

Mēs pieminam eksāmenus, jautājam un minam. Mēs spriežam par Libertu, Miesnieku, Ubānu un Toni. Vai tiksim pārceltas uz citu kursu? Mēs gudrojam: „Kā apvest ap stūri anatomijas Primani?" Rūpes ir atbraukušas mums līdzi, un tur nekā nevar darīt.

„Man naktīs uz krūtīm tup lietuvēns," saka Austriņa. Bet vakar, iedams cauri Vērmanes dārzam, Banders sacīja: „Kas tagad nekait Dieviņam — tup kokā un svilpo."

Sadalām manu kaņepju maizi. Apēdam. Pa virsu uzsūkājam konfektes. Un nu gandrīz tā kā vajadzēt doties atpakaļ uz stekiem.

Anniņai kabatā biļete koncertam. Austriņai māte darbā, jāsteidz gatavot pusdienas brālim un māsai.

Bet kuģītis tikko aizstenējis. Nu jāgaida turpat stundu lielais kuģis.

Mēs stāvam un skatāmies, kā divi puiši ceļ laivā mucas.

Mēs kircināmies, apmainām joku vārdus, un jautājam: vai viņi varētu mūs visas sešas pavizināt laivā?. Jā, varot gan. Esot itin smuķas meitas.

Laiva ir netīra, neizskatīgi pelēka un plata, un lēzena kā bute. Mēs sēdam uz dēļiem, mucām, skatāmies uz visām pusēm, arī puišu rokās — kā tās cilā smagos airus.

Stipras un muskuļainas rokas, tetovēti enkuri līdz elkoņiem. Man traki patīk šādi enkuri. Un puišu brūnās sejas ar cepuru ēnām līdz lūpām. Dažu brīdi viņi sašķiebj mutes un iespļauj Daugavā.

Viņi airē pret straumi uz augšu un piestāj kādam drūma paskata kuģim. Mēs saskatāmies. Mēs redzam daudzus kuģus, gan izmestus krastā, gan uz vieniem sāniem iegulušus ūdenī. Tie ir veci, cauri, nolupušas krāsas milži. Mums jāatgāž galvas, viņos noraugoties. Ap kuģiem un laivu miermīlīgi klunkstas ūdens un pamet gaisā kādu šļakatu. Gaŗām aizpeld bāļķis, uz baļķa izmircis zābaks. Bet tad no augšas atskan smējīga balss:

„Kas tās par darvas mucām?"

Mēs ieraugām kuģim pārkārušos galvu. Laivu puiši čukst: ar šito vīru jārunājot laipni. Un ja mēs mācēšot lūgties, tad tikšot arī uz kuģa klāja.

Tas nu gan būtu vareni!

„Nē," mēs visas reizē smaidām, „mēs neesam darvas mucas. Bet vai varētu uzrāpties augšā? Gribētos redzēt, kā labo kuģus."

Kāpēc ne — ja tikai mums esot stingra dūša un lunkanas kājas.

Taču meitenes apdomājas: „Ko var zināt — viņi mūs pārpratīs," un paliek laivā. Bet mēs ar Grikīti, mēs tā nedomājām. Mēs abas rāpjamies pa šaurām un grīļīgām virvju kāpnēm augšup un, lai nereibtu galva, neskatāmies lejā.

Mēs iekāpjam kuģa valstībā.

Vējš plēš matus no galvas!

Uz mums caur pierēm paglūn īgni vīri un turpina darbu. It kā mūs te nemaz nebūtu.

„Tra-lā," Grikīte parausta plecus, „interesanti!"

Mēs piestājam diviem večukiem. Tie sēd uz klāja šķirbainās grīdas, kājas uz katru pusi, starp kājām plucina kaut ko mākonim līdzīgu.

Kā debesu vīri, ne jūras. Taču mākoņi nav mākoņi, bet spaļu pilnas pakulas.

„Kāpēc jūs tā?" Grikīte prot jauki brīnīties un smalku balsi čivināt. Kanārija putniņš — ne meitene!

„Nu tā," skaidro veči, „ar pakulām aizbāž spraugas, pāri lej darvu."

„Un cik augsti masti! Vētrā nolūzīs."

Nē, ja nav lūzuši, nelūzīs vēl ilgi.

(Nobeigums sekos)

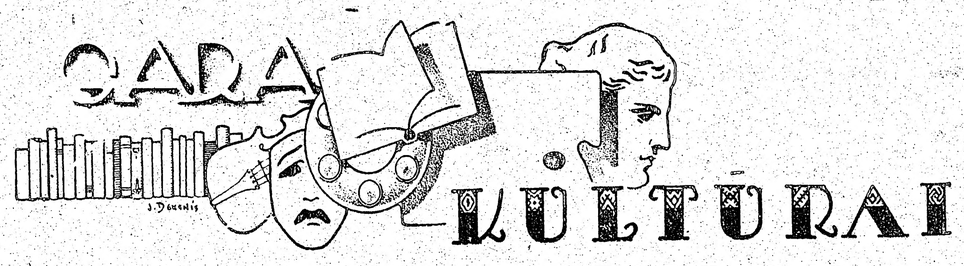

DIVPADSMIT JAUNU AUTORU

Izdevies jauno rakstnieku vakars Ņujorkā

28. martā 12 jaunu autoru bija aicinājuši Baltijas Brīvības namā Ņujorkā latviešu literatūras kopējus un mīlotāju saimi, kas pasaules pilsētā tagad jau pieaugusi līdz pusotra simta galvu. Jaunie rakstītāji nebija gribējuši ar trokšņainiem ciņas sauklīm iekarot sev vietas veco starpā vai ar skaļām deklarācijām radīt apvērsumu latviešu rakstniecībā, bet tikai parādīt, ka paaudzēm mijoties, jauni talcinieki var un grib pulēties aizstāt veco rindās cirstos robus. Šī attūrība un pieticība savas nozīmes izpratnē aizkustināja klausītājus visvairāk. Tie jau sākumā sajutās kā labvēlīgi pieņēmēji, kas nākuši priecāties par jauno gribēšanu un nevērtēs viņu varošanu. Cietoksnis padevās bez ciņas. Neviens nelikās domājam, kā atvairīt jaunekļu ielaušanos tajā, bet tikai — kā viņus tur paturēt. Tik jauki noskanotš un izdevies vakars, tik labā saderībā noslēgusies neizcīnītā ciņa liek arī recenzentam apņemties ar dažiem raksturojumiem.

Vakara garu vissimboliskāk izteica brīdis, kad aizkavētā Dzintara Freimaņa dzejoļus nolasīja autora māte Paula Jēgere—Freimane, kas pati gatavojas 40 gadu literārās darbības atcerei. Tāda paaudžu saskaņa vēl latviešu rakstniecībā nebija redzēta. Klausītāju noskaņu turpretī raksturoja miers, ar kādu tie noklausījās Kr. Valtera ievadvārdus. „Apcerē par dzīvi un mākslu" amerikāniskais runātājs atzina, ka „dzīve lielākai daļai cilvēku ir paradums", ka „skaistuma izjūta ir saistīta ar līdzekļu ekonomiju" un aicināja „iet pa taisnāko ceļu: simplificēt dzīvi!" Ka dzīve būtu vienkāršojama tikai tālab, lai ar to tiktu galā jauni rakstītāji, kam vēl pašaura tematika un maza izteiksmes varēšana, tas rādās vēl nedzirdēts pasaules racionālizēšanas plāns. Ja nu to tomēr — līdzīgi citām labām idejām — neizdosies īstenot, jaunajiem atliks parastais rakstnieku ceļš: mēģināt pašiem savā dzejā kļūt bagātākiem un sarežģītākiem.

No 12 autoriem tikai 5 izrādījās liriķi. Tik labvēlīga proporcija stāstniecībai liekas laba vēsts mūsu rakstniecības tālākai attīstībai. Diemžēl, taisni tādā pašā pārsvarā starp jaunajiem autoriem bija literāro gīmeņu siltumnīcās izaudzinātie. Tas gan liecina tikai labu par latviešu intelligento gīmeņu garu, bet reizē liek atcerēties, ka ieaugšana mūsu dzejas skopajā un cietajā zemē prasa mežonīgākus un spēcīgākus garīgās dzīves dzinuļus.

No 5 liriķiem jaunākais bija Olafs **Stumbrs**, kas, šķiet, esam debitējis vēl tikai „Rakstos": pārējie jau gadus piecus pazīstami no trimdas preses. Stumbrs pagaidām varēja sevi parādīt tikai kā Al. Čaka agrīnās dzejas uzticīgu atdarinātāju. Dzintars **Freimanis** ir apzinīgs un neatlaidīgs dažādāko dzejas izteiksmes līdzekļu pārbaudītājs. Kādā izlasē viņš tos paturēs un kādiem mērķiem lietos, vēl nav nojaužams. Pašlaik viņu, lieliem nepavisam neskatās projām no latviešu (šinī gadījumā turklāt šaurās trimdinieku) vides. Taisni stāstītāji, kam pēc veca likuma visātrāk bija jāuztver dzīves situāciju un vides pārmaiņas, kavējās japrojam Vācijas nometņu pieredzē vai vizionāros tēlojumos ārpus laika un vietas. Ne liriķi, ne stāstītāji neatklāja arī nopietnus svešas izteiksmes iespaidus, neparādīja pat tieksmi kaut ko latviešu dzejas izteiksmē papildināt vai turpināt, biežāk saskardamies ar tās aizvakardienu un vakardienu.

Vai tas ir tikai siltumnīcas stādu liktenis? Vai tā ir katras trimdinieku dzejas likumība: tai jāaug ar savām galotnēm atpakaļ un tā pirms iznīkšanas jāsastingst? Neviens neuzdrošināsies kaut ko pārsteidzīgi pareģot. Arī jaunie paši vēl nezina, kāda noslēpuma atslēgas viņi nes savās rokās. Mēs viņiem varam sacīt to, ko saka visiem jaunajiem: ieaugšana latviešu rakstniecībā iespējama tikai, visu tās mantojumu rūpīgi pārbaudot un piesavinoties. Bet mums jāsaka viņiem arī tas, ko saka katram rakstniekam: dziva dzeja var rasties tikai saskarē ar īstenību, tikai saskarē ar to vidi, kurā rakstnieks atrodas un dzīvo. Veco noslēgšanās pret svešuma iespaidiem ir viņu nevarības un apmulsuma aizsargbruņas. Mūsu garīgā dzīve un dzeja turpmāk varēs pastāvēt tikai tad, ja tā izturēs pārbaudījumu: pratīs skatīties acīs svešumam. To mēs sagaidām no jauno acīm, kam jābūt stiprākām un drošākām tādēļ vien, ka tās ir jaunas.

Krusttēvs Vītauts Kalve

Videvuds Kļava

DĀRZS

Ar smagām smaržām klusē dārzs,
Kur atmodušās sulas staigā
Un gurdens vējš caur zariem slīd,
Tik tikko ziedu dvašu šķirdams.

Viss ziedēšanas grūts un kārs
Dreb mēness gaismas vēsā zaigā,
Kas it kā sažņaugdams spīd.
Dun asins skrējiens nesadzirdams.

Ai, dzīves būrums īss un vārs,
Kas moku laimi tavā vaigā
Caur ziedu atvēršanos vīd,
Tas tevi neaizmirst pat mirdams.

P. BRĪVKALNES KONCERTS MONTREĀLĀ

2. maijā montreāliešī, kā pirmie šai kontinentā, varēs klausīties mūsu populārās dziedātājas Paulas Brīvkalnes koncertu, kurš notiks McGee kolledžas telpās, 220 Pine Ave. Šeit jāpiezīmē, ka P. Brīvkalne uz šo konctrtturneju ierodas tieši no Vācijas, kur viņas balss ir iekarojusi lielu piekritēju skaitu. Viņa šovasar piedalīsies arī R. Vāgnera svētku spēlēs Baireitā, kur vienmēr ir tikuši aicināti spējīgākie no spējīgākiem.

5000 JŪDŽU KONCERTCEĻOJUMĀ

Volfgangs Dārziņš dodas uz ziemeļaustrumiem

Pēc divām nedēļām Toronto mūzikas cienītāji pirmoreiz sagaidīs ciemos ievērojamo latviešu pianistu — komponistu Volfgangu Dārziņu. Mākslinieks kopš vairākiem gadiem dzīvo Klusā okeana piekrastē un daudz koncertē ASV ziemeļrietumu pilsētās Spokēnā, Portlandē, Takomā, Salemā un citur. Nule kā devis izcilu koncertu Siatlā. Pēc ierašanās ASV, V. Dārziņš strādājis par mācības spēku Spokēnas konservātorijā, tad paidagoģijas darbu atstājis, lai pilnīgi piemērotos estrādei, un iemantojis amerikāņu presē jo izcilas atsauksmes.

Šī ir otrā V. Dārziņa plašākā turneja un pirmā viesošanās Kanadā. Māksliniecka turneja sagatavota ļoti rūpīgi kā mākslinieciskā, tā tehniskā ziņā. ASV viņš koncertēs Mineapolē, Čikāgā, Indianapolē, Des Moinā un citur. Kanadā vienīgais koncerts tam būs Toronto, Sv. Andreja baznīcas zālē. Koncerta vajadzīgām no Hāna klavieru nama pasūtināts pirmklasīgs Steinveja flīģelis, no kura mākslinieks izvilinās Skarlati, Bēthovena, Šūmaņa un Šopēna mūzikas skaistākos elementus. Daudzi klausītāji jau tagad izteikuši vēlēšanos dzirdēt pašu autora atskaņojumā Volfganga Dārziņa klavieru sonātu, kuru nule kā izdevis A. Kalnāja apgāds Čikāgā un par kuru lielais ASV mūzikas žurnāls „Music Leader" raksta: „Šī Sonāta ir neparasti krāsains darbs, melodiski un intelligenti būvēts." Tā ir izcila atsaukšme latviešu komponistam. Toronto latviešu saime retā viesa uzņemšanai gatavojas ar lielu interesi.

V.

PĒC LIELA, VEIKSMĪGA DARBA

Toronto Latviešu Nacionālā Teātŗa Pūt, vējiņi pirmizrādē

TLNT, izvēlēdamies Raiņa lugu, taisnību sakot „tautas dziesmu 5 cēlienos", bija uzņēmies lielu, atbildīgu un arī svētīgu darbu, uzburot skatītājiem, īpaši jaunajai audzei senās Latvijas vīziju, un tūlīt jau sākumā varam teikt — veicis šo uzdevumu ar atzīstamām sekmēm. Bet, noskatoties 5 cēlienu garo lugu, negribot radās pārdomas, kas gan varbūt dažam labam liks sašutumā novērsties, bet kas tomēr jāpasaka. Jā, — Rainis mums ir vienreizējs vārds, vienreizējs lielums, par ko vairs nestrīdamies un nedebatējam. Bet nav pasaules literatūrā tāda gara, tāda vārda, kas konsekventi būtu pieņemams, arī gadu desmitiem aiztekot, no sienas līdz sienai, bez ierunām un izlases. Un tieši to pašu gribētos teikt arī par Raini. Nenoliedzot viņa lielumu, atzīsim, ka viņam ir daudz dzejas darbu, kas mūsu dienās nav vairs dzeja, bet laikmetīgi sauklī, prātulas, aforismi. Tāpat arī ar viņa lugām. Ne jau par velti Rainis pats nosaucis Pūt, vējiņi par „tautas dziesmu", ne lugu,un tas šodien, pēc 40 gadiem — tātad jubilejas izrādē — arī jo manāmi pierādās. Pūt, vējiņi ir lasāma luga, tā atsedz mums daudz senātnīga skaistuma, atspoguļo daudz latviska gara dižuma un skaidrības, bet tā tomēr ir un paliek grūti izrādāma un grūti iestudējama luga, kas uzliek vienādi smagu pienākumu kā aktieŗiem un režisoram, tā skatītājiem. Jo mēs esam aizgājuši tik tālu — tik tālu, ka grūti pārliecināt, grūti ticēt.

Aina Pūt, vējiņi izrādē Toronto. H. Kligera foto

Ar šo problēmu, veicot lielo darbu, neizbēgami bija jāsastopas arī Mildai Bērziņai, ķeroties pie Pūt, vējiņi inscenējuma. Katrā aktieŗu solī, katrā kustībā un vārdā mēs manām to milzīgo darbu, kas šeit ielikts. Tur ir režisores pūles, kustību konsultantes I. Kajakas—Ķeniņas rūpīgi pārdomātais darbs, katra aktieŗa piepūle. Jauku, senatnīgu Daugavas ainavu dekorācijās uzbūris P. Kārkliņš, par kostīmu košumu un etnografisko pareizību rūpējusies B. Pētersone, veikli darbojās apgaismotājs Dž. Udrovskis.

Uldis —J. Dzeguze bija īsti savā vietā — brašs, lielmanīgs bajārs, viņam šī loma īsti „pa kaulam". Varētu vienīgi pārmest dažu sasteigtu tempu, tāpat derētu notušēt vienu otru robustu žestu un kustību lugas beigu daļā, tā parādot skaidrāk to pārvērtību, kas viņā notikusi. Baiba — Emma Znotiņa šo visos laikos un uz visām skatuvēm diezgan nepateicīgo un grūto lomu notēloja vispārliecinošāk divi pēdējos cēlienos, kamēr sākumā nespēja vēl īsti atraisīties. Varētu debatēt par to, vai Baiba drīkstētu būt tik skarba, kā to iecerējusi režisore un aktrise. Par launu nebūtu nācis arī košāks grims un, varbūt, gaiša parūka pelēkās vietā. Citādi Znotiņa tikami parādīja visu to labo, tīro un kautrīgo, ko simbolizē šis tēls. Par vislabāko tēlu lugā gribētos atzīt Elzu Sedliņu — mātes lomā, kas bija īsta dižmaniša un teicami parādīja šo tēlu visās gradācijās. Zane un Anda — L. Dadze un H. Pētersone bija spriegas un raksturīgas savās lomās, apliecinot atkal par jaunu savu skatuvisko talantu. Didzis — Ed. Pētersons — iezīmēja tikamu humora puanti, viseaur noturēdamies korektā, nepārspīlētā plāksnē, tēlodams dzērājpuisi Didzi pāris iezīmīgiem žestiem un kustībām. Katrā vārdā un žestā savu rutīnu parādīja rež. M.Bērziņa Čiepas lomā, tāpat laba bija Orta — Irma Ozola. H. Pukītis Gatiņa lomā, kaut ar labiem skatuviskiem dotumiem un balsi — nekādi nespēja apslēpt savu brašumu un jaunības spirgtumu un simpatiskumu, lai pārvērstu to Gatiņa kroplajā tēlā. Tā gandrīz nebija šaubu par Baibas izvēli . . . Labāko sniedza arī mazajās lomiņās abi kalpi — V. Šķepasts un J. Rudzītis.

Rezultātā — laba izrāde, un grūti būs atmaksāt teātrim par šo lielo, vienreizējo darbu.

Ingrida Vīksna

JĀNIS JAUNSUDRABIŅŠ

pēc smaga plaušu karsoņa pārvarēšanas tagad atkal jūtas spirgts un mozs. Ar četrām etīdēm ejļā viņš piedalīsies bēglu mākslas izstādē, kas maijā notiks Rietumvācijas galvaspilsētā Bonnā.

GODALGOTS IGAUŅU ROMĀNS

Boras apgāds Londonā piešķīris 100 mārciņu sterliņu lielu prēmiju jaunajam igauņu rakstniekam A. Virlaidam par viņa romānu Kapi bez krustiem, kas nesen parādījies atklātībā. Romānā aprakstīta dzīve Igaunijā pēc Otrā Pasaules kara. Boras apgāda galvenais akcionārs ir igaunis, tālbraucējs kapteinis E. Jakobsons.

INTELLEKTUĀLĀS SIEVIETES DARBA SVĒTKI

Paula Jēgere-Freimane 11. aprīlī svin savas literārās darbības 40 gadu atceri. To mēs varētu atzīmēt kā latviešu intellektuālās sievietes darba svētkus, uzsverot, ka jubilāre ir pratusi laimīgi apvienot garīgo aktīvitāti ar saskaņīgu ģimenes dzīvi.

P. Jēgere-Freimane ir veikusi paliekamu darbu mūsu kultūras celšanā, it īpaši teātŗa kritikas nozarē, kur viņas lietpratīgos un objektīvos atzinumus vēro un uzklausa kā lasītāji, tā teātŗa jaudis.

Paula Jēgere-Freimane

P. Jēgere-Freimane ir dzimusi laukos — Zemgalē, bet no trešā mūža gada augusi lielpilsētā — Rīgā. Viņas fiziskie spēki aizvien bijuši diezgan vārīgi, toties viņai piemīt liela izturība, garīga enerģija un apziņīgums.

Pēc Maldoņa ģimnazijas beigšanas viņa mācījusies Dubura drāmatiskajos kursos, pēc tam papildinājusies Dalkrozes ritmo — plastikas skolā Helleravā pie Drēzdenes; vēlāk studējusi Latvijas universitātē baltu filoloģiju. Ļoti sekmīgās studijas universitātē J.-Fr. pārtrauca, lai sevi veltītu sava dēla audzināšanai, un tas ir mūsu jaunais dzejnieks Dzintars Freimanis.

Literāro darbību P. J.-Fr. uzsākusi ar apcerējumu par Helleravu, tur gūtiem iespaidiem un atziņām. Iejūtīgi uzrakstītais darbs iespiests 1913. g., tātad priekš 40 gadiem. Šais sekojošās gadu desmitīs J.-Frnes literārā darbība sakarā ar speciālo izglītību, lielo interesi par teātri un drāmatisku talantu, kas uzvarot intellektuālai ievirzei tika aizēnots, izpaudās it īpaši teātŗa kritikā. J.-Fr. ir rakstījusi arī kritiskus apcerējumus par Poruka prozu un dzeju, par Jāni Veseli u. c. Šais rakstos vērojama nopietna pieeja sižetam, iedziļināšanās, apsvērti secinājumi un skaidri spriedumi. Tomēr visvairāk Jēgere-Freimane rakstījusi periodikā par teātri un drāmu. J.-Fr. bija teātŗa recenzente Izglītības Ministrijas Mēnešrakstā un laikrakstā Latvis.

Arī Jēgeres-Freimanes grāmatas veltītas teātrim un aktieŗim. Pirmā no tām ir monogrāfija par Daci Akmentiņu. Tā ir vispusīga ar dziļu pietāti pret apceramo māksliniecī uzrakstīta grāmata. Kad Rīgā plaši svinēja Jēgeres-Freimanes 25 g. jubileju, nāca klajā viņas Siluetes, desmit vai divdesmit skatuves mākslinieku smalkjūtīgi un izteiksmīgi raksturojumi.

1944. g. rudenī Jēgere-Freimane kopā ar ģimeni devās trimdā uz Ziemeļvāciju un pēc dažiem gadiem uz ASV, kur viņa pašlaik dzīvo Konektikatā. Tuvums Ņujorkai viņai dod iespēju apmeklēt teātŗa izrādes šai lielpilsētā gan latviešu, gan amerikāņu, un turpināt teātŗa recenzentes darbu.

Novēlēsim, lai Jēgere-Freimane ar savu bagātīgo pieredzi un plašajām zināšanām īstenotu savus nodomus par latviešu teātŗa vēstures uzrakstīšanu, kas bija iecerēta un kam viņa gatavojās savā laikā Latvijā!

A. G.

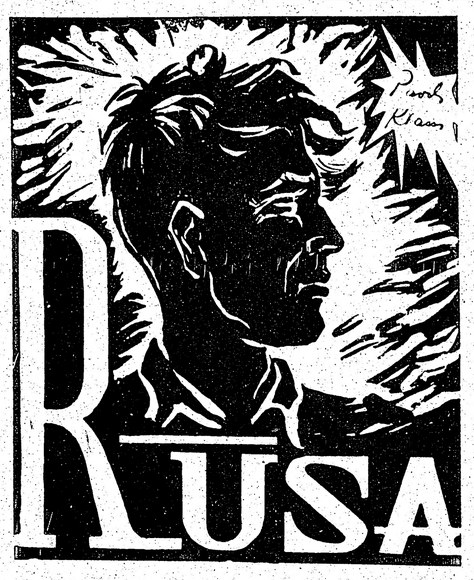

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS — REPORTĀŽA

53. turpinājums

Zilgme atcerējās uz ceļa satiktus zemniekus, kas saulē savilktām acīm vērās kaut kur uz priekšu un varbūt tur arī redzēja kādu iztēles nākotni — ne sevišķi spožu, bez apsolījumiem — un kādus kārdinājumus gan arī zemniekam vajadzēja? — taču nojauta drošākas dienas nekā tās, kas nāca ar lielgabaliem, mežu tīrīšanām un dzēruma slepkavībām, ar nepielūdzamām pavēlēm, uzspiestu varu un pilnīgu, bezatlikušu uzkundzēšanos.

„Kurp jūs dodaties?" jautāja Zilgme.

„Uz priekrasti. Varbūt uz Vāciju. Taču būs citādāk nekā pie krieva," teica bēgļi. Viņi bija kā koki, kas pametuši saknes kopš ļoti daudziem simtiem gadu ierastās piekalnēs un ieplakās, un cerēja kādu nezināmu laiku tomēr vēl dzīvot citā vietā, kaut arī drusku apkaltušiem zariem. Nebija nekādas svētības, nekāda īpaša spēka, kas tiem būtu līdzi dota. Aiz viņiem palika tukšas mājas, asiņu paltis uz sliekšņiem, ceļmalās un tīrumu vidū. Izdegušās ēkas, zemei pielīdzinātas druvas un granātu applauzti meži ar sūru, indīgu dūmu smaku no gruzdošu viršu un zaru kūpēšanas. Lāsti un mežoņiga prieka gaudas. Barbariska uzvarētāja izdzīve uz ceļos nospiestas tautas sakapātās muguras.

Zilgme to bija pieredzējis.

Un priekšā? Kas gaidīja šos ļaudis tur, kurp viņi devās? Arī to Zilgme zināja; jaunas, tikai vēl smagākas gruvešu kaudzēs sagāzušās drupas. Visas pasaules ienīstas tautas pēdējās, nevārīgās konvulsijas, pēdējie histeriskie uzmudinājuma kliedzieni, degoša fosfora no debesīm, klaji mākoņi virs galvas, bezgalīgi ceļi ar negulētām naktīm un badu, svešu ļaužu nievām un pašu postu, kādas politiskas sistēmas brukšāna un tās radītais virpulis — šiem bēgļiem svešā, nepazītā sadzīvē, kurā kā neatmanā vēl rīkojās kādas uzpūtīgas varas pēdējās atliekas, vēl kāvās divīzijas, paklausīgi mira cilvēki, un ļaužu morāles un ētikas virspusīgā čaula turējās vairs tikai savu vārdisko jēdzienu ietvaros.

Pāri tam jau svērās nolemtība. Gals, — drausmīgs, nenovēršanis gals.

Šī apziņa Zilgmem palīdzēja. Ja viņš vēl pēdējā mirklī ļautos tam, ko pārdzīvoja viņi visi — visi tie, kas bija uz ceļiem, uz riteņiem un kuģiem, tad vēl būtu atlikusi iespēja bēgt no šejienes. Vēl varēja rasties visādas iespējas. Sliktākā gadījumā varēja sākties sāpes viņa sadziedētajā celī. Viņš tiktu galā ar šiem reglamenta ļaudīm ar šiem pavēļu pildītājiem un sistēmas kalpiem, ar šiem pusautomatiem un varonības elkiem — pie kuriem piederēja taču arī Leja?

Bet tas nelikās vajadzīgs. Kāpēc? Kāpēc taisni tagad, kad lielās, visus aptverošās beigas jau bija tik tuvu?

Viņš nepiecēlās no sava kakta, kad uz kāpnēm atskanēja soļi. Tas varēja būt tikai Leja. Tie nāca augstāk un augstāk, un Zilgme zināja, ka tie nes viņam apsolīto vēsti. Ak, viņu taču neatveda šurp pabarot un noslēpt no lauku žandarmērijas!

Leja ienāca, gausi aiz sevis durvis aizvērdams. Viņa skatiens ar interesi apstājās pie Zilgmes. Viņš bija uzmaucis brunču cepuri elkoņi un turēja cimdus kreisajā rokā, it kā būtu nācis no sardzes maiņas Brīvības bulvārī. Klusēdams viņš atsēdās ļodzīgāk krēslā pretim Zilgmem, ieplēta istabas vidū savus spožos zābakus un jautāja ar tādu gurdenumu balsī, it kā viņu māktu ārkārtīga garlaicība:

„Nu?"

Tas nozīmēja apmēram to pašu kā: kā tev klājas?

„Nekas, iztikt var," Zilgme šīvi atteica.

Leja skatījās viņā tā, kā kad redzētu ievērības cienīgu, apceramu gleznu. Zilgme sajutās kā lieta, ko novērtē.

„Kopš šī brīža," beidzot sacīja Leja, „kopš šī brīža tu vari justies pie mums kā mājās. Neviens tevi neaizturēs un neizprašņās. Tu vari pat pagrozīties pa pagalmu, ja kļūst garlaicīgi. Taču neplāties daudz. Vēlāk neiesim lejā, varēsi atkopties."

Runādams viņš nenovērsa acu no Zilgmes. Leģionāram pēkšņi likās, ka šajā skatienā pavīd kāds neizprotams žēlums, kāda aizturēta sirsnība, ko viņš nejutās pelnījis.

„Es jau vēl nemirstu," viņš teica gandrīz ar izsmieklu. „Tu blenz uz mani tā, it kā mani tūliņ pakārs."

„Nē!" Leja spēji papurināja galvu. „Gluži otrādi. Šovakar mūsu vecais grib tevi redzēt. Pārunāties kādu vārdus."

„Un tad?" Zilgme nepacietīgi uzrausās kājās.

„Tad?"

Arī Leja piecēlās. Viņš saņēma leģionāru pie pleca un viegli viņu piebīdīja logam.

„Tu redzi to putnu tur lejā?" virsnieks jautāja. „Ļoti iespējams, ka tevi no kādas līdzīgas kastes izsēdina kaut kur gaisā virs Ķekavas mežiem vai Ķemeru priedēm."

„Aha!" teica Zilgme.

„Protams, es to nezinu un neesmu tev neko teicis."

Brīdi viņi lūkojās pa sasprāgušo stiklu pagalmā. Ārā klusi šalca koki, netālu grāva artilērija, pagalmā rējsuns, čaukstēja salmi un dipēja soļi — tas bija juceklīgs skāņu sajaukums, nesaderīgs un reizē satraucošs.

„Ko tu saki par to?" vaicāja Leja. No Zilgmes atbildes viņš tagad sagaidīja, ka leģionārs būs izpratis šīdēkas kraso pagriezienu.

„Ko lai es saku." Zilgme nopūtās ar aizturētu savilņojumu, un tūliņ piebilda „Tas nozīmē, ka man būs jāuzņemas arī vēl kāds īpašs uzdevums?"

„Kaut kā taču tev lidojuma biļete jāsamaksā." Leja pasmaidīja. „Un īstenībā — ja tu gribi zināt, ko es domāju," — viņš mirkli klusēja, „— īstenībā es tevi drusku apskaužu. Kaut gan es nezinu, vai mēs vairs redzēsimies. Bet tu pats tā gribi."

„Beidz žēloties," leģionārs aizstāvējās, cik iespējams saudzīgi.

„Tas prasīs nelielu sagatavošanos. Varbūt dažas dienas. Tātad — tu esi ar mieru?"

Zilgme klusēdams pasniedza viņam savu roku.

„Tagad iesim lejā. Varēsi nomazgāties. Un drīz būs ēdiena reize."

Leja vēlreiz pagriezās aci pret aci pret Zilgmi un satvēra tā roku. Viņš pakratīja to īsi un ļoti draudzīgi, uzsita viņam pāris reižu pa plecu, tad viņi reizē devās uz durvīm un klusēdami kāpa lejā — virsnieks pa priekšu, ar savu brunču cepuri un cimdiem, leģionārs aiz viņa — vadmalas svārkos, drusku apskurbis no visa notikuma un gaidās saspringts.

Viņi iegāja dzīvojamās mājas lielajā virtuvē, kur Leja norīkoja Zilgmem apkopšanās iespējas un pieteica pēc tam pārcelties uz stāba rakstvežu telpu. Tur viņš leģionāru atkal uzmeklēs, tikko būs atgriezies no sava brauciena uz labā iecirkņa vienībām.

Kad Leja jau bija uz sliekšņa, Zilgme palūkojās viņa trauslajā figūrā. Īstenībā — īstenībā Leja bija izdarījis viņam neatsveramu pakalpojumu. Zilgme pēkšņi gribēja pasacīt viņam paldies. Bet virtuves pavārs blenza abos latviešos ar tādu kā izbrīnu, kā slēptu smīnu, un šis muļķīgais vaibsts aizkavēja Zilgmi.

Un pēkšņi Leja bija jau prom.

„Pfui. Deiwel," sacīja Zilgme. Pavārs iesmējās. Protams, tas bija īsts puika, kas atļāvās tik kritiskas piezīmes. Viņš pasniedza leģionāram spaini un kebli un norīkoja savus personīgos bādas skujamos priekšmetus.

„Bist auch ein Lette, nicht war?" viņš gribēja zināt un skatījās, kā ūdens plīkšēdams skalojās gar leģionāra kailajām krūtīm.

*

Ziemas īsā diena tuvojās beigām. Leja bija prom daudzas stundas. Šai neierastajā apkārtnē, kur visi šķita pārāk pieklājīgi, pārāk aizdomīgi un smīnīgi, Zilgme nejutās labi. Viņš atrada kaktu, kur bija vismazākā kustība — priekšnamu, nevis stāba rakstvežu istabu, priekšnamu, kas noderēja par virtuves trauku noliktavu, piespiedās durvju stenderei un lūkojās satumstošajā ārā. Viņš daudz pīpēja, drusku sala, mīdījās un errojās. Un gaidīja.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.

Tel. mājās — RI 3670

Lūdzam zvanīt no pl. 6 pp. līdz 12 vakarā un rītos no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOSA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA MŪSU KANTORĪ, PALĪDZAM

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

†

Ar dziļām sāpēm sirdī ziņojam, ka mūžībā aizgājis dižais varonis

GENERĀLIS

ANDREJS AUZĀNS

23. martā Anglijā, sasniegdams 81 gadu vecumu

Apglabāts Anglijā Stokportā 28. martā

«431» Dziļās sērās

LATVIEŠU VECO STRĒLNIEKU BIEDRĪBA

CARNEGIE RECITAL HALL

154 WEST 57th ST. (7. av. st.) NEW YORK CITY

piektdien, 17. aprīlī plkst. 8.30 vakarā

VIJOLNIECES

NORMAS AUZIŅAS

KONCERTS

Pie klavierēm ANATOLIJS BĒRZKALNS

Programmā: VERACINI, MOZART, KREISSLER, CHAUSSON, WIENIAWSKI

Ieejas kartes iepr. dab.: 1) Pie V. Auziņa, 1095 Coney Island Ave, Brooklyn 30, N.Y., tel. GE 4-7146; 2) Baznīcā pēc dievkalp. apakšējā zālē pie Lilijas Āboltiņa kundzes; 3) Piektdienas vakaros Draudzes mājā Bruklīnā, 564 — 2 St., arī pie L. Āboltiņa kundzes. Sarīkojuma vakarā pie kases

Ieejas maksa: Parketā $2.40 un $1.80, balkonā $1.80 (iesk. nod.)

(403)

Visāda veida

RAKSTAMMAŠĪNAS

uz izdevīgiem noteikumiem piedāvā

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto,

tel. RA 7149

†

Mans dzīves biedrs un mūsu: brālis, svainis, onkulis, bērnības draugs un kaimiņš, Latvijas armijas kapteinis

ROBERTS BLUZMANIS

54 g. v. miris 1953. g. 4. martā, Venecuēlā

Dzīves biedre Venecuēlā un M., P., A., B. un K. Galvani Austrālijā un Z. Galvans Kanadā.

Ak dzimtene, savu vēju sūti pār
Mana kapa vientuļajām smilgām!

TORONTO LATVIEŠU NACIONĀLĀ TEĀTRA

OTRĀ IZRĀDE

PIEKTDIEN, 17. APRĪLĪ, PL. 8 VAK., TORONTO SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ

J. RAIŅA — tautas dziesma 5 cēlienos

PŪT, VĒJIŅI

Režisore — MILDA BĒRZIŅA. Kustību konsultante — IRMA KAJAKA-ĶENIŅA. Dekorātors — PĒTERIS KĀRKLIŅŠ. Kostīmi pēc BEATRIČES PĒTERSONES norādījumiem.

Apgaismotājs DŽEMS UDROVSKIS

Ieejas biļetes $1.50, $1.00. Iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā 854 Bathurst St. Tālr. KE 3884. Bērniem puscenas.

(370)

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ GRĀMATNĪCA KANADĀ:

VALTERS ZIEDIŅŠ

218 Greenwood Ave,

Toronto, Ont., tel. GL 8646

KLAVIERU BŪVĒTĀJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST,

Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

HEINTZMAN un CO KLAVIERU TIRSKAŅOTĀJS

J. MEDNIS

(Latvijas Konservātorijas absolv.)

Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto.

piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tirskaņotājs, remontētājs un eksperts

Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide.

Lietotas klavieres pēc izvēles

(928)

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P. Q. Pilsētas centrā

Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nolodiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

AINA NIEDRA

aizsaucies tēvocim ARNOLDAM š. av. kantorī

ar „Tēvocis" «430»

Latvijas amata meistara

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIENEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

445 PAPE Ave, TORONTO

TEL. GE 0756

VAJADZĪGA GLUDINĀTĀJA

drēbju tīrītavā (Dry Cleaner) ar vai bez pieredzes

Zvanīt Toronto, PR 1027

(447)

MEKLĒ

ILMARU LAIMĪTI

iecelojis no Bradfordas Anglijā.

Lūdzu rakstīt

ALFREDAM ADIENIM

10, Mexborough Ave,

Leeds 7, England

(441)

TAUTIETE,

ja vēlies rast sev dzīves draugu, raksti man. Tevi vēlos no 32 līdz 40 g. v. Vēstules ar īsu biografiju un ģīmetni (uz vēlēšanos sūtīšu atpakaļ) adresēt: Andris Kalns 744 Maryland St., Winnipeg, Canada. Klusu ciešana garantēta.

(426)

IZDODAMAS divas labi mēbelētas saulainas istabas jaunremontētā mājā Bloor — High Park rajonā. Virtuves lietošanas iespējas, Uvēlēšanos arī garāža. Zvanīt pēc 6 vakarā. Toronto RO 2651. (448)

IZDODAMAS 2 nemēbelētas istabas ar virtuves lietošanu. Zvanīt pēc 5 vakarā. Toronto, LO 5235.

(440)

IZDODAMAS 2 istabas un garāža, 993 Logan Ave, tel. RI 3720. Toronto. (432)

IZDODAMAS 2 mēbelētas atsevišķas istabas ar virtuves lietošanu Bloor — Sherbourne ielu tuvumā. Zvanīt pēc plkst 6 vakarā, tel. — PR 2823, Toronto. (415)

IZDODAMA saulaina mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām Dupont ielas tuvumā, 201 Spadina Rd., Toronto. (431)

IZDODAMA viena mēbelēta istaba. Toronto, 237 Sheldrake Blvd. (437)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar visām ērtībām vieniniekam vai vieniniecei. Toronto, tel. RA 2624. (435)

KUNGAM vai diviem kungiem izdodama istaba ar virtuves lietošanu. Pastāvīgi silts ūdens. Zvanīt, tel. MI 7088, Toronto. (438)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām Gerrard — Greenwood rajonā. Zvanīt. Toronto HA 3108. (413)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT

OL 1403, Toronto (142)

MEKLĒ 2 istabas ar virtuvi. Vēlams High Park rajonā. Zvanīt sestdien no 3—5, Toronto, tel. — MU 4143. (450)

IZDODAMAS 3 istabas un virtuve (vai 1 istaba un virtuve) Zvanīt pēc pl. 6 vakarā LO 8073, Toronto.

(459)

HIGH PARK rajonā, 218 Keele St., izdodama mēbelēta istaba vieniniekam-cei. Apskatīt pēc plkst. 6.00 vakarā. (451)

IZDODAMA istaba ar pansiju kungam. Zvanīt vakaros pēc plkst. 6. MI 6398, Toronto. (456)

DV NIAGARA FALLS NODAĻA RĪKO

1953. G. 18. APRĪLĪ HUNGARIAN HALL, 2196 STANLEY AVE

KONCERTU - BALLI

KONCERTĀ PIEDALĀS:

Jaukts koris BEVERĪNA no Hamiltonas, dir. ALMA SKUDRA un DV NF un St. Katarīnas nod. apv. VĪRU KORIS, diriģents V. LINDE. Pie klavierēm pianiste ALBERTIŅA

DEJA — spēlēs NF pazīstamais italiešu orķestris

Bufete ● Alus ● Atspirdzinājumi

SĀKUMS PLKST. 7 VAKARĀ

Ieejas maksa $1.25 no pers., skolēniem $0.50 (428)

PAZIŅOJUMS

1953. gada 31. martā Edmontonas Latviešu ev.-lut. draudzes pilnsapulce nolēma izbeigt draudzes darbu, jo draudzes mācītājs E. Bērziņš vairāk kā pusgadu nav noturējis nevienu dievkalpojumu Edmontonā un draudzes lielākā daļa pārgājusi pie aktīvās māc. E. Caunes draudzes (427)

Edmontonas latv. ev.-lut. draudzes likvidācijas komisijas vārdā, V. Krūmiņš

LE IESIEŠANA

Visiem tiem, kas bija piesūtījuši LATVJU ENCIKLOPĒDIJAS 1.—10. burtnīcas kopā ar vākiem Valtera Ziedīņa grāmatnīcai, iesiešana pabeigta un grāmatas nosūtītas atpakaļ īpašniekiem.

Visiem tiem, ks vēlētos vēl iesiešanu izdarīt, lūdzu īsākā laikā par to ziņot, resp. izdarīt 1.—10. burtnīcu un vāku sūtījumu.

Lūdzam nekavēties ar LE 20. burtn. un II sēj. vāku pasūtinājumu, lai vienlaicīgi varētu izdarīt 11.—20. burtn. iesiešanu.

Valtera Ziedīņa grāmatnīca, 218 Greenwood Ave, Toronto, Ont.

Tel. GL 8646 (429)

A. V. FARLINGER REAL ESTATE

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

Viens no lielākiem birojiem Toronto

JUMS PIEDĀVĀ:

BLOOR — HIGHPARK RAJONĀ

divu stāvu atsevišķa mūra māja, katrā stāvā četras istabas, cieta koka grīdas, ellas apkure, garāža, kokiem apaudzis lauk. Iemaksa $5.000

Sīkāku informāciju par šiem un citiem īpašumiem jums sniedz

WOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ

2475 BLOOR ST., W. TORONTO

Tel. MU 8151, mājās MI 4561 «283»

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

11. aprīlī, plkst. 20, College ielā 40 Toronto volejbola meistarībā sieviešu līgā TLSK 1. vienība — igauņu 1. vienība; senioru līgā — TLSK — YMCA's igauņi un intermediate līgā TLSK — YMCA.

12. aprīlī, plkst. 12, College ielā 40 Ontario latviešu meistarsacīkstes galda tenisā vīriešiem vienspēlēs Latv. Y kluba sarīkojumā.

18. aprīlī College ielā 40 Toronto volejbola meistaribas finālspēles intermediate līgā.

18. aprīlī Hamiltonā Ontario latviešu meistarsacīkstes sieviešu un vīriešu volejbolā Spartas sarīkojumā

19. aprīlī, plkst. 12, College ielā 40 Ontario latviešu meistarsacīkstes galda tenisā sievietēm vienspēlēs, jaunatnei un visās dubultspēlēs Latv. Y kluba sarīkojumā.

PAZIŅOJUMI

Toronto kanadiešu galda tenisa savienība 7. aprīlī, plkst. 20, Danforth — East York Y telpās, rīko intermediate līgas spēlētāju turnīru. A klasē var piedalīties visi tie spēlētāji, kas piedalījušies intermediate līgas spēlēs. B klasē pielaisti tie spēlētāji, kas intermediate līgas turnīrā zaudējuši vairāk setu nekā uzvarējuši. Dubultspēlēs var piedalīties visi intermediate līgas spēlētāji.

Senior un major līgas spēlētāju turnīrs notiks 14. aprīlī, plkst. 19,30 Toronto Table Tennis Centre telpās. Sacentīsies major līgas spēlētāji atsevišķā grupā vienspēlēs un dubultspēlēs un tāpat senior līgas spēlētāji. Dalības maksa 25 c.

*

Kvēbekas apgabala latviešu sporta vadītāja J. Lukstiņa uzdevumā MLSK rīko Kvēbekas apgabala meistarsacīkstes 25. aprīlī, plkst. 17,30, Centrālās YMCA's vingrotavā, 1441 Drummond St., Montreal, vīriešiem basketbolā un volejbolā, kā arī meistarsacīkstes galda tenisā. Meistarsacīkstēs piedalās Norandas sporta kopa Rīga un MLSK.

*

LSAK nākošā valdes sēde notiks 20. aprīlī, plkst. 20. College ielā 40.

LATVIEŠI UZVAR

Montrealas pilsētas 1952./53. g. meistarsacīkšu finālspēlēm volejbolā kā sievietēm, tā vīriešiem kvalificējās latviešu un igauņu vienības.

Lai izšķirtu Montreālas pilsētas meistaru, vīriešu komandas sacentās divās 3 setu partijās un sievietes spēlēja līdz 3 uzvarētiem setiem.

Pirmā finālspēlē latviešu volejbolisti teicami spēlējot guva uzvaru divos setos 15:10 un 15:8. Šai spēlē MLSK spēlētāji bija daudz pārāki par saviem pretiniekiem un spēlēja saskaņotu un pārdomātu spēli. Otrajā spēlē, būdami pārāk pārliecināti par savu uzvaru, latvieši nespēlēja ar vajadzīgo no-pietnību, kas atnesa sāpīgu 15:17, 15:8, 10:15 zaudējumu. Šis bija pirmais latviešu zaudējums divu gadu laikā Montreālā. Kopvērtējumā tomēr latviešu volejbolisti ar 3:2 uzvarētiem setiem izcīnīja Montreāla meistarnosaukumu un Kvēbekas apgabala finālspēlē latviešu volejbolistiem būs jāsatiekas ar Kvēbekas YMCA's sešnieku. MLSK sastāvs: Sprūdženieks, Rutulis, Zommers, Lukstiņš, Klaiše un Kalacs.

Latviešu volejbolistes finālspēlē pret igauniētēm parādīja sevi no labākās puses un ļoti enerģiskā un saistošā cīņā pārspēja labi spēlējošo igauņu izlasi 15:13, 15:8 un 15:12.

Neatlaidīgi cīnoties par katru punktu, latviešu sešnieks panāca pelnītu un skaistu uzvaru. Ar labām gremdēm sevišķi izcēlās A. Jansone. Tāpat iepriecināja M. Grīnbergas un R. Miķelsones precīzās piespēles. Labi spēlēja arī pārējās vienības dalībnieces Lasmane, Lukstiņa, Audere un Grante. Ar šo uzvaru MLSK sportistes izcīnīja ne tikai Montreālas pilsētas, bet arī Kvēbekas apgabala meistarnosaukumu un 2. maijā Montreālā piedalīsies Austrumkanadas finālspēlēs volejbolā.

PIRMĀ UZVARA

Ontario latviešu meistarsacīkstēs basketbolā TLSK (tren. Kadikis) vienība guva savu pirmo uzvaru, pievelcot Spartu 61:55.

Spēles pirmās minūtes iniciatīvu Spartai, kas guva vairāku grozu starpību savā labā, bet tad arvien noteiktāk sāka dominēt kluba vienība, kas ne tikai rezultātu izlīdzināja, bet pat panāca vairāku punktu pārsvaru, to noturot visu pirmo puslaiku. Otrā puslaikā klubs punktu starpību vēl paaugstināja savā labā, un divas minūtes pirms spēles beigām tas veda ar 12 punktu starpību.

Pēdējās divās minūtēs Spartas teicamais aizsargs Litaunieks ielidināja grozā trīs tālos, bet tas vairs nespēja grozīt stāvokli.

TLSK sastāvs: J. Richters 14, Miezītis 14, Bergvalds 12, Ozoliņš 9, A. Richters 6, Freihergs 2, Silders 2, Pukītis 1, Kadikis 0.

Sparta: Litaunieks 17, Zulps 12, Ansons 8, Kuncans 8, Bulte 3, Zutis 3, Roos 2, Treimanis 2.

Taktiski un tehniski labu spēli sniedza brāļi Richteri, Miezītis un Litaunieks. Labs cīnītājs bija Bergvalds.

Ontario latviešu basketbola meistarības pašreizējais punktu stāvoklis: TLSK (tren. Kazaks) 2-0, Sparta 1:2 un TLSK (tren. Kadikis) 1:2.

GALDA TENISS

Toronto galda tenisa līgas uzņēmēji noslēgušies un vienības sākušas sacensības finālspēlēs. Augstajā līgā latviešu riedaliņās ar diviem vienībām: TLSK un Latv. Y klubu. TLSK ierindojās 3. vietā ar iegūtiem 18 punktiem, uzvarot 9 spēles, bet zaudējot 4 ar 173:100 setu stāvokli. Latv. Y kluba ierindojās sestā vietā ar 8 punktiem, uzvarot 4, bet zaudējot 9 spēles ar 107:186 setu stāvokli.

Saņemu līgā latvieši startēja ar 3 vienībām. TLSK 1. vienība ierindojās otrā vietā ar 18 punktiem, gūstot 9 uzvaras un piedzīvojot 5 zaudējumus ar 152:121 setu stāvokli. Piektā vietā palika Latv. Y klubs ar 14 punktiem, gūstot 7 uzvaras un tikpat daudz zaudējumus ar 151:143 setu stāvokli. Sestā vietā ierindojās TLSK 2. vienība ar 12 punktiem, panākot 6 uzvaras un 8 zaudējumus ar setu stāvokli — 138:156.

Nākošā laikraksta numurā sniegsim informāciju par finālspēlēm, kurās piedalās arī latviešu vienības.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Lieldienu atsvētē, 12. aprīlī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā. **Māc. R. Zariņš.**

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums 12. aprīlī, pl. 6 vak. **Māc. A. Ozols.**

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arhibīskapa pārstāvis A.Skrodelis (99 Herkimer Str. Hamilton. Ont. tel.: 70136).

Bramptonā, 12. aprīlī, plkst. 1 dienā, dievkalp. ar dievgaldu Anglikāņu baznīcā.

Prāv A. Mitulis (16 Rav Blvd. Port Arthur, Ont.) **Fort Williamā**, 26. aprīlī, plkst. 3 p. p. dievkalp. Trīsvienības b-cā (560 May Str.).

Māc. E. Pavasars, (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont. tel. 9-3410). **Brantfordā**. 12. apr., plkst. 4 p. p. dievkalp. YWCA's telpās. Pēc dievkalpojuma „Grozinu vakars".

Hamiltonā 19. aprīlī, plkst. 3 p. p. dievkalp. bērniem un plkst. 4 dievkalp. pieaugušiem Trīsvienības b-cā (18 Victoria So.).

Jaunatnes sanāksmes 16. un 30. apr., plkst. 6,30 vakarā mācītāja mājā. Iesvētes mācības sākums 9. apr., plkst. 6,30 vakarā māc. mājā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str Toronto Ont. t. LO 2510) **Torontō Sv. Jāņa latviešu draudzē**

Svētdien, 12. apr. dievk. plkst. 4 p. p. Sv. Jāņa b-cā (270 Concord Ave). Svētdienas skola 15 min. pirms dievkalpojuma.

Svētdien. 19. aprīlī dievkalpojums Trīsvienības baznīcā nenotiks.

Svētdien, 26. aprīlī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa ev.-lut. baznīcā. Svētdienas skola.

Jaunieši, kas šogad vēlas iesvētīties, lūgti tuvākā nākotnē pieteikties pie mācītāja. Jauniešu iesvēte arī šogad notiks otrā jūlija svētdienā.

Māc. A. Briedis (17-8th Str. Noranda Que.)

Timminsā. 12. apr., plkst. 3 p. p. dievkalp. Kristus b-cā.

Otavā, 19. aprīlī, plkst 2 p. p. dievkalp. Sv. Pāvila b-cā (210 Wilbroad).

Māc. A. Kops (118 Isabella St. Toronto Ont., tel. MI 1873) **Toronto** Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.). Sv. Andreja b-cā. Svētdien, 12. aprīlī bērnu dievkalpojums pl. 11.

Draudzes koŗa mēģinājums 12. aprīlī, plkst. 12.

Māc. E. Bērziņš (5833-45 Ave. Red Deer, Alta) svētd. skola katru svētdienu **Red Deera** māc. mājā plkst. 11 no rīta.

Māc. E. Caune (10166 — 107 St. Edmonton, Alta).

Edmontonā, 19. aprīlī, plkst. 4 p. p. dievkalp. Sv. Jāņa b-cā.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave. NDG, Montreal, Que. t. 3422).

Montreālā. 12. aprīlī, plkst. 1 p. p. dievkalp. Redeemer b-cā (285 Clarke Ave, Westmount).

Māc. H. Kušiņs (7059 Chabot St., Montreal, Que.,

Montreālā, 12. aprīlī, plkst. 1 dienā dievkalp. Ascension b-cā (865 Blair Ave.).

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.)

Vellandē, 19. aprīlī, plkst. 1 pp. Ungāru baz. dievkalp.

St. Katarinēs 19. aprīlī, plkst. 3. pp. Kristus baznīcā, dievkalp.

Sarniā, 25. aprīlī. plkst. 6 vak.

Londonā 26. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Archibiskapa pārst A. Skrodelis

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKA"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz uz mēnešiem uz šādu adr.

Mr. Mrs. Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $

abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 209 Ave P Brooklyn 4, N.Y. Tel. DEwey 9-1012

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS
LIETAS tel. EM 3-6282 līdz pl. 9 pr. p. Pārējā laikā

1245 BLOOR ST., W. TORONTO. TEL. OL 2354

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

PARKSIDE DR. — WRIGHT
10 telpu 3 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, mod. virt., ellas ūdens apkure, liels sauss pagrabs, dārzs, mūra garāža, cena $18.700.

BROADVIEW — GERRARD
8 telpu 3 stāvu mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, gaisa apkure, liels pagrabs, dārzs, iem. $3.000 (cena $12.000)

BLOOR — EMERSON
8 telpu 3 stāvu mūra māja, parketa grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs, garāža, liels dārzs, iem. $5.500.

DUNDAS — SHERBOURNE
16 telpu 3 stāvu mūra māja, daļēji parketa grīdas, 4 virtuves, gaisa apkure, liels pagrabs, dārzs, garāžas iesp. (nedēļas ienāk. $92 un 3 telp. īpašn.), iem. $4.000.

BLOOR — SALEM
6 telpu 2 stāvu atsev. māja, parketa grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs, liels dārzs, 2 garāžas, iem. $3.500.

CARLAW — EASTERN
6 telpu 2 stāvu māja, pagrabs, liels dārzs, garāžas iesp., iem. $1.500 (cena $6.000).

COXWELL — ASHDALE
8 telpu 3 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, mod. virt., gaisa apkure, garāžas iesp., liels pagrabs, liels dārzs, iem. $3.000 (cena $9.000).

GERRARD — LOGAN
9 telpu 3 stāvu māja, parketa grīdas, liela virt., gaisa apkure, garāžas iesp., liels pagrabs, dārzs, iem. $3.500 (cena $9.500).

QUEEN — LANSDOWNE
8 telpu 3 stāvu mūra māja, I stāvā parketa grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs, dārzs, iem. $2.000.

DUNDAS — BROCK
6 telpu 2 stāvu atsev. māja, parketa grīdas, mod. virt., gaisa apkure, liels pagrabs, dārzs, iem. $2.500 (cena 10.500)

DANFORTH — CARLAW
9 telpu 2 stāvu mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, gaisa apkure, garāža, liels pagrabs, dārzs, cena $12.500.

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros

Informācija katrā laikā latviešu valodā. Aizdevumu sagāde. līdz $2.000 uz 2 gadiem par valsts noteiktiem procentiem

MANN & MARTEL REAL ESTATE,
TORONTO

Mūsu četri biroji — ziemeļos, rietumos, austrumos un centrā spēj apmierināt ikkatru vēlēšanos!

Ja piezvanot pa tālruni neesmu birojā, tad lūdzu zvanītāju pateikt birojā savu vārdu, tālr. numuru vai adresi

---

TAUTIEŠI! IEPERCIETIES

Jaunajā gaļas un desu veikalā

1095 Queen St. E. Toronto, tel. HA 5152

viens bloks no Pape ielas uz austrumiem.

Dabūjamas visas Latvijā pazīstamās desu šķirnes, kuras ražo paša darbnīcā ilggadīga amata meistara vadībā.
Piektdienas vakaros un sestdienas pēcpusdienā uz TELEFONISKU PASŪTĪNĀJUMU PIEGĀDĀ MĀJĀS

(419) **Augstcienībā AD. KRISTAPSONS**

SINGER

SEWING MACHINE Co
Piedāvā plašā izvēlē SINGER šujammašinas.
Jaunas un atjaunotas
SKAIDRĀ NAUDĀ VAI UZ NOMAKSU
Stājieties sakaros ar mūsu Toronto SINGER pārstāvi
H. VAITA KUNGU
kas sniegs informāciju latviešu valodā
SINGER SEWING CENTRE
549 ST. CLAIR AVE. W. Tel. KE. 1186, TORONTO (304)

REG — HARDING AUTO TIRDZN.
2800 Danforth Ave, Toronto, tel. birojā OX 9669, mājā JU 4587
PĀRSTĀVIS
ALEKSIS REBĀNE
Jūs apkalpos un informēs visos sīkumos latviešu valodā

VAJADZĪGI
krāsotāji ar pieredzi un iesācēji
darbam pilsētā un ārpusē. Pieteikties firmā
TORONTO DECORATORS, tel. MI 4973
pie PĒTERA GALVĀNA kunga
vai pie A. OZOLIŅA kunga, tel. KI 6436
(446)

AUTOĪPAŠNIEKI!
F & G AUTO RIEPAS
- Pārdošanā visu izmēru jaunas un lietotas riepas
- Ļoti labi vulkanizē un atjauno jūsu riepas
- Ļoti zemas cenas un garantēts darbs
- Mēs pērkam lietotas riepas.

Runājam vāciski, krieviski un zviedriski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā. Sestdienās līdz 6 vakarā
459 RONCESVALLES AVE, TORONTO. TEL. LA 2550
(1065) **Jūs cienot IVANOVS un MALSTROEMS**

PĒRKOT VAI PĀRDODOT MĀJU!

Ja Jūs esat nodomājuši pirkt vai pārdot māju, es varu piedāvāt savu godīgu pakalpojumu un padomu izvēlēties rajonu, palīdzēt izkārtot kreditu, lai būtu drošs, ka Jūs nemaksāsit vairāk par tirgus vērtību; paskaidroju arī dažus sīkumus Jūsu pašu valodā

Es dzīvoju Toronto jau veselus 25 gadus

A. L. GARBENS
REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER
1486 DUNDAS ST. W., TORONTO
Tel. LO 2738 **Vakaros HY 1543**

LATVIETI
enerģisku auto pārdevēju, kas runā vācu un angļu valodas, meklē
HARALD'S MOTORS
165 DUNDAS ST., W., TORONTO, Tel. EM 8-2116 (433)

BRUNO PURIŅŠ
BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU APVIENĪBĀ

MĀJU PĒRKOT
MĀJU PĀRDODOT
AIZDEVUMU SAGĀDE

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO MAJU SARAKSTU
3 MODERNI BIROJI UN 60 LABĀKIE PARDEVĒJI JŪSU RĪCIBĀ
PAR 2¾ % GADĀ

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā

O. E. CARSON
VIENS NO LIELĀKIEM KANADAS REALTORIEM
2283 YONGE ST., TORONTO **Tel. BIROJĀ MA 7651** **Tel. MĀJĀS HU 93048**
SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

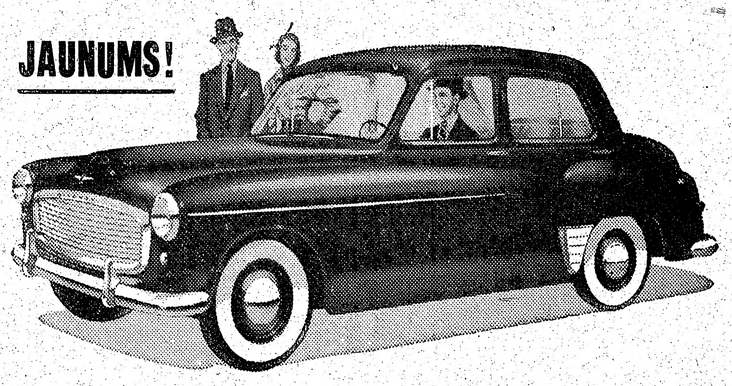

JAUNUMS!

Liela automobiļa īpašības — ar vieglas automašīnas taupību un vadīšanas vieglumu!

Aplūkojiet jauno 1953. gada HILLMAN'A MINX'U — tas tiešām ir jauns! Ne mazāk par 33 jaunām īpatnībām kermenī un šasijā vien! Viegli apstādināms (nav jālieto spēks stūrēšanā)! Apbrīnojami gludi ritošs automobilis... līp pie ceļa kā krāsas kārta (labāka līdzsvarojuma dēļ). Un bez tam tas dod jums milzīgus ietaupījumus, ar ko MINX ir plaši pazīstams — līdz 35 jūdzes ar galonu benzīna... un bez tam tam ir augstākā apmaiņas vērtība, pērkot jaunu automobili.

Un atcerieties — septiņas fabrikas nodaļas un pāri par 700 pārstāvju Ziemeļamerikā nodrošina jums lietpratīgus remontus un īstas rezerves daļas visur, kur vien jūs braucat.

Ja ceļojat uz ārzemēm, apjautājieties pie sava pārstāvja par izdevīgāko parjūras piegādes plānu.

VAIRĀK AUTOJŪDZU PAR DOLARU!
DOLARAM LIELĀKA VĒRTĪBA, JA AUTOMOBILI PĒRKAT! VAIRĀK JŪDZU PAR DOLARU, JA JŪS BRAUCAT!

The New 21ST ANNIVERSARY
HILLMAN minx
A PRODUCT OF THE ROOTES GROUP
ROOTES MOTORS (CANADA) LIMITED
Concessionaires for the ROOTES GROUP and ROVER PRODUCTS
VANCOUVER • TORONTO • MONTREAL • HALIFAX

PAŠU STARPĀ

MAIGA KALNIŅA

Atrod laiku baudīt pavasari — tikai uz dažām minūtēm pārtrauc savu darbu, lai izjustu saules siltumu un maigo gaisu uz saviem vaigiem. Nav jābrīnās, ka mēs arvienu esam svinējuši šī gada laika iestāšanos. Pavasaris ir dzīves atjaunošanās simbols, dabas kontinuitāte. Zemes atbrīvošanās no ziemas skavām mums ir saistīta ar dziļāku nozīmi — ar cerību atbrīvošanos no bezcerības ledainām rokām. Tāpēc, veicot pavasara tīrīšanas darbus, jums var gadīties redzēt mūs atbalstāmies uz slotu ar tālumos kavējošos acu skatu, mierīgi prieçājoties, tikai tādēļ, ka ir pavasaris un mēs esam dzīvi.

Kanadā ir laba dzīve. Mēs izbaudām drošības sajūtu, ko tautai nodrošina demokratiskās valdības sistēma. Ņemot mazliet šo lietu personīgāki, mēs izbaudām arī pasaules smalkākās banku sistēmas drošību. Bērnībā ieaudzinātā taupība dara mūs pateicīgus par mūsu ietaupījumu labu aizsargāšanu. Mūsu banka ir IMPERIAL BANK OF CANADA, un mēs varam jums to tikai ieteikt. Izpalidzīgi un draudzīgi bankas darbinieki jums paskaidros, kā atvērt krājkontu, un dažādos veidus kā banka var jums pakalpot. Piemēram, ar IMPERIAL BANK palīdzību jūs varat droši glabāt savu naudu un vērtības jūs varat nosūtīt naudas pārvedumus uz visām pasaules malām, iekārtot tekošu rēķinu, lai varētu maksāt rēķinus ar čekiem, un pat pirkt valsts aizņēmumu vērtspapīrus.

Krāsaņas vērtības spilgtākais piemērs ir redzams mūsu mājās pēdējās dienās. Tā ir mūsu jaunā GURNEY plīts. Patiesi, tā katras sievietes sirdi var pildīt ar lepnumu. Un kāda iedvesma vārīšanai. Jums pat nav iespējams nemaz izdarīt kādu kļūdu, lietojot GURNEY, jo plīts karstumu automatiski kontrolē, lai uzturētu vienmērīgu temperatūru no viena stūra līdz otram. Un tā ir tik labi izprojektēta, ka mums tagad virtuvē ir vairāk telpas nekā agrāk! Plīts virspusē ir „darba platība," bet zem tās, papildus sildāmai krāsnij ierīkotā cepeškrāsns un apcepamā ierīce, kā arī telpa ēriku novietošanai. Mūsu ģimene īpaši priecājas par lodziņu cepeškrāsnī, caur kuru tā var redzēt, ko gatavo pusdienām. Mēs sakām katram, ka mūsu GURNEY ir uzlabojis mūsu ēstgribu un vārīšanu!

Reizē ar pavasara priekiem gandrīz arvienu nāk arī pavasara sasaldēšanās. Mūsu moto ir: „Ja jūs nevarat izvairīties no sasaldēšanās, tad raugiet to pārvarēt, cik vien ērti iespējams." Pie pirmām šķavām mūsu ģimenē mēdz nelaimīgam pasniegt kasti FACE-ELLE papīra mutautiņu, lielu trauku augļu sulas un liek likties gultā. Tas viss nepieciešams ārstēšanai. Miers un daudz šķidruma tīra organismu, un FACE-ELLE mutautiņi liek justies cietējam ērti. Face-Elle maigums un stiprums ir kā radīti jūtīgiem deguniem. Un tā kā mutautiņi arvienu ir pie rokas, mums nav jāraizējas, ka slimības dīgļi varētu aplipināt pārējos ģimenes locekļus. Faktiski mums ir arvienu krājumā FACE-ELLE, kā trīskārtīgie (rozā kastē), tā arī divkārtīgie (zaļā kastē). Ak pavasaris! Ak prieks! Ah—ah—kerhu!

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(168)

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI
Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Dr. S. V. FEINMAN

256 Crawford ielā
(Dundas un Crawford ielas stūrī)
Tel. LL 5739
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vīnē
Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības. Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 **1172 Bay St., TORONTO**
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅS

Tel. 94121 **913 Main St., E., Hamilton**

MĀJAS, VEIKALI, UZNĒMUMI, FARMAS
PĀRDOŠANĀ
TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ

MĀJU APDROŠINĀŠANA, MORTGAGE NAUDAS AIZDEVUMI, DZĪVĪBAS UN AUTO APDROŠINĀŠANA, LĪGUMU SLĒGŠANAS NOTEIKUMI U. C. IZZIŅAS UN PASKAIDROJUMUS PAR ŠĀDIEM DARĪJUMIEM SNIEDZAM KATRĀ LAIKĀ

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā, arī sestdienās un svētdienās

ERNEST RIDOUT
REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Kanadā

NODAĻAS:
TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

Praksē pierādījies, pretēji dažu agronomu ieteikumiem, ka Orangeville's un apkārtnes lauku saimniecības nav sevišķi piemērotas ekstensīvai saimniecībai, tādēļ mūsu uzdevums ir atrast lakākas lauku saimniecības, kur varētu nodibināties otrs latviešu „pagasts."

Interesentiem, kuri vēlētos vēl pavasarī iegūt lauku saimniecību, būs iespēja 12. aprīlī apskatīt Petersborough un apkārtnes pirkšanai piedāvātās lauku saimniecības

Petersborough atrodas 88 jūdzes no Toronto; iedzīvotāj skaits 40.000: loti skaista apkārtne, daudz ezeru un upju; iecienīta tūristu vieta. Blakus nodarbošanās iespējama Petersborough uzplaukstošā rūpniecībā: General Electric u. c.

FARMAS:

7 JŪDZES NO PETERSBOROUGH; 100 akru zemes, istabu kieģeļu māja, elektrība, jauna kūts ar cementa grīdu, garāža. Vienu jūdzi no Highway'a. **Cena: $8.000.**

9 JŪDZES NO PETERSBOROUGH; 150 akru zemes, 10 istabu kieģeļu māja, siltā gaisa apkure, elektrība, un 3 citas saimniecības ēkas. **Cena $8.900.**

Šis un vēl citas farmas būs iespējams apskatīt. Lūdzam iepriekš zvanīt, lai izkārtotu transporta iespējas.

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS
DĀMU un KUNGU
APĢĒRBIEM
V. KUČĀNS
94 Gloucester St., Toronto, Ont.
Rūpīgs un ātrs pasūtinājuma izpildījums, vislabākie piederumi. Bagātīga angļu audumu izvēle.
Zemas cenas
KATRU DIENU NO 9—21

DĀMU FRIZĒTAVA
"ANITRA HAIR STYLISTS"
ĪPAŠN. ANITRA LEKSERE
Speciālizējamies matu balināšanā, krāsošanā un dabiski izskatīgos ilgviļņos.
Individuāli matu sakārtojumi
TAUTIEŠIEM 10—20% ATLAIDE
Darba stundas: otrd. un sestd. no pl. 9—6, ceturtd. līdz pl. 9 vak.
972 EGLINTON AVE, W., TORONTO (Bathurst tuv.) OR 8275